

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W KRAKOWIE

LKR.410.8.1.2024

Damian Gąsiorek
p.o. Dyrektora
Sieć Badawcza Łukasiewicz
– Krakowski Instytut Technologiczny
ul. Zakopiańska 73
30-418 Kraków

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.441.170.2024 Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli z dnia 18 listopada 2024 r.

P/24/023 Funkcjonowanie Sieci Badawczej Łukasiewicz

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Sieć Badawcza Łukasiewicz – Krakowski Instytut Technologiczny, ul. Zakopiańska 73, 30-418 Kraków (KIT; Instytut)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jarosław Frydel, p.o. Dyrektora Instytutu od 25 lipca 2024 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: 1) Tomasz Dudziak, Dyrektor Instytutu, od 8 marca 2018 r. do 28 lutego 2020 r.; 2) Michał Kwiecień, Dyrektor Instytutu, od 1 marca 2020 r. do 15 maja 2023 r.; 3) Katarzyna M. Marzec, Dyrektor Instytutu od 21 sierpnia 2023 r. do 25 lipca 2024 r., p.o. Dyrektora od 16 maja do 20 sierpnia 2023 r. (akta kontroli str. 2-3, 1953-1955)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Realizacja zadań ustawowych przez Instytut Sieci. 2. Gospodarka finansowa Instytutu Sieci.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2024 (I półrocze)
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontrolerzy	1. Paweł Lipowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli Nr LKR/66/2024 z 8 maja 2024 r. 2. Przemysław Sala, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli Nr LKR/89/2024 z 19 czerwca 2024 r. (akta kontroli str. 1, 3021-3022)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W ocenie NIK w okresie objętym kontrolą Instytut, jak i Instytuty Sieci połączone z KIT, w przeważającej części prawidłowo realizowały zadania ustawowe, w tym związane z prowadzeniem badań naukowych i prac rozwojowych oraz ich komercjalizacją. Sposób prowadzenia gospodarki finansowej Instytutu nie był przy tym w pełni rzetelny, gospodarny i zgodny z przepisami prawa.

Instytut rzetelnie i terminowo przygotowywał plany działalności oraz sprawozdania z działalności oraz prawidłowo realizował ustawowe zadania, osiągając założone efekty. KIT realizował także zadania finansowane ze środków publicznych zgodnie z zawartymi umowami oraz realizował wnioski i zalecenia pokontrolne wynikające z prowadzonych w Instytucie kontroli, z wyjątkiem zaleceń dotyczących weryfikacji wartości wypłaconych wynagrodzeń Dyrektorów KIT i Instytutu Techniki i Aparatury Medycznej (ITAM) oraz ich zastępców.

KIT (Instytut Odlewnictwa³ w 2019 r.) w latach 2019-2022 wykazywał dodatni wynik finansowy (odpowiednio: 394,7 tys. zł, 1 933,7 tys. zł w 2020 r., 1 920,4 tys. zł w 2021 r. oraz 1 974,6 tys. zł w 2022 r.), przy czym osiągnięcie zysku netto w latach 2020-2022 było możliwe dzięki dokonaniu sprzedaży oraz aktualizacji wartości majątku, ponieważ Instytut odnotował w tym okresie straty ze sprzedaży. W 2023 r. KIT poniósł stratę netto w wysokości 2 569,4 tys. zł, która została pokryta z funduszu rezerwowego. Za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2024 r. Instytut wykazał zysk netto w wysokości 694,8 tys. zł.

Przychody ze sprzedaży produktów i usług Instytutu (IO w 2019 r.) w latach 2019-2022 oraz połączonego z IO, Instytutu Zaawansowanych Technologii Wytwarzania (IZTW) w 2019 r. i 2020 r. (do 31 marca 2020 r.) zostały zrealizowane na poziomie stanowiącym mniej niż 90% wartości ujętych w rocznych planach finansowych. Uzyskane przez KIT przychody ze środków publicznych, tj. otrzymane subwencje oraz dotacje na projekty krajowe i zagraniczne, stanowiły 79% w 2019 r. (dotyczy IO), 89% w 2020 r., 83% w 2021 r., 89% w 2022 r., 82% w 2023 r. i 80% w 2024 r. (do 31 maja 2024 r.) wartości przychodów, z których finansowano projekty badawcze w zakresie badań i rozwoju (bez uwzględniania przychodów z funduszu rozwoju i zmiany stanu produktów). Przychody z komercjalizacji zrealizowane przez Instytut w okresie objętym kontrolą wyniosły łącznie 5 558,2 tys. zł, co stanowiło 4,3% przychodów ze sprzedaży produktów i usług ogółem.

Zarówno KIT, jak i połączone z nim IZTW i ITAM nie uwzględniały w przygotowanych planach finansowych na lata 2020-2024 wszystkich pozycji przychodów i kosztów, które zostały wymienione w art. 63 ust. 2 ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz⁴. Stanowiło to działanie nierzetelne i niezgodne z tym przepisem ustawy.

Wynagrodzenie byłego Dyrektora KIT (za okres od 1 sierpnia 2021 r. do 31 sierpnia 2023 r.), Zastępcy Dyrektora ds. Badawczych w KIT (za okres od 1 października 2021 r. do 31 stycznia 2023 r.), byłej Dyrektorki Instytutu (za okres od 16 maja 2023 r. do 30 września 2023 r.), Zastępcy Dyrektora ds. Komercjalizacji w KIT (za okres od 14 do 30 września 2023 r.) oraz Zastępcy Dyrektora ds. Finansowych i Operacyjnych w KIT (za okres od 25 do 30 września 2023 r.) zostały wypłacone niezgodnie z postanowieniami umów o zarządzanie i umów o pracę zawartymi z tymi pracownikami przez Prezesa CŁ w związku z niezastosowaniem – jako podstawy

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dalej: IO.

⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 925 ze zm., dalej: *ustawa o SBŁ*.

wymiaru miesięcznego wynagrodzenia – określonej w tych umowach obowiązującej podstawy do ustalenia maksymalnej wysokości wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w art. 8 pkt 6a ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi⁵. Było to wynikiem nierzetelnej realizacji zaleceń pokontrolnych określonych w protokole z kontroli (z 25 maja 2023 r.) przeprowadzonej w KIT przez Departament Kontroli Centrum Łukasiewicza (CŁ) i skutkowało zawyżeniem wypłaconych wynagrodzeń ww. pracowników łącznie o 187,6 tys. zł brutto (227 tys. zł łącznie z kosztami pracodawcy), nagrody rocznej byłego Dyrektora KIT za 2021 r. o 1,2 tys. zł brutto (1,4 tys. zł łącznie z kosztami pracodawcy) oraz wypłatą 7,7 tys. zł nienależnych odsetek od nieterminowo wypłaconych wynagrodzeń w związku ze złożonym przez pracownika wnioskiem dotyczącym okresu od 1 sierpnia 2021 r. do 30 czerwca 2023 r., za który dokonano nienależnego wyrównania wynagrodzenia.

Roczne sprawozdania finansowe instytutów sporządzone za lata 2019-2023 zostały przedłożone przez dyrektorów Prezesowi CŁ w terminie do dnia 31 marca każdego roku. Tym samym dopełniono obowiązku określonego w art. 24 ust. 3 pkt 2 lit. d ustawy o SBŁ. KIT, ITAM i IZTW wyodrębniły pod względem finansowym i rachunkowym działalności w art. 29 ustawy o SBŁ, przy czym określone w art. 29 pkt 3 przychody i koszty z działalności wyodrębnionej gospodarczej zostały ujęte w informacjach dodatkowych do sprawozdań finansowych KIT za lata 2020-2023 i ITAM za lata 2020-2022 w zawyżonej wysokości. Uwzględnienie w tej pozycji przychodów i kosztów ewidencjonowanych jako przychody z działalności fakturowanej stanowiącej działalność wymienioną w art. 29 pkt 1 i pkt 2 ustawy o SBŁ było w ocenie NIK działaniem nierzetelnym.

Instytut wydatkował gospodarnie i zgodnie z przeznaczeniem środki z utworzonych funduszy rozwoju, nagród i wdrożeń (w latach 2019-2020). Umowy cywilnoprawne zarówno z pracownikami instytutu, jak i osobami spoza Instytutu, były zawierane przez KIT i ITAM w sposób celowy i gospodarny, a wyniki prac wykonanych w ramach tych umów zostały wykorzystane w działalności instytutów.

Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła niezasięgnięcia przez Dyrektorów KIT w 2022 r. i 2023 r. opinii przedstawicieli związków zawodowych, przed podjęciem decyzji o wypłacie i wysokości nagród dla pracowników z Funduszu Nagród, co stanowiło działanie niezgodne z postanowieniami obowiązujących regulacji wewnętrznych.

Instytut dokonywał zakupów usług, w tym inwestycyjnych, zgodnie z przepisami odnoszącymi się do zamówień publicznych. W sposób prawidłowy KIT występował o zgodę właściwego organu na dokonanie czynności prawnej w zakresie rozporządzania składnikami aktywów trwałych, dokonywał zakupu (badanych) środków trwałych związanych z realizacją projektów badawczych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Realizacja zadań ustawowych przez Instytut Sieci

KIT został utworzony 1 kwietnia 2020 r. z połączenia dwóch instytutów działających w *Sieci Badawczej Łukasiewicz (SBŁ; Sieć)*: Instytutu Odlewnictwa w Krakowie (IO) i Instytutu Zaawansowanych Technologii Wytwarzania z siedzibą w Krakowie

⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 2136, dalej: *ustawa kominowa*.

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

(IZTW)⁷. Z dniem 1 stycznia 2023 r. do KIT włączono Instytut Techniki i Aparatury Medycznej z siedzibą w Zabrze (ITAM). Do połączenia Instytutów doszło na podstawie odpowiednio art. 40 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 44 pkt 1 w związku z art. 19 ust. 1 pkt 5 ustawy o SBŁ (połączenie IO z IZTW) oraz art. 41 ust. 1 pkt 2 ustawy o SBŁ (połączenie KIT z ITAM). Na podstawie art. 41 ust. 3 ustawy o SBŁ Instytut przejął mienie, należności i zobowiązania włączonych do niego instytutów Sieci. Nadzór nad KIT pełnił Prezes Centrum Łukasiewicz.

(akta kontroli str. 50, 51, 141-142, 143-159, 761-768)

Podstawowym przedmiotem działalności Instytutu były realizacja projektów badawczych w ramach celu Sieci, o którym mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1 ustawy o SBŁ; komercjalizacja oraz współpraca międzynarodowa w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz komercjalizacji. Poza wskazaną działalnością podstawową Instytut mógł m.in. realizować projekty badawcze w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych innych niż wyżej wymienione oraz produkować unikatową aparaturę badawczą i unikatowe materiały.

Regulamin organizacyjny Instytutu został wprowadzony zarządzeniem Nr 22 Dyrektora KIT z dnia 30 grudnia 2022 r. Regulamin został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Instytutu 14 grudnia 2022 r. i zatwierdzony przez Prezesa CŁ 29 grudnia 2022 r.

(akta kontroli str. 50, 51)

1.1. W okresie objętym kontrolą opracowywano plany działalności każdego z instytutów. W przypadku:

- IZTW opracowano plan finansowy na 2019 r. (z 20 grudnia 2018 r.) oraz plan działalności na 2020 r. (bez daty);
- ITAM opracowano plan finansowy na 2019 r. (z 27 grudnia 2018 r.) oraz plany działalności na:
 - 2020 r. (przedłożony 13 grudnia 2019 r. i zatwierdzony 15 stycznia 2020 r. przez Prezesa CŁ),
 - 2021 r. (przedłożony 14 grudnia 2020 r.),
 - 2022 r. (przedłożony 14 grudnia 2021 r.),
 - 2023 r. (przedłożony 30 listopada 2022 r.);
- KIT opracowano plan finansowy na 2019 r. (z 11 grudnia 2018 r.) oraz plany działalności na:
 - 2020 r. (bez daty, zatwierdzony 15 stycznia 2021 r. przez Prezesa CŁ),
 - 2021 r. (przedłożony 15 grudnia 2020 r.),
 - 2022 r. (przedłożony 14 grudnia 2021 r.),
 - 2023 r. (przedłożony 14 listopada 2022 r. z aktualizacją z 28 lutego 2023 r.),
 - 2024 r., także w wersji angielskiej (przedłożony 12 grudnia 2023 r.).

Plany działalności na 2020 r. definiowały cele działalności każdego z instytutów w perspektywie: klienta, ludzi, procesów wewnętrznych i finansów wraz z miernikami i wskaźnikami realizacji oraz terminem realizacji (najdłuższy termin realizacji określano do końca danego roku).

Plany działalności na 2021 r. i 2022 r. zawierały m.in. opis Instytutu Łukasiewicza, celu jego powstania, kierunków działalności (w 2021 r. SBŁ i w 2022 r. KIT) oraz struktury organizacyjnej każdego z instytutów. Definiowały cele działalności każdego z instytutów w perspektywie: klienta, ludzi, procesów wewnętrznych i finansów wraz z każdorazowym określeniem KPI (ang. *Key Performance Indicator*; kluczowy wskaźnik efektywności) każdego celu, jednostki miary oraz wartości (planowanej) do osiągnięcia.

⁷ Przekształcenie IO w SBŁ-IO nastąpiło z dniem 1 kwietnia 2019 r. na podstawie art. 98 ust. 2 pkt 19 ustawy o SBŁ.

Plan działalności Instytutu na 2023 r. zawierał m.in. opis najważniejszych działań KIT w 2023 r., tj.: *wzrost innowacyjności działających w Polsce przedsiębiorstw i zwiększenie ich konkurencyjności; stworzenie atrakcyjnego miejsca pracy dla ludzi z pasją; budowa silnych powiązań ze światem nauki w kraju i za granicą oraz rozwój doskonałości naukowej SBŁ*. Dla każdego z tych działań określono: KPI celu, wartości do osiągnięcia i jednostki miary w perspektywach: klienta, ludzi, procesów wewnętrznych i finansów oraz kluczowe projekty i działania wspierające realizację danego celu.

Plan działalności KIT na 2024 r. określał największe wyzwania Instytutu na ten rok (zagrożenia i szanse wynikające ze specyfiki sektora, ryzyka mające wpływ na KIT), opis realizacji strategii SBŁ w ramach działalności badawczej (m.in. wraz z określeniem KPI i jednostki miary), komercjalizacji, umiędzynarodowienia, społecznej odpowiedzialności nauki, finansów, HR, infrastruktury, IT, komunikacji, a także działanie podejmowane przez KIT poza zakresem strategii SBŁ (modyfikacje regulaminów i zarządzeń dyrektora na podstawie przeprowadzonych zewnętrznych i wewnętrznych audytów). Plan zawierał wskazanie, że poziom realizacji kluczowych działań uzależniony będzie od dostępności środków finansowych (m.in. w ramach subwencji) na wskazane cele.

Plany działalności przyjmowane były uchwałami rad instytutów, tj. w przypadku:

- IZTW: 20 grudnia 2018 r. i 10 grudnia 2019 r.;
- ITAM: 20 grudnia 2018 r., 11 grudnia 2019 r., 10 grudnia 2020 r., 13 grudnia 2021 r. i 29 listopada 2022 r.;
- KIT: 7 grudnia 2018 r., 11 grudnia 2019 r., 14 grudnia 2020 r., 3 grudnia 2021 r., 10 listopada 2022 r., 12 grudnia i 28 lutego 2023 r.

(akta kontroli str. 50, 51, 60-62, 63, 100-102, 3018-3020)

W okresie objętym kontrolą opracowywano sprawozdania z działalności każdego z instytutów. W przypadku:

- IZTW opracowano sprawozdanie za 2019 r. (przedłożone 26 marca 2020 r., zatwierdzone przez Prezesa CŁ 22 kwietnia 2020 r.), za 2020 r. sprawozdania nie przygotowano z uwagi na połączenie z KIT;
- ITAM opracowano sprawozdanie: za 2019 r. (przedłożone 28 lutego 2020 r., zatwierdzone przez Prezesa CŁ 22 kwietnia 2020 r.), za 2020 r. (przedłożone 26 lutego 2021 r.), za 2021 r. (przedłożone 25 lutego 2022 r.) oraz za 2022 r. (przedłożone 28 lutego 2023 r.);
- KIT opracowano sprawozdanie: za 2019 r. (przedłożone 27 lutego 2020 r., zatwierdzone przez Prezesa CŁ 26 maja 2020 r.), za 2020 r. (przedłożone 26 lutego 2021 r.), za 2021 r. (przedłożone 28 lutego 2022 r., ze zmianą z 14 czerwca 2022 r.), za 2022 r. (przedłożone 28 lutego 2023 r.) oraz za 2023 r., także w wersji angielskiej (przedłożone 28 marca 2024 r.).

Sprawozdanie z działalności Instytutu w 2023 r. zawierało m.in. opis działalności podstawowej KIT, informacje o zakresie i formach stałej współpracy ze środowiskiem społeczno-gospodarczym i naukowym oraz raport z wykonania rocznego planu działalności Instytutu (pod względem: działalności badawczej, komercjalizacji, umiędzynarodowienia, społecznej odpowiedzialności nauki, finansów, HR, infrastruktury, IT oraz komunikacji). W przypadku obszarów umiędzynarodowienia, społecznej odpowiedzialności nauki, infrastruktury, IT oraz komunikacji nie zidentyfikowano KPI.

Sprawozdania z działalności Instytutu przyjmowane były uchwałami rad instytutów, tj. w przypadku:

- IZTW: 24 lutego 2020 r.;
- ITAM: 21 lutego 2020 r., 26 lutego 2021 r., 28 lutego 2022 r. i 8 lutego 2023 r.;

- KIT: 26 lutego 2020 r., 25 lutego 2021 r., 25 lutego i 14 czerwca 2022 r., 28 lutego 2023 r. i 28 marca 2024 r.

(akta kontroli str. 50, 51, 60-62, 63, 3018-3020)

Roczne plany finansowe IO, IZTW i ITAM na 2020 r. nie zawierały wszystkich pozycji przychodów i kosztów wymaganych zgodnie z art. 63 ust. 2 ustawy o SBŁ, obowiązującej od 1 kwietnia 2019 r. do 15 maja 2020 r. W aktualizacjach rocznych planów finansowych tych instytutów na 2020 r., w rocznych planach finansowych: KIT i ITAM na lata 2021-2022 i KIT na lata 2023-2024 oraz w aktualizacjach tych planów finansowych nie wyodrębniono wszystkich przychodów wskazanych w art. 63 ust. 2 ustawy o SBŁ⁸. Szerzej kwestię tę przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 492-496, 513-514, 532-534, 648-654, 1997-2199)

Roczne sprawozdania finansowe instytutów sporządzone za poszczególne lata zostały przedłożone przez dyrektorów Prezesowi CŁ w terminie do dnia 31 marca każdego roku. Tym samym dopełniono obowiązku określonego w art. 24 ust. 3 pkt 2 lit. d ustawy o SBŁ. Sprawozdanie finansowe Instytutu za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. zostało zatwierdzone przez Prezesa CŁ 30 czerwca 2024 r.

(akta kontroli str. 60-62, 517-518, 662-664, 1984-1996, 3018-3020)

1.2. IZTW przed włączeniem w strukturę KIT (1 kwietnia 2020 r.) nie posiadał określonych przez Radę tego Instytutu perspektywicznych kierunków działalności badawczej i wdrożeniowej Instytutu Sieci.

ITAM posiadał określone przez Radę Instytutu perspektywiczne kierunki działalności badawczej i wdrożeniowej Instytutu Sieci na lata 2022-2025. Rada ITAM określiła takie kierunki 17 grudnia 2021 r., m.in. w wyniku realizacji zaleceń po kontroli Prezesa CŁ z 29 listopada 2021 r. Do takich kierunków zaliczono:

- zastosowanie metod inteligencji obliczeniowej w systemach wspomagania diagnostyki i terapii medycznej;
- nieuciążliwe metody pomiaru parametrów biomedycznych dla zastosowań telemedycznych;
- zaawansowane technologie diagnostyki i terapii chorób i cywilizacyjnych;
- robotykę medyczną i systemy asystujące.

Przyjęto, że efektami badań i prac badawczo-rozwojowych w tych obszarach powinny być nowatorskie opracowania z zakresu inżynierii biomedycznej, stanowiące produkty w formie nowych technologii, urządzeń i systemów medycznych. Produkty te miały być oferowane na rynku *wprost użytkownikom, indywidualnym podmiotom leczniczym, samorządom oraz przedsiębiorcom w celu ich komercjalizacji*.

KIT do 25 sierpnia 2023 r. nie posiadał określonych przez Radę Instytutu perspektywicznych kierunków działalności badawczej i wdrożeniowej SBŁ-KIT. Rada Instytutu określiła takie kierunki 25 sierpnia 2023 r. na podstawie art. 26 pkt 1 ustawy o SBŁ; m.in. z uwagi na międzynarodowy skład Rady uchwałę podjęto także w wersji angielskiej. Określenie tych kierunków nastąpiło w wykonaniu realizacji zaleceń po kontroli Prezesa CŁ z 16 grudnia 2022 r. (o czym mowa w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego).

Kierunki te obejmowały dla komórek organizacyjnych KIT:

- Centrum Inżynierii Biomedycznej: inteligencja obliczeniowa w medycynie; telemedycyna; technologie diagnostyki i terapii chorób cywilizacyjnych oraz robotyka medyczna;

⁸ Art. 63 ust. 2 pkt 3a dodany ustawą z dnia 16 kwietnia 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 695), która weszła w życie 18 kwietnia 2020 r., oraz art. 63 ust. 2 pkt 2a, pkt 2b i pkt 2c dodane ustawą z dnia 14 maja 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 875), która weszła w życie 16 maja 2020 r.

- Centrum Materiałów i Technologii Wytwarzania: techniki spiekania; obróbka skrawaniem i narzędzia; wytwarzanie addytywne; badania wysokotemperaturowe; badania korozji wysokotemperaturowej; stopy odlewnicze oraz projektowanie i prototypowanie;
- Centrum Technologii Inspirowanych Naturą (planowanego Centrum Zrównoważonej Energii, Biomateriałów i Bezpieczeństwa Technologicznego): technologie Odnawialne Źródła Energii; technologie magazynowania energii; biopaliwa; biomateriały oraz bezpieczeństwo technologiczne.

W dokumencie wskazano, że wszystkie te kluczowe obszary działalności Instytutu mają na celu poprawę jakości wytwarzanych materiałów dla przemysłu: medycznego, energetycznego, stoczniowego, maszynowego, lotniczego i motoryzacyjnego oraz, że wymienione obszary wpisują się w strategię działalności SBŁ i stanowią jej główne kierunki rozwoju.

Wskazano kierunki działania dla: Działu Laboratoriów (m.in. badania medycznych urządzeń elektrycznych i systemów medycznych pod względem bezpieczeństwa: elektrycznego, mechanicznego, termicznego, funkcjonalnego); Działu Certyfikacji (prowadzenie działalności certyfikacyjnej); Działu Produkcji (prowadzenie działalności w zakresie konstruowania, prototypowania oraz produkcji) oraz Działu Sprzedaży i Rozwoju Biznesu (prowadzenie działań wspierających proces wdrażania produktów i transferu technologii opracowywanych w Instytucie).

(akta kontroli str. 50, 51, 141-142, 143-159)

Kierunki działalności dla KIT nie uległy modyfikacji od dnia ich przyjęcia (25 sierpnia 2023 r.). Dyrektor Instytutu wskazała, że celem ich stworzenia *jest określenie kierunków, w których powinien podążać KIT, biorąc pod uwagę zarówno ekspertyzę Instytutu, jak i obecne trendy naukowo-badawczo-rozwojowe. Opracowane kierunki w języku polskim i języku angielskim zostały zaakceptowane przez międzynarodową Radę Instytutu, co potwierdza ich poprawny kierunek na arenie międzynarodowej.* Dodała, że do rzetelnej weryfikacji corocznych postępów KIT w działalności badawczej i wdrożeniowej (w ramach zdefiniowanych perspektywicznych kierunków działalności) służą tzw. planowane działania na dany rok, zdefiniowane w planie działalności Instytutu, których wykonanie odbywa się za pomocą tzw. kluczowych wskaźników efektywności – KPI, które również są zdefiniowane dla instytutów w planie działalności na dany rok.

(akta kontroli str. 141-142, 143-159)

W Instytucie, a także w IZTW i ITAM, w całym okresie objętym kontrolą nie opracowano perspektywicznych kierunków działalności badawczej i wdrożeniowej. I tak w przypadku:

- IZTW takiego dokumentu nie określono od 2019 r. do dnia połączenia z KIT (1 kwietnia 2020 r.);
- ITAM takiego dokumentu nie określono do 17 grudnia 2021 r., tj. do dnia przyjęcia przez Radę ITAM ww. kierunków na lata 2022-2025 (ITAM został połączony z KIT 1 stycznia 2023 r.);
- KIT takiego dokumentu nie określono do 25 sierpnia 2023 r., tj. do dnia przyjęcia przez Radę Instytutu ww. kierunków.

Zgodnie z art. 26 pkt 1 ustawy o SBŁ do zadań Rady Instytutu Sieci należy określenie perspektywicznych kierunków działalności badawczej i wdrożeniowej Instytutu Sieci.

Odnosząc się do pytania jakie były przyczyny nieopracowania perspektywicznych kierunków działalności badawczej i wdrożeniowej w całym okresie objętym kontrolą dla IZTW, ITAM jak i KIT, Dyrektor Instytutu wyjaśniła, że nie zna takich przyczyn. Dodała, że m.in. w dniu 16 maja 2023 r. decyzją Prezesa CŁ nastąpiła zmiana na stanowisku dyrektora KIT i powierzono jej funkcję p.o. Dyrektora Instytutu.

Jednocześnie 30 czerwca 2023 r. przekazałam do CŁ informację o poziomie realizacji zaleceń pokontrolnych zawartych w protokole z 16 grudnia 2022 r. z kontroli planowej dotyczącej gospodarki finansowej, jakości pracy, prawidłowości realizacji zadań oraz jakości zarządzania w SBŁ (...), dla których data przekazania ustalona została na dzień 30 czerwca 2023 r. (...) Wyjaśniła także, że 23 czerwca 2023 r. odbyło się posiedzenie Rady Instytutu w celu niezwłocznego usunięcia nieprawidłowości opisanej w ww. protokole, a 25 sierpnia 2023 r. odbyło się posiedzenie Rady KIT, na którym Rada określiła kierunki działalności badawczej i wdrożeniowej SBŁ-KIT.

W ocenie NIK nieokreślenie perspektywicznych kierunków działalności badawczej i wdrożeniowej w: IZTW, ITAM i KIT, które powinny obowiązywać w całym okresie objętym kontrolą, jako dokumentów o charakterze strategicznym, mogło wpływać na realizację celów operacyjnych działania każdego z instytutów Sieci.

(akta kontroli str. 50, 51, 141-142, 143-159, 789-800)

Dyrektor KIT wyjaśniła, że dokument ukazujący perspektywiczne kierunki działalności badawczej i wdrożeniowej jako dokument bezterminowy powinien zostać uaktualniony w sytuacji zmiany takich kierunków ze względu na np. zmianę trendów krajowych i międzynarodowych, czy też rozwój Instytutu o nowe kierunki działalności „B+R” (np. poprzez pozyskanie nowych liderów lub projektów).

Dodała także, nie jest to dokument, który definiuje cele czy planowane działania Instytutu na konkretny okres czasu, a więc również określenie ryzyk nie ma zastosowania w przypadku tego dokumentu. *Sposób wyznaczania rocznych celów, planowanych działań Instytutu jest określany (często narzucany) przez CŁ, uzyskując akceptację prezesa Centrum przy uwzględnieniu kluczowych wskaźników efektywności, „KPI” na dany rok działalności Instytutu.*

Dyrektor KIT wyjaśniła także, że dokument ten nie określa nakładów, czasu realizacji poszczególnych celów oraz sposobów ich realizacji (np. podział na etapy, zadania) oraz osób lub komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za realizację i monitorowanie poszczególnych celów, z uwagi na to, że nie jest to dokument, który definiuje cele/plan działania Instytutu na konkretny okres czasu. Dodała, że „KPI” *określające poziom wykonania planowanych działań zdefiniowane w planie działalności do realizacji w danym roku przez Instytut, są kolejno kaskadowane na poszczególne komórki i działy KIT (następuje więc realny podział zadań pomiędzy pracowników) wraz z definicją sposobu ich realizacji. Kolejno dyrektorzy lub kierownicy poszczególnych komórek, na których skaskadowano „KPI” wyznaczają kamienie milowe, które umożliwiają realizację „KPI” do końca roku.*

(akta kontroli str. 141-142, 143-159)

Dokument zawierający perspektywiczne kierunki działalności badawczej i wdrożeniowej uwzględniał specyfikę działalności Instytutu.

Dyrektor KIT wyjaśniła, że cele sformułowane w odniesieniu do każdego rodzaju działalności statutowej Instytutu i planowane działania zdefiniowane są w planie działalności KIT na dany rok, a miernikiem poziomu ich wykonania są KPI. Dodała, że plany działalności Instytutu na lata 2023-2024 uwzględniały cele i planowane działania (których miernikiem są KPI), które umożliwiają rozwój KIT w ramach zdefiniowanych perspektywicznych kierunków działalności badawczej i wdrożeniowej.

Dyrektor Instytutu wyjaśniła także, że strategia działalności SBŁ, o której mowa w art. 9 ust. 3 pkt 2 ustawy o SBŁ, która powinna również zawierać kierunki działalności Sieci, nie została od 2019 r. w pełni opracowana. *Obecnie brak więc formalnego dokumentu, do którego można się odnieść oceniając spójność perspektywicznych kierunków działalności KIT z kierunkami działalności SBŁ.*

(akta kontroli str. 141-142, 143-159)

W okresie objętym kontrolą koszty funkcjonowania Rady Instytutu wyniosły:

- w 2019 r. dla: IZTW: 2,2 tys. zł, ITAM: 650 zł, KIT: 4 tys. zł, tj. łącznie 6,9 tys. zł;
- w 2020 r. dla: IZTW: 5,2 tys. zł, ITAM: 3,6 tys. zł, KIT: 10,4 tys. zł, tj. łącznie 19,3 tys. zł;
- w 2021 r. dla KIT: 13,2 tys. zł (nie poniesiono kosztów w przypadku ITAM z uwagi na spotkania Rady: *on-line*/w trybie obiegowym);
- w 2022 r. dla: ITAM: 2,3 tys. zł, KIT: 11,6 tys. zł, tj. łącznie 13,9 tys. zł;
- w 2023 r.: 21,3 tys. zł;
- w 2024 r.: 5,2 tys. zł (według stanu na 22 maja 2024 r.)⁹.

Całkowite koszty funkcjonowania Rady Instytutu w tym okresie wyniosły 79,8 tys. zł.
(akta kontroli str. 4-7, 8-19)

1.3. W Instytucie realizowano projekty badawcze w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych:

- w ramach celu Sieci (art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy o SBŁ):
 - w 2019 r.: 21 projektów, w tym 12 realizowanych z innym podmiotem;
 - w 2020 r.: 37 projektów, w tym 21 realizowanych z innym podmiotem;
 - w 2021 r.: 43 projekty, w tym 27 realizowanych z innym podmiotem;
 - w 2022 r.: 32 projekty, w tym 23 realizowane z innym podmiotem;
 - w 2023 r.: 26 projektów, w tym 16 realizowanych z innym podmiotem;
 - w 2024 r. (do 30 czerwca): 23 projekty, w tym 15 realizowanych z innym podmiotem;
- poza działalnością podstawową (art. 4 pkt 1 ustawy o SBŁ):
 - w 2019 r.: jeden projekt (samodzielnie);
 - w 2020 r.: jeden projekt (samodzielnie);
 - w 2021 r.: jeden projekt realizowany z innym podmiotem;
 - w 2022 r.: jeden projekt realizowany z innym podmiotem;
 - w 2023 r.: cztery projekty, w tym trzy realizowane z innym podmiotem;
 - w 2024 r.: pięć projektów, w tym jeden realizowany z innym podmiotem.

W ramach celu Sieci w przypadku IZTW w 2019 r. zrealizowano dziewięć projektów, w tym we współpracy z innym podmiotem cztery projekty; zgodnie z założeniami zrealizowano trzy projekty. W przypadku ITAM w latach 2019-2022 zrealizowano 25 projektów (odpowiednio: 5, 6, 9 i 5 projektów), w tym we współpracy z innym podmiotem 10 projektów (odpowiednio: 3, 3, 3 i 1 projekt); zgodnie z założeniami zrealizowano pięć projektów (w 2019 r. jeden i w 2021 r. cztery projekty). W analizowanym okresie w IZTW i w ITAM nie realizowano projektów poza działalnością podstawową.

Łącznie w latach 2019-2024 (do 27 maja) w KIT zrealizowano w ramach celu Sieci 179 projektów, w tym 112 projektów (62%) we współpracy z innym podmiotem; poza działalnością podstawową zrealizowano 11 projektów, w tym 6 projektów (54%) we współpracy z innym podmiotem¹⁰.

Odnosząc się do danych z działalności Instytutu w aplikacji CŁ Kokpit zarządczy, wprowadzonej w 2020 r., Dyrektor KIT wskazała, że *wszystkie dane były przekazywane do tej aplikacji zgodnie z harmonogramem i zakresem narzuconym przez CŁ (...)* Dodała, że w styczniu 2024 r. *zakres i forma wprowadzanych danych uległy zmianie (np. zmiana z raportowania miesięcznego na raportowanie kwartalne, zmiana zakresu raportowanych danych itp.). Zmiany obejmowały nie tylko rok 2024,*

⁹ Pierwsze posiedzenia Rady: IZTW, ITAM i KIT odbyły się w 2019 r. odpowiednio: 10 grudnia, 11 grudnia i 11 grudnia.

¹⁰ Według stanu na 30 czerwca 2024 r. w przypadku projektów w ramach celu Sieci wartość dofinansowania dla KIT w 2024 r. wynosiła 11 910,3 tys. zł, przy całkowitej wartości projektów 17 154,2 tys. zł; w przypadku projektów poza działalnością podstawową wartość dofinansowania dla Instytutu w 2024 r. wynosiła 7 620 tys. zł (była równa całkowitej wartości projektów).

ale KIT został poproszony o uzupełnienie danych zgodnie z nowymi wytycznymi również za cały rok 2023. Należy podkreślić, że w wyniku wprowadzonych zmian strukturalnych do aplikacji Kokpit zarządczy przez CŁ w styczniu 2024, część danych zaraportowanych za okresy wcześniejsze (tj. 2019-2023) przez Instytut i widocznych wcześniej (przed zmianą kokpitu w styczniu 2024) obecnie jest niewidoczna. Wyjątek stanowią pozycje: liczba nowych klientów oraz liczba nowych umów na sprzedaż usług lub produktów. Należy jednak podkreślić, że KIT nadal posiada te dane gdyż były one przedstawiana również np. w sprawozdaniach z działalności (dane te nie zostały więc utracone, pomimo, że nie widać ich już w kokpicie).

(akta kontroli str. 3018-3020)

Odnosząc się do pytania jakie są kluczowe uwarunkowania dla realizacji przez Instytut projektów badawczych w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych a także potencjalnego zwiększenia ich liczby oraz dla możliwie wysokiego wykorzystania środków finansowych w ramach dotacji celowych na projekty badawcze, Dyrektor KIT wskazała na kategorie:

- finansowe i ekonomiczne:
 - dostęp do finansowania: m.in. możliwości pozyskania funduszy z różnych źródeł zewnętrznych takich jak granty, fundusze publiczne, inwestorzy prywatni, *venture capital*, środki własne Instytutu,
 - poziom subwencji – środki finansowe na wkład własny do kolejnych projektów (m.in. brak stałego wzrostu subwencji uniemożliwiał KIT *wchodzenie z wkładem własnym w wielu projektach, które takiego wkładu wymagały*) oraz stałe koszty (m.in. ceny gazu i energii elektrycznej skutkujące większymi wydatkami dla energochłonnych projektów z branży metalurgicznej i odlewniczej);
- organizacyjne i zarządcze:
 - kadra i kompetencje: m.in. dostęp do wykwalifikowanego personelu, w tym naukowców, inżynierów, menedżerów projektów oraz specjalistów z różnych dziedzin i osób umiejących pozyskać nowe projekty i nimi zarządzać,
 - struktura organizacyjna: m.in. dostosowanie struktury organizacyjnej do specyfiki projektów „B+R”, co obejmuje tworzenie dedykowanych zespołów lub działów dla wsparcia realizacji projektów;
- technologiczne i infrastrukturalne: m.in. dostęp KIT do nowoczesnych technologii, narzędzi oraz sprzętu *jest niezbędny do realizacji badań i rozwoju*;
- prawne i regulacyjne m.in. zmiany wymagań normatywno-prawnych obowiązujących dla projektowanych i produkowanych przez Instytut wyrobów medycznych miały istotne implikacje również w działalności „B+R”;
- polityczne: m.in. *polityczna stabilność regionu i kraju, w którym realizowane są projekty, bardzo wpływa na bezpieczeństwo i pewność inwestycji, jak i na priorytety, które są narzucane na instytutu.*

(akta kontroli str. 141-142, 143-159)

Według stanu na 27 maja 2024 r. zgodnie z założeniami (umowami) zrealizowano:

- w ramach celu Sieci: w 2019 r.: jeden projekt; w 2020 r.: dziewięć projektów (sześć kontynuowanych z ITAM); w 2021 r.: 15 projektów; w 2022 r.: 18 projektów; w 2023 r.: dziewięć projektów (kontynuowanych z ITAM); w 2024 r. nie zakończono realizacji żadnego z projektów, tj. łącznie zrealizowano 52 projekty;
- poza działalnością podstawową: w 2021 r.: jeden projekt i w 2023 r.: dwa projekty; w latach 2019-2020 i 2022-2024 takich projektów nie realizowano, tj. łącznie zrealizowano trzy projekty.

Całkowita wartość projektów oraz wysokość dofinansowania dla KIT wyniosła odpowiednio:

- w ramach celu Sieci:

- w 2019 r.: 17 851,2 tys. zł oraz 5 147,3 tys. zł;
- w 2020 r.: 25 044,3 tys. zł oraz 6 290,5 tys. zł;
- w 2021 r.: 25 119 tys. zł oraz 10 024,3 tys. zł;
- w 2022 r.: 13 854,6 tys. zł oraz 8 364 tys. zł;
- w 2023 r.: 56 866,1 tys. zł oraz 13 362 tys. ,zł;
- w 2024 r. (do 27 maja): 7 194,2 tys. zł oraz 4018,2 tys. zł¹¹;
- poza działalnością podstawową:
 - w 2019 r.: 100 tys. zł;
 - w 2022 r.: 22 936,6 tys. zł oraz 1 609,7 tys. zł;
 - w 2023 r.: 1 350,5 tys. zł oraz 1 282,5 tys. ,zł;
 - w 2024 r. (do 27 maja): 55,6 tys. zł oraz 55,6 tys. zł.

Łącznie w latach 2019-2024 (do 27 maja) w Instytucie zrealizowano projekty:

- w ramach celu Sieci: o całkowitej wartości 145 929,4 tys. zł, przy dofinansowaniu dla KIT w wysokości 47 206,1 tys. zł;
- poza działalnością podstawową: o całkowitej wartości 24 442,7 tys. zł, przy dofinansowaniu dla Instytutu w wysokości 3 047,8 tys. zł.

(akta kontroli str. 20-25, 37-39)

W okresie objętym kontrolą doszło do przerwania siedmiu projektów realizowanych w Instytucie. Powodami przerwania tych projektów były:

- rozwiązanie umowy na wniosek przedsiębiorcy w ramach projektu finansowanego przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości. Poniesione koszty przez KIT wyniosły 49,1 tys. zł (z karami umownymi);
- uznanie wniosku lidera o braku celowości kontynuowania badań w ramach projektu finansowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBR). Poniesione koszty przez Instytut wyniosły 1 328,5 tys. zł;
- wniosek partnera przemysłowego o przerwanie projektu po dokonaniu analizy opłacalności wdrożenia (na podstawie wniosku KIT) w ramach projektu finansowanego przez NCBR. Poniesione koszty przez KIT wyniosły 126,4 tys. zł;
- wypowiedzenie umowy o zarządzanie kierownika projektu przez Instytut (osoby pełniące obowiązki Dyrektora KIT) wskutek zmiany miejsca realizacji projektu finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki (NCN). Poniesione koszty przez KIT wyniosły 286,3 tys. zł;
- zmiany miejsca pracy kierownika projektu przed podpisaniem umowy projektowej w ramach projektu NCN (bez kosztów);
- niezakwalifikowania projektu do II etapu finansowania w ramach projektu finansowanego przez NCBR. Poniesione koszty przez Instytut wyniosły 20,3 tys. zł;
- zmiany miejsca pracy kierownika projektu w ramach projektu finansowanego przez Fundację na rzecz Nauki Polskiej. Poniesione koszty przez KIT wyniosły 3 138,1 tys. zł.

Poniesione koszty przez Instytut wyniosły w przypadku tych projektów łącznie: 4 948,7 tys. zł.

(akta kontroli str. 52-53, 54-59)

W latach 2019-2024 (do 31 maja) stopień uzależnienia od środków publicznych w finansowaniu projektów badawczych w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych wynosił w przypadku:

- przychodów komercyjnych odpowiednio: 20%, 11%, 17%, 12%, 17% i 20%;
- subwencji odpowiednio: 42%, 40%, 44%, 48%, 45% i 54%;

¹¹ Całkowita wartość projektów zrealizowanych przez IZTW (w 2019 r.) wynosiła 9 326,9 tys. zł, przy wartości dofinansowania 2 403 tys. zł. Całkowita wartość projektów zrealizowanych przez ITAM w latach 2019-2022 wyniosła 10 081,9 tys. zł, przy wartości dofinansowania 8 976,9 tys. zł.

- projektów krajowych odpowiednio: 37%, 40%, 39%, 38%, 34% i 22%;
- projektów zagranicznych – odpowiednio: 0%; 9%; 0%, 3%, 3% i 4%.

Przychody (bez uwzględniania funduszu rozwoju oraz zmian stanu produktu) wyniosły ogółem odpowiednio: 10 564,9 tys. zł; 23 076,3 tys. zł; 21 018,2 tys. zł; 20 398,4 tys. zł; 30 752,9 tys. zł i 11 689,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 141-142, 143-159)

Odnosząc się do przyczyn takiego stanu, Dyrektor wyjaśniła m.in., że:

- zaprezentowana tabela dotycząca stopnia uzależnienia od środków publicznych w finansowaniu projektów badawczych nie odnosi się do całkowitych przychodów Instytutu, a przedstawiony udział procentowy odnosi się do udziału danego rodzaju przychodów do całkowitej sumy przychodów ujętych w zestawieniu, tj. sumy przychodów komercyjnych, subwencji, dotacji na projekty krajowe oraz dotacji na projekty zagraniczne;
- struktura finansowania Instytutów Sieci Badawczej Łukasiewicz jest określona w art. 64 ustawy o SBŁ, a w założeniu komunikowanym przez CŁ finansowanie Instytutów SBŁ opiera się na trzech głównych źródłach, tj. subwencji, dotacjach na realizację projektów oraz środkach pozyskanych z rynku (przychodów komercyjnych);
- Instytut nie zgadza się ze stwierdzeniem, że jego działalność opierała się w latach 2019-2023 głównie na środkach publicznych, ponieważ za takie uważa jedynie środki otrzymane z subwencji z MEiN, które stanowiły w latach 2019-2023 zawsze mniej niż połowę z całkowitych przychodów Instytutu;
- ponad 50% obejmowały zawsze przychody w ramach głównie takiej działalności jak:
 - realizacja projektów badawczych w ramach celu Sieci, o którym mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1 ustawy o SBŁ,
 - komercjalizacja i komercja (czyli zdefiniowane przychody komercyjne),
 - współpraca międzynarodowa w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz komercjalizacji.

(akta kontroli str. 648-654, 2181-2199)

Według stanu na 30 czerwca 2024 r.:

- pracownicy Instytutu otrzymali 29 nagród i wyróżnień za praktyczne zastosowanie „B+R”;
- w Instytucie opatentowano 20 wynalazków (w 2019 r.: jeden; w 2020 r.: trzy; w latach 2021-2022 po cztery; w 2023 r. pięć i w 2024 r. trzy);
- Instytut otrzymał siedem praw ochronnych na wzory użytkowe, praw z rejestracji wzorów przemysłowych i praw autorskich (sześć w 2021 r. i jeden w 2024 r.);
- Instytut pozyskał 283 udokumentowane wdrożenia (w 2019 r.: 5; w 2020 r.: 54; w 2021 r.: 62; w 2022 r.: 58; w 2023 r.: 60 i w 2024 r.: 44)¹².

(akta kontroli str. 20-25, 40-42)

Odnosząc się do pytania o kluczowe bariery dla rozwoju KIT w zakresie: praktycznego zastosowania „B+R”; opatentowania wynalazków; praw ochronnych na wzory użytkowe, praw z rejestracji wzorów przemysłowych i praw autorskich oraz wdrożeń i potencjalnego zwiększenia liczby tego rodzaju efektów projektów badawczych, Dyrektor Instytutu wyjaśniła, że są one zbliżone do wyżej przedstawionych

¹² W 2019 r. w przypadku IZTW: otrzymano osiem nagród i wyróżnień za praktyczne zastosowanie „B+R”; opatentowano dwa wynalazki i pozyskano 14 udokumentowanych wdrożeń; nie otrzymano praw ochronnych na wzory użytkowe, prawa z rejestracji wzorów przemysłowych i praw autorskich. W latach 2019-2022 w przypadku ITAM: nie wystąpiły nagrody i wyróżnienia za praktyczne zastosowanie „B+R”; opatentowano dwa wynalazki (w 2022 r.) i pozyskano 197 udokumentowanych wdrożeń (w 2019 r.: 57; w 2020 r.: 45; w 2021 r.: 48 i w 2022 r.: 47); nie otrzymano praw ochronnych na wzory użytkowe, prawa z rejestracji wzorów przemysłowych i praw autorskich.

kluczowych uwarunkowań dla realizacji przez KIT projektów badawczych. Wyróżniła przy tym główne kategorie takich barier, tj.:

- finansowe i ekonomiczne, w tym niewystarczające środki na wdrożenia i komercjalizację wyników badań, *gdyż subwencionowane są tylko niektóre prace w łańcuchu komercjalizacji (niewystarczający poziom subwencji)*;
- organizacyjne i zarządcze:
 - kadra i kompetencje (dostęp do wykwalifikowanego personelu, w tym ekspertów ds. komercjalizacji, ds. współpracy z przemysłem, jak i marketingu i sprzedaży),
 - struktura organizacyjna (częściowe przeprowadzone dostosowanie struktury organizacyjnej do komercji i komercjalizacji w Instytucie, zbyt mała liczba osób zatrudnionych w Dziale Sprzedaży i Rozwoju Biznesu, nieadekwatna do potrzeb KIT);
- prawne i regulacyjne:
 - ustawowy wymóg stosowania Prawa zamówień publicznych także w zakresie działalności gospodarczej instytutów SBŁ (KIT posiadał dwa działy produkcji), *co wpływa na wydłużenie procesów zakupowych i mniejszą elastyczność Instytutu w porównaniu do konkurencji*,
 - ustawowy wymóg zbywania praw do korzystania z wyników prac „B+R” przez instytuty Sieci w drodze przetargu nawet konsorcjantowi, który posiada prawo pierwszeństwa;
- polityczne, tj. polityki rządowe wspierające takie działania, w tym programy skierowane do przedsiębiorstw, które zachęcają do tego typu inwestycji.

Wskazała również na:

- brak barier w patentowaniu wynalazków w KIT, obecność barier związanych z utrzymywaniem już uzyskiwanych patentów i ich komercjalizacją;
- brak barier w uzyskiwaniu praw ochronnych na wzory użytkowe, praw z rejestracji wzorów przemysłowych i praw autorskich;
- niekorzystną definicję komercjalizacji (m.in. wyłączenie z tej definicji wdrożeń własnych i jej zawężenie do sprzedaży własności intelektualnej lub utworzenia spółki celowej).

(akta kontroli str. 141-142, 143-159)

W latach 2019-2024 (według stanu na 30 czerwca 2024 r.) w ramach działań Instytutu zmierzających do uzyskania ochrony wyników badań (w ramach zakładanych efektów realizacji projektów):

- w przypadku wynalazków i patentów:
 - dokonano 19 zgłoszeń o charakterze krajowym (odpowiednio w latach 2019-2023: 4, 6, 2, 3 i 4 zgłoszenia), nie dokonano zgłoszeń zagranicznych;
 - pozyskano 20 patentów krajowych (odpowiednio w latach 2019-2024: 1, 3, 4, 4, 5 i 3 patenty), nie pozyskano patentów zagranicznych;
 - wydatki poniesione na zgłoszenia wyniosły 10,2 tys. zł (odpowiednio w latach 2019-2023: 2,2 tys. zł; 3,3 tys. zł; 1,1 tys. zł; 1,6 tys. zł i 2 tys. zł);
 - dokonano dwóch krajowych/zagranicznych wdrożeń (po jednym w latach 2023-2024);
- w przypadku wzorów użytkowych, przemysłowych i praw autorskich:
 - dokonano siedmiu zgłoszeń o charakterze krajowym (w 2019 r. jednego, w 2021 r. pięciu, w 2022 r. jednego), nie dokonano zgłoszeń zagranicznych;
 - pozyskano siedem praw krajowych (w 2020 r. sześć, w 2024 r. jedno), nie pozyskano praw o charakterze zagranicznym;
 - KIT nie pozyskał chronionych wzorów użytkowych, przemysłowych, praw autorskich, które znalazłyby praktyczne zastosowanie (w kraju i zagranicą).

W przypadku IZTW w 2019 r. w ramach wynalazków i patentów dokonano trzech zgłoszeń krajowych, pozyskano dwa patenty krajowe, poniesione wydatki wyniosły 1,6 tys. zł, nie dokonano wdrożeń; w ramach wzorów użytkowych, przemysłowych i praw autorskich ww. Instytut nie dokonał zgłoszeń, nie pozyskał praw, także w ramach praktycznego zastosowania (krajowego i zagranicznego). W przypadku ITAM w ww. okresie: w ramach wynalazków i patentów dokonano trzech zgłoszeń krajowych (dwa w 2019 r. i jedno w 2021 r.), pozyskano dwa patenty krajowe (w 2022 r.), wydatki poniesione na zgłoszenia krajowe wyniosły: 1,6 tys. zł (1,1 tys. w 2019 r. i 550 zł w 2021 r.), nie dokonano wdrożeń; w ramach wzorów użytkowych, przemysłowych i praw autorskich dokonano jednego zgłoszenia krajowego w 2021 r., nie pozyskano praw w ww. zakresie, także w ramach praktycznego zastosowania (krajowego i zagranicznego).

(akta kontroli str. 20-25, 37, 43-45)

Realizacja przez Instytut projektów badawczych została poddana kontroli lub audytowi instytucji zewnętrznych. W przypadku:

- KIT od marca 2019 r. do grudnia 2023 r. przeprowadzono 22 kontrole/audyty:
 - sześć dotyczyło weryfikacji wniosków o płatność (*Program Operacyjny Inteligentny Rozwój; POIR*)¹³; w przypadku pięciu zaakceptowano takie wnioski, w jednym przypadku (w 2019 r.) stwierdzono błąd w zatwierdzaniu kart czasu pracy oraz błąd obliczeniowy w ustaleniu wynagrodzenia osoby fizycznej (dokonano zwrotu kwoty 82,05 zł)¹⁴;
 - 10 audytów projektów zgodnie z umową projektową (dwa projekty NCBR *TECHMASTERSRATEG1*; sześć projektów *POIR*; jeden projekt NCBR *TECHMASTERSRATEG2/TERMOD*; jeden projekt NCBR *ŻYWFUR/POIR*) przy czym:
 - w wyniku jednego (*TECHMASTERSTRATEG1* kontrolowanego w 2020 r.) wydano zalecenie o zapewnieniu zgodności pomiędzy wersjami: papierową i elektroniczną raportów przekazywanych do NCBR¹⁵;
 - w wyniku jednego (*ŻYWFUR/POIR* kontrolowanego w 2021 r.) wydano zalecenia dotyczące poprawy zapisów księgowych i sprostowania omyłki pisarskiej¹⁶;
 - w wyniku dwóch (*POIR* kontrolowanych w 2023 r.) m.in. zalecono stosowanie w dokumentacji aktualnych logotypów NCBR¹⁷;
 - jedna kontrola planowa realizacji projektu pod względem finansowym i merytorycznym (finansowanego przez NCBR *TECHMASTERSRATEG2* kontrolowanego od grudnia 2020 r. do marca 2021 r.), w jej wyniku nie wydano zaleceń;
 - jedna kontrola planowa z za *biurka* realizacji projektu pod względem finansowym i merytorycznym (*POIR* kontrolowanego w 2021 r.), w jej wyniku nie stwierdzono nieprawidłowości;
 - jedna kontrola finansowa projektu (konkurs NCBR *TANGO* kontrolowanego w 2021 r.), w jej wyniku nie stwierdzono nieprawidłowości;

¹³ W przypadku kontrolowanych projektów beneficjent (KIT) otrzymywał pismo pokontrolne wyłącznie w przypadku wskazania nieprawidłowości.

¹⁴ Projekt realizowany od 1 lipca 2017 r. do 31 grudnia 2019 r. o kwocie dofinansowania udzielonego przez NCBR dla Instytutu 938,3 tys. zł (fundusze instytucjonalne krajowe).

¹⁵ Projekt realizowany od 1 marca 2018 r. do 30 kwietnia 2021 r. o kwocie dofinansowania udzielonego przez NCBR dla Instytutu 1 203,9 tys. zł (fundusze instytucjonalne krajowe).

¹⁶ Projekt realizowany od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2021 r. o kwocie dofinansowania udzielonego przez NCBR dla Instytutu 967,5 tys. zł (fundusze instytucjonalne krajowe).

¹⁷ Projekt realizowane na podstawie dofinansowania udzielonego Instytutowi przez NCBR odpowiednio: od 1 czerwca 2019 r. do 30 listopada 2022 r. o kwocie 1 007,5 tys. zł oraz od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2023 r. o kwocie 1 007,5 tys. zł (fundusze instytucjonalne krajowe).

- jedna kontrola planowa realizacji projektu (konkurs *NCBR M-ERA.NET* kontrolowany w 2021 r.), w jej wyniku, w związku z nieprawidłowością w kontrolowanym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, zidentyfikowano koszty niekwalifikowane w wysokości 14 tys. zł i naliczono korektę finansową¹⁸;
- dwie kontrole wewnętrzne (w 2022 r. i w 2023 r.) z postępu realizacji projektu (*POIR*) przeprowadzone przez lidera projektu (przedsiębiorca K.), które nie stwierdziły nieprawidłowości;
- ITAM od marca 2019 r. do kwietnia 2021 r. przeprowadzono dziewięć kontroli/audytów:
 - pięć dotyczyło weryfikacji wniosków o płatność (cztery: *POIR* oraz kontrola w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego), w ich wyniku zaakceptowano takie wnioski;
 - w kontroli finansowej (planowej) projektu *NCBR STRATEGMED1* nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień;
 - w dwóch kontrolach merytorycznych (planowych) realizacji projektów (*POIR*) nie wykazano nieprawidłowości;
 - w wyniku audytu projektu zgodnie z umową projektową (*POIR*) nie stwierdzono nieprawidłowości;
- IZTW od sierpnia 2019 r. do lipca 2020 r. przeprowadzono trzy kontrole/audyty:
 - dwie dotyczyły weryfikacji wniosku/-ów o płatność (*POIR*), w ich wyniku zaakceptowano takie wnioski;
 - jedna dotyczyła audytu projektu zgodnie z umową projektową (w ramach konkursu Fundacji na rzecz Nauki Polskiej *TEAM TECH*), w jej wyniku nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień.

Łącznie na 22 kontrole/audyty w KIT w sześciu przypadkach stwierdzono błędy lub nieprawidłowości oraz wydano zalecenia pokontrolne; w ITAM na dziewięć kontroli/audytów nie stwierdzono nieprawidłowości; w IZTW na trzy kontrole/audyty nie stwierdzono nieprawidłowości. Instytut zrealizował wydane zalecenia pokontrolne (ustalenia kontroli).

Dyrektor Instytutu wyjaśniła przy tym, że *wykazano informacje o kontrolach znajdujące się w teczkach projektowych*. Dodała, że w związku z reorganizacją KIT w kwietniu 2020 r. i przyjęciu mienia IZTW, dokumenty były przenoszone kilkakrotnie w różne miejsca, *należy nadmienić, że Instytut działał jako dwa odrębne podmioty, znajdujące się w różnej lokalizacji. Odnalezienie dokumentów, w tak krótkim czasie okazało się niemożliwe. Zobowiązujemy się do dalszego poszukiwania przedmiotowych dokumentów, a jeżeli zostaną one odnalezione – od niezwłocznego uzupełnienia informacji*.

(akta kontroli str. 4-7, 8-19, 103, 104, 136-138)

W latach 2019-2024 (do 30 czerwca) pod względem dysponowania wynikami działalności naukowej:

- w 2019 r.:
 - w przypadku sprzedaży wyników działalności naukowej lub *know-how* związanego z tymi wynikami: w IO zawarto 5 umów, w IZTW zawarto 14 umów i w ITAM zawarto 47 umów;
 - w przypadku oddania do używania wyników działalności naukowej lub *know-how* w IO i IZTW zawarto po dwie umowy licencji;
- w 2020 r.:

¹⁸ Projekt realizowany od 1 października 2017 r. do 30 września 2019 r. o kwocie dofinansowania udzielonego przez NCBR dla Instytutu 1 501,1 tys. zł (fundusze instytucjonalne krajowe).

- w przypadku sprzedaży wyników działalności naukowej lub *know-how* związanego z tymi wynikami: w KIT zawarto 54 umowy i w ITAM zawarto 44 umowy;
- w przypadku oddania do używania wyników działalności naukowej lub *know-how* w KIT zawarto dwie umowy licencji;
- w 2021 r. w przypadku sprzedaży wyników działalności naukowej lub *know-how* związanego z tymi wynikami: w KIT zawarto 62 umowy i w ITAM zawarto 49 umowy;
- w 2022 r.:
 - w przypadku sprzedaży wyników działalności naukowej lub *know-how* związanego z tymi wynikami: w KIT zawarto 58 umowy i w ITAM zawarto 44 umowy;
 - w przypadku oddania do używania wyników działalności naukowej lub *know-how* w ITAM zawarto jedną umowę licencji;
- w 2023 r.: w przypadku sprzedaży wyników działalności naukowej lub *know-how* związanego z tymi wynikami w Instytucie zawarto 59 umów;
- w 2024 r. (do 30 czerwca): w przypadku sprzedaży wyników działalności naukowej lub *know-how* związanego z tymi wynikami w Instytucie zawarto 43 umowy.

W latach 2019-2022 nie skomercjalizowano patentów, wzorów użytkowych i przemysłowych. W latach 2023-2024 (do 30 czerwca) Instytut sprzedał po jednym patencie; nie skomercjalizowano wzorów użytkowych i przemysłowych.

(akta kontroli str. 1698,1699-1701)

W Instytucie, jak i w IZTW oraz w ITAM nie dokonano komercjalizacji pośredniej (poprzez tworzenie spółek kapitałowych, a także obejmowanie lub nabywanie akcji lub udziałów w takich spółkach) w celu wdrożenia lub przygotowania do wdrożenia wyników działalności naukowej lub *know-how* związanego z tymi wynikami.

(akta kontroli str. 4-7, 8-19)

Według stanu na 30 czerwca 2024 r. pracownicy Instytutu:

- opublikowali łącznie: 283 prace, w tym 254 w czasopiśmie wskazanych w *Journal Citation Reports* i 21 prac w czasopiśmie naukowych i recenzowanych materiałach z konferencji naukowych (wykaz Ministra Edukacji i Nauki (MEiN)/Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSW) oraz byli autorami ośmiu monografii/podręczników autorskich;
- byli cytowani (*Science Citation Index-Expanded*) 3,8 tys. razy¹⁹.

KIT zorganizował/współorganizował 15 konferencji (odpowiednio: 10 i 5) międzynarodowych i krajowych (IZTW był organizatorem 2 konferencji); pracownicy Instytutu uczestniczyli z wystąpieniem w 111 konferencjach organizowanych przez inne podmioty krajowe i zagraniczne²⁰.

(akta kontroli str. 20-25, 40-42)

¹⁹ W przypadku IZTW w 2019 r. pracownicy opublikowali 22 prac, w tym 21 w czasopiśmie wskazanych w *Journal Citation Reports*; nie publikowali prac w czasopiśmie naukowych i recenzowanych materiałach z konferencji naukowych (wykaz MEiN/MNiSW); wydano jedną monografię/podręcznik autorski; liczba cytowań (*Science Citation Index-Expanded*) wyniosła 205. W latach 2019-2022 w przypadku ITAM było to 50 prac, w tym 44 w czasopiśmie wskazanych w *Journal Citation Reports* i 6 prac w czasopiśmie naukowych i recenzowanych materiałach z konferencji naukowych (wykaz MEiN/MNiSW); nie wydano monografii/podręczników autorskich; liczba cytowań (*Science Citation Index-Expanded*) wyniosła 1,2 tys.

²⁰ W przypadku IZTW zorganizowano dwie konferencje międzynarodowe i krajowe; KIT nie dysponował danymi odnoszącymi się do liczby pracowników uczestniczących z wystąpieniem na konferencjach organizowanych przez inne podmioty krajowe i zagraniczne. W latach 2019-2022 w przypadku ITAM nie organizowano konferencji międzynarodowych i krajowych; pracownicy uczestniczyli z wystąpieniem w 19 konferencjach organizowanych przez inne podmioty krajowe i zagraniczne.

Dyrektor Instytutu wskazała, że KIT w ramach współpracy międzynarodowej w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz komercjalizacji realizował zadania obejmujące:

- udział w międzynarodowych projektach i grantach badawczych: aplikowanie o fundusze w programach ramowych (*Horizon Europe*) oraz uczestnictwo w międzynarodowych konkursach na projekty badawcze;
- nawiązywanie i utrzymywanie współpracy z zagranicznymi ośrodkami badawczymi: wymiana doświadczeń i najlepszych praktyk; pozyskanie i realizacja wspólnych projektów badawczych i rozwojowych oraz tworzenie międzynarodowych konsorcjów badawczych;
- publikowanie wyników badań w renomowanych czasopismach naukowych: *zwiększanie widoczności badań poprzez publikacje w czasopismach o wysokim współczynniku „impact faktor”*;
- reklama działalności i działania z zakresu PR: tworzenie i aktualizacja strony KIT w języku polskim i angielskim; aktywna obecność w mediach społecznościowych w językach: polskim i angielskim; wysyłanie newsletterów do partnerów międzynarodowych i instytucji naukowych oraz organizacja wydarzeń promocyjnych, webinarów i warsztatów;
- komercjalizacja wyników badań: prowadzenie działań patentowych na arenie międzynarodowej oraz współpraca z przedsiębiorstwami w celu wdrażania wyników badań do praktyki przemysłowej;
- szkolenie i rozwój kadr naukowych: organizacja staży zagranicznych dla pracowników; organizacja przez KIT od 2022 r. konferencji międzynarodowej dla doktorantów *InterMST*; uczestnictwo w międzynarodowych szkoleniach/seminariach, konferencjach i sympozjach; współpraca z instytucjami międzynarodowymi w zakresie podnoszenia kwalifikacji naukowców – przyjmowanie na staże obcokrajowców do Instytutu oraz wzrost ilości obcokrajowców (na pozycji typu *post-doc* lub lider) zatrudnionych w KIT.

(akta kontroli str. 141-142, 143-159)

Instytut prowadził poza działalnością podstawową (w tym poza realizowaniem projektów badawczych w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych innych niż określone w art. 1 ust. 2 pkt 1 ustawy o SBŁ) także działalność:

- normalizacyjną poprzez członkostwo oraz bezpośredni udział reprezentantów KIT powołanych przez Polski Komitet Normalizacyjny. Działalność ta obejmowała przygotowanie projektów Polskich Norm (PN-EN) stanowiących wdrożenie postanowień Norm Europejskich (EN), udział w opracowywaniu projektów EN i międzynarodowych (ISO) oraz dokonywanie okresowych przeglądów aktualności zbioru PN-EN, EN i ISO;
- akredytowanego laboratorium badawczego w zakresie akredytacji Nr AB 197 oferującego badania wyrobów i materiałów konstrukcyjnych (w tym metali i ich stopów, kompozytów i ceramiki);
- w ramach działania działu laboratoriów prowadzona była działalność metrologiczna oraz realizowano także badania elementów ochrony przeciwpożarowej w ramach umowy o stałą współpracę z Centrum Naukowo-Badawczym Ochrony Przeciwpożarowej im. Józefa Tuliszkowskiego – Państwowym Instytutem Badawczym z siedzibą w Józefowie;
- akredytowanego laboratorium LAB-ITAM (AB 401) specjalizującego się w badaniach bezpieczeństwa podstawowego i funkcjonowania zasadniczego modeli, prototypów i gotowych wyrobów medycznego dla celów weryfikacyjnych i certyfikacyjnych (funkcjonującego w ramach ww. laboratorium akredytowanego Instytutu);

- certyfikacyjną, w ramach Biura Certyfikacji i Normalizacji KIT, w zakresie zgodności wyrobów z normami: europejskimi i krajowymi lub aprobatami technicznymi/krajowymi ocenami technicznymi lub opracowywanymi kryteriami technicznymi;
- wydawniczą i upowszechniającą wyniki prowadzonych badań. W celu popularyzacji swojej działalności Instytut organizował wycieczki i praktyki dla: uczniów szkół średnich, studentów, absolwentów oraz pracowników uczelni technicznych, publikował posty w mediach społecznościowych oraz prowadził szkolenia zamawiane dla przemysłu i osób prywatnych chcących poszerzyć wiedzę i podnieść kwalifikacje na rynku pracy;
- gospodarczą wynajmując posiadane powierzchnie: biurowe, warsztatowe, handlowo-usługowe, magazynowe, reklamowe oraz miejsca postojowe, a także dzierżawiąc teren KIT innym podmiotom.

(akta kontroli str. 4-7, 8-19)

1.4. Według stanu na 27 maja 2024 r. Instytut otrzymał łącznie 12 dotacji celowych przyznanych przez Prezesa CŁ, w tym 9 badawczych (na realizację projektów badawczych w ramach celu Sieci, na podstawie art. 63 ust. 2 pkt 3 lit. a ustawy o SBŁ) i 3 inwestycyjne (finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji dotyczących realizacji przez KIT projektów badawczych w ramach celu Sieci, na podstawie art. 63 ust. 2 pkt 3 lit. b ustawy o SBŁ)²¹.

Łączna wysokość przyznanych Instytutowi dotacji celowych wyniosła 11 412,7 tys. zł. KIT wykorzystał 8 109,9 tys. zł (71%), tj. odpowiednio w przypadku dotacji celowych:

- badawczych: 7 472,5 tys. zł, z których wykorzystano 4 175 tys. zł (56%), przy czym według stanu na 27 maja 2024 r. nie zakończono czterech umów (dwie z nich mają być realizowane w 2024 r. i dwie w 2025 r.)²²;
- inwestycyjnych: 3 940,2 tys. zł, z których wykorzystano 3 934,9 tys. zł (99,9%)²³.

Instytut nie otrzymał dotacji celowych od ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki (art. 63 ust. 2 pkt 2a ustawy o SBŁ). KIT realizował zadania finansowane przez agencje wskazane w art. 365 pkt 10-12 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce²⁴, tj.: Narodową Akademię Wymiany Akademickiej, NCBR oraz NCN.

W latach 2020-2021 ITAM otrzymał cztery dotacje celowe badawcze przyznane przez Prezesa CŁ na realizację celu Sieci (art. 63 ust. 2 pkt 3 lit. a ustawy o SBŁ), których wykonanie było kontynuowane w ramach KIT w 2023 r. Łączna wysokość otrzymanych przez ITAM środków wyniosła 7 619,7 tys. zł z których ITAM wykorzystał 6 666,8 tys. zł (87%)²⁵.

IZTW nie przyznano dotacji celowej ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki (art. 63 ust. 2 pkt 2a ustawy o SBŁ) oraz dotacji celowych Prezesa CŁ w ramach celu Sieci (art. 63 ust. 2 pkt 3 lit. a i b ustawy o SBŁ).

(akta kontroli str. 20-25, 37, 46-49)

²¹ Były to po cztery umowy w latach 2020-2021, jedna umowa w 2022 r., dwie umowy w 2023 r. i jedna umowa w 2024 r.

²² Wartość kwoty wykorzystanej została podana na podstawie raportu okresowego z 31 marca 2024 r.

²³ Niewykorzystanie przyznanych środków finansowych dotyczyło jednego projektu realizowanego w latach 2020-2022.

²⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 742 ze zm.; dalej: *ustawa Pswin*.

²⁵ Wartość kwoty wykorzystanej w przypadku jednego niezakończonego projektu została podana na podstawie raportu okresowego z 31 marca 2024 r. ITAM nie otrzymał dotacji celowych od ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki (art. 63 ust. 2 pkt 2a ustawy o SBŁ). ITAM realizował zadania finansowane przez agencje wskazane w art. 365 pkt 10-12 ustawy *Pswin*.

W wyniku badania wybranych dotacji celowych (projektów) udzielonych KIT przez Prezesa CŁ, tj.:

- dotacji badawczej na finansowanie zadania: *Polska generacja elektrycznych układów napędowych z zastosowaniem do napędów autobusowych, samochodów dostawczych i ciężarowych oraz innych mobilnych pojazdów przemysłowych (POLNAPEL)*;
- dotacji inwestycyjnej na finansowanie zadania: *Modernizacja stanowiska do badań nieniszczących rentgenowskiej tomografii komputerowej pod kątem analizy budowy wewnętrznej odpowiedzialnych części maszyn i urządzeń (CT)*;

stwierdzono, że:

- zadania realizowano na podstawie umów (Nr 1/Ł-KOMEL/CŁ/2020 i Nr 1/Ł-KIT/CŁ/2020) zawartych 27 października 2020 r., od 5 października 2020 r. odpowiednio do 31 grudnia 2022 r. i 31 maja 2022 r.;
- umowy zawierano na podstawie art. 68 ustawy o SBŁ oraz rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 6 września 2019 r. w sprawie dotacji celowych przyznawanych instytutom działającym w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz²⁶ oraz art. 365 pkt 2b, pkt 4 lit. d Pswin;
- umowy były zmieniane w drodze aneksów (odpowiednio: 21 grudnia 2020 r. i 17 sierpnia 2021 r. oraz 23 grudnia 2020 r., 30 grudnia 2021 r., 13 maja 2022 r.) modyfikujących m.in. harmonogramy (projektu/płatności/realizacji inwestycji) i budżety projektów (inwestycji);
- Instytut otrzymał środki w wysokości odpowiednio: 178,8 tys. zł (wykorzystał 174,1 tys. zł, tj. 97%)²⁷ oraz 1 286,5 tys. zł (wykorzystał 1 281,2 tys. zł, tj. 99%)²⁸;
- w przypadku dotacji badawczej Instytut występował jako wykonawca, członek konsorcjum utworzonego w celu wspólnej realizacji projektu, którego liderem był SBŁ – Instytut Napędów i Maszyn Elektrycznych KOMEL z siedzibą w Katowicach (w skład konsorcjum wchodziło także trzech partnerów). Umowę konsorcjum zawarto 24 września 2020 r.²⁹;
- raporty końcowe (rozliczenia środków finansowych przyznawanych instytutom Sieci Badawczej Łukasiewicz w ramach dotacji celowej na realizację projektu badawczego/inwestycyjnego) zostały złożone odpowiednio: 4 marca 2024 r. i 24 czerwca 2022 r.;
- środki finansowe otrzymane w ramach udzielonych dotacji zostały wykorzystane przez Instytut na realizację zadań wymienionych w umowach dotacji;
- w obu dotacjach nie zlecano zadań do wykonania innym osobom;
- rozliczenia finansowe dokonane zostały w terminach określonych w umowach i zostały zatwierdzone przez udzielającego dotację (Prezes CŁ) odpowiednio: 31 maja 2024 r. i 5 grudnia 2022 r.;
- dotujący miał zastrzeżenia do przedłożonych rozliczeń:

²⁶ Dz. U. poz. 1761. Rozporządzenie utraciło moc obowiązującą z dniem 27 marca 2024 r.

²⁷ Pierwotny termin zakończenia realizacji projektu ustalono na 31 grudnia 2022 r. (okres realizacji inwestycji miał wynosić 27 miesięcy) – termin ten został dotrzymany. Wysokość dotacji na pokrycie wydatków kwalifikowalnych 1 542,6 tys. zł (przy całkowitym koszcie realizacji projektu wynoszącym 1 904,5 tys. zł). Instytut miał otrzymać środki w wysokości 178,8 tys. zł (tj. 11% dotacji) – środki takie otrzymał oraz pokryć w całości ze środków własnych koszty niekwalifikowane.

²⁸ Pierwotnie termin zakończenia inwestycji ustalono na 31 grudnia 2021 r. (okres realizacji inwestycji miał wynosić 15 miesięcy) – termin ten został przedłużony. Wysokość dotacji na pokrycie wydatków kwalifikowalnych wynosiła 1 286,5 tys. zł (przy całkowitym koszcie realizacji inwestycji wynoszącym 1 550 tys. zł). Instytut miał pokryć w całości ze środków własnych koszty niekwalifikowane.

²⁹ KIT odpowiadał za *Opracowanie założeń technicznych, koncepcji oraz opracowanie dokumentacji technologicznej do odlewu obudowy silnika elektrycznego oraz falownika wraz z układami chłodzenia* (od 1 listopada 2020 r. do 31 grudnia 2021 r.).

- w projekcie badawczym dotyczyły: rozbieżności pomiędzy planowanymi a poniesionymi wydatkami (dane finansowe); braku dodatkowych dokumentów (m.in. ewidencje księgowe); uszczegółowienia kategorii wydatków oraz uzupełnienia danych faktur VAT,
- w projekcie inwestycyjnym dotyczyły: rozbieżności pomiędzy planowanymi a poniesionymi wydatkami (dane finansowe); braku dodatkowych dokumentów i zestawień (m.in. oświadczenie o kwalifikowalności VAT, pełne zestawienie wydatków); uszczegółowienia kategorii wydatków oraz błędów pisarskich przy opisywaniu faktur VAT;
- Instytut dokonał oczekiwanych korekt oraz przedłożył wyjaśnienia do Prezesa CŁ (w przypadku projektu badawczego dokonał tych czynności lider projektu);
- niewykorzystane środki dotacji zostały zwrócone na rachunek udzielającego dotacji:
 - w projekcie badawczym po stronie KIT niewykorzystane środki finansowe wyniosły 4,7 tys. zł (według stanu na 24 lipca 2024 r. Prezes CŁ dokonywał weryfikacji raportu końcowego; Instytut oczekiwał na wezwanie o dokonanie zwrotu środków),
 - w projekcie inwestycyjnym niewykorzystane środki finansowe wyniosły 5,2 tys. zł, które wraz z odsetkami (w wysokości 357 zł) Instytut zwrócił (7 października 2022 r.) dotującemu;
- w obu projektach nie uzyskano odsetek bankowych od środków pochodzących z dotacji;
- raporty końcowe z dotacji wskazywały, że zadania przewidziane w umowach dotacji zostały wykonane. W przypadku projektu badawczego nie zakupiono środków trwałych; w przypadku projektu inwestycyjnego KIT pozyskał efekt rzeczowy w postaci *modernizacji stanowiska do badań nieniszczących – tomografu* (o wartości 1 543,7 tys. zł, przyjęty do użytkowania 30 czerwca 2022 r.).

(akta kontroli str. 826-898, 899-949, 950-1029, 1030-1082, 1083-1095, 1533, 1534-1541)

1.5. KIT nie otrzymał w 2021 r. środków finansowych na rozwój infrastruktury naukowo-badawczej.

(akta kontroli str. 52-53, 54-59)

1.6. W Instytucie (w tym w ITAM) były prowadzone kontrole Prezesa CŁ oraz innych organów. W przypadku:

- ITAM: Centrum Łukasiewicz (Departament Kontroli) w 2021 r. przeprowadził planową kontrolę dotyczącą gospodarki finansowej, jakości pracy, prawidłowości realizacji zadań oraz jakości zarządzania w okresie od 1 kwietnia 2019 r. do 31 marca 2020 r. (na podstawie art. 36 ustawy o SBŁ). W wyniku kontroli wskazano na: trzy uchybienia (m.in. nie powodujące wady prawnej w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego) oraz trzy nieprawidłowości (m.in. brak określenia przez Radę Instytutu *perspektywicznych kierunków działalności badawczej i wdrożeniowej*). Na tej podstawie w protokole pokontrolnym z 29 listopada 2021 r. wydano siedem zaleceń pokontrolnych. ITAM 29 grudnia 2021 r. przedstawił do CŁ informację o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych, m.in. wskazując, że Rada Instytutu zatwierdziła (17 grudnia 2021 r.) dokument określający perspektywiczne kierunki działalności badawczej i wdrożeniowej Instytutu w 2021 r.;
- KIT przeprowadzono kontrole:
 - w 2020 r. NIK (Delegatura w Krakowie) dotyczącą *Strategicznych programów badań naukowych* (kontrola Nr P/20/024). W wyniku kontroli stwierdzono

- jednostkowe nieprawidłowości, które nie miały negatywnego wpływu na realizację kontrolowanego projektu, zalecenia pokontrolne zostały wykonane³⁰;
- w 2021 r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) Oddział w Krakowie dotyczącą prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany był ZUS, oraz zgłaszania do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego. W wyniku kontroli złożono korektę błędów, realizując zalecenia pokontrolne;
 - w 2021 r. Archiwum Narodowego w Krakowie dotyczącą postępowania z materiałami archiwizacyjnymi i dokumentami. Wydane w wyniku kontroli zalecenia odnoszące się do uzgodnienia przepisów kancelaryjno-archiwalnych i ich wdrożenia w pracy kancelaryjnej oraz wyznaczenia stałych godzin lub dni przeznaczonych na prace archiwisty były w trakcie kontroli NIK w realizacji; zalecenie odnoszące się do dostosowania lokalu archiwum Instytutu do przechowywania dokumentacji zostało zrealizowane;
 - w 2022 r. Małopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego dotyczącą *Spełniania wymogów prawnych higieny radiacyjnej – ochrona przed polami elektromagnetycznymi o częstotliwości 0-300 GHz oraz przestrzeganie obostrzeń higieniczno-sanitarnych wynikających z obowiązującego na terenie Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii wirusa SARS-CoV-2*, w wyniku której nie wniesiono uwag i zastrzeżeń;
 - w 2022 r. Centrum Łukasiewicz (Departament Kontroli) kontrolę planową dotyczącą gospodarki finansowej, jakości pracy, prawidłowości realizacji oraz jakości zarządzania w 2021 r. (na podstawie art. 36 ustawy o SBŁ). Kontrola prowadzona była w siedzibie KIT od 30 maja do 3 czerwca 2022 r. W wyniku kontroli wskazano na: 19 uchybień (m.in. w obszarach: regulacji wewnętrznych; kadrowym; działalności Rady Instytutu oraz zarządzania finansami), pięć nieprawidłowości (m.in. nieokreślenie przez Radę Instytutu *perspektywicznych kierunków działalności badawczej i wdrożeniowej* oraz niedostosowanie *Regulaminu udzielania zamówień publicznych SBŁ – Instytutu Odlewnictwa do ustawy Pzp obowiązującej od 1 stycznia 2021 r.*) oraz pięć obszarów do usprawnienia (m.in. w zakresie szacowania ryzyka zawodowego). Na tej podstawie w protokole pokontrolnym z 16 grudnia 2022 r. wydano 23 zalecenia pokontrolne oraz osiem rekomendacji. W wyznaczonych terminach Instytut informował CŁ o wykonaniu zaleceń w 2023 r. (31 stycznia; 30 marca; 30 czerwca) oraz dodatkowo w 2023 r. (10 i 31 sierpnia) i w 2024 r. (13 marca);
 - w 2022 r. Centrum Łukasiewicz (Departament Kontroli) kontrolę planową dotyczącą rodzajów i źródeł wynagrodzeń oraz innych świadczeń otrzymanych przez dyrekcję ITAM/KIT od 1 stycznia 2021 r. do 30 czerwca 2022 r. (na podstawie art. 36 ustawy o SBŁ). Kontrola prowadzona była od 22 września do 31 grudnia 2022 r. W wyniku kontroli w przypadku ITAM stwierdzono nieprawidłowość polegającą na nieuprawnionym zastosowaniu 50% kosztów uzyskania przychodów w podatku PIT od wynagrodzeń uzyskiwanych przez dyrektora i jego zastępców³¹. Na tej podstawie w protokole pokontrolnym z 17 maja 2023 r. wydano cztery zalecenia pokontrolne i jedną rekomendację.

³⁰ Projekt *Opracowanie innowacyjnych elementów roboczych maszyn sektora leśnego i przetwórstwa biomasy w oparciu o wysokoenergetyczne technologie powierzchniowej modyfikacji warstwy wierzchniej elementów odlewanych*, realizowany na podstawie umowy zawartej z NCBIIR. Dotyczyły one niezgodności liczby godzin pracy wykazanych w kartach rozliczenia czasu pracy, przyjętych do wyliczenia wynagrodzenia za prace na rzecz ww. projektu oraz nierzetelnego wypełnienia wniosku do zamówienia na naprawę sprzętu.

³¹ Wynikało to z umowy o zarządzanie Instytutem Sieci – w wyniku kontroli ustalono, że pracodawca (Instytut Sieci) jako płatnik nie miał prawa stosować 50% kosztów uzyskania przychodów w podatku PIT do wynagrodzeń uzyskiwanych przez: dyrektorów Instytutów Sieci oraz zastępców dyrektorów Instytutów Sieci.

W przypadku KIT, na podstawie protokołu pokontrolnego z 25 maja 2023 r., wydano dwa zalecenia pokontrolne i jedną rekomendację. KIT poinformował 4 sierpnia 2023 r. (cztery dni po wyznaczonym terminie) CŁ o wykonaniu zaleceń pokontrolnych.

Przy czym w ocenie NIK zalecenia oraz rekomendacja zostały zrealizowane w sposób nierzetelny w związku z naliczeniem nienależnych wyrównań wynagrodzeń dla byłego Dyrektora KIT, Zastępcy Dyrektora ds. Badawczych KIT oraz Dyrektora Instytutu za okres obowiązywania zawartych z nimi umów o zarządzanie i umów o pracę z uwagi na uwzględnienie w kalkulacji wysokości wynagrodzenia zawyżonej wartości podstawy wymiaru, zamiast wskazanej w umowach obowiązującej podstawy do ustalenia maksymalnej wysokości wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w art. 8 pkt 6a tzw. ustawy kominowej. Szerzej tę kwestię przedstawiono w pkt 2.3. wystąpienia oraz w obszarze 2, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

- o w 2023 r. ZUS (Oddział w Krakowie) dotyczącą prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany był ZUS, oraz zgłaszania do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego. Zalecenia pokontrolne zostały wykonane przez KIT w drodze raportu korygującego³².

Ponadto przeprowadzono badania sprawozdań finansowych (IZTW za lata 2019-2020, ITAM za lata 2018-2022 i KIT za lata 2018-2023). W opiniach biegłych rewidentów stwierdzano każdorazowo poprawność przygotowania sprawozdania finansowego.

Dyrektor Instytutu wyjaśniła przy tym, że *niestety w przypadku IZTW przedstawione dane nie są pełne. Dodała, że mimo usilnych starań o zaangażowania wielu pracowników (...) nie udało nam się odnaleźć materiałów źródłowych (...)*. Wskazała także na wyżej wskazane przenoszenie dokumentów i działanie w różnej lokalizacji. *Co więcej wielu pracowników odpowiedzialnych za prowadzenie dokumentacji i jej przekazanie, nie jest już związanych umowami z KIT i odnalezienie dokumentów w tak krótkim czasie okazało się niemożliwe*. Powtórzyła także wyżej wskazane zobowiązanie do niezwłocznego uzupełnienia dokumentacji w sytuacji jej odnalezienia.

(akta kontroli str. 4-7, 8-19, 103, 104, 139-140, 1102-1119, 2348-2578, 2858-2910, 3018-3020)

Prezes CŁ nie przeprowadzał ewaluacji działalności instytutu Sieci na podstawie art. 38 ustawy o SBŁ zarówno w Instytucie, jak i w żadnym z przejętych instytutów (IZTW i ITAM).

(akta kontroli str. 4-7, 8-19)

Odnosząc się do faktycznych kosztów i osiągniętych efektów połączenia IZTW oraz ITAM z KIT, Dyrektor Instytutu wyjaśniła, że celem połączeń było wzmocnienie potencjału badawczego każdego z trzech instytutów oraz ich pozycji w strukturze Sieci, zwiększenie efektywności realizowanych zadań, optymalizacja kosztów działalności oraz rozszerzenie oferty usług naukowo-badawczych dla rynku. Dodała, że do czerwca 2024 r. nie osiągnięto wszystkich zakładanych efektów łączenia z IZTW i ITAM.

Wskazała przy tym, że do osiągniętych efektów połączenia zaliczyć można: redukcję kosztów personelu zarządzającego i administracji, składanie i pozyskiwanie bardziej interdyscyplinarnych projektów, jak również komplementarność działań zespołów badawczych. Do częściowo osiągniętych efektów zaliczyła:

³² KIT według stanu na 15 lipca 2024 r. nie posiadał zaległości wymagalnych względem ZUS.

- częściową optymalizację kosztów działalności Instytutu m.in. wskutek przesunięcia większej części działalności naukowo-badawczej z dawnej siedziby IZTW do KIT, realizację wspólnych przetargów (np. ochrona, sprzątanie, obsługa prawna);
- częściowe zwiększenie efektywności realizowanych zadań w pionie badawczym m.in. poprzez pozyskiwanie *bardziej prestiżowych projektów zewnętrznych, w tym realizowanych w konsorcjach międzynarodowych, jak i finansowanych w konkursach organizowanych przez instytucje zagraniczne oraz publikacje w lepszych czasopiśmie naukowych*. Ponadto zwiększono przychody z komercji³³ i komercjalizacji: w 2019 r. wyniosły 1 793,6 tys. zł, w 2020 r. 2 574,9 tys. zł, w 2021 r. 3 552,7 tys. zł, w 2022 r. 2 369,4 tys. zł, w 2023 r. 5 325,3 tys. zł, w 2024 r. (stan na 31 maja) 2 357,5 tys. zł.

Koszty łączenia instytutów wyniosły w latach 2020-2023 w przypadku:

- połączenia IO i IZTW – stworzenia KIT: 5 249,8 tys. zł (w ramach 15 projektów);
- połączenia KIT i ITAM: 1 514,8 tys. zł (w ramach 7 projektów).

Łączne koszty połączenia instytutów wyniosły 6 764,6 tys. zł.

(akta kontroli str. 141-142, 143-159)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W rocznych planach finansowych IO, IZTW oraz ITAM na 2020 r. nie wyodrębniono następujących pozycji wskazanych w art. 63 ust. 2 ustawy o SBŁ obowiązującej w okresie od 1 kwietnia 2019 r. do 15 maja 2020 r.³⁴:

- przychodów z działalności gospodarczej – wymienionych w art. 63 ust. 2 pkt 1 tej ustawy, pomimo wyodrębnienia takiej działalności pod względem rachunkowym i finansowym oraz osiągania przychodów z tej działalności,
- dotacji celowych przyznawanych przez Prezesa CŁ – wymienionych w art. 63 ust. 2 pkt 3 lit. a i lit. b tej ustawy, zgodnie z wymaganym podziałem:
 - na realizację przez instytut projektów badawczych w ramach celu Sieci Badawczej Łukasiewicz, o którym mowa w art. 1 ust. 2 pkt ustawy o SBŁ,
 - na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji dotyczących realizacji przez instytut Sieci projektów badawczych w ramach celu Sieci, o którym mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1 ustawy o SBŁ,
- środków przekazanych przez podmioty inne niż minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki lub Prezes CŁ – wymienionych w art. 63 ust. 2 pkt 4, przy czym ujęto łączną wartość dotacji ze źródeł krajowych i dotacji ze źródeł zagranicznych,
- kosztów płatności odsetkowych wynikających z zaciągniętych zobowiązań – wymienionych w art. 63 ust. 2 pkt 5 lit. b, przy czym w planach finansowych ujęto łączną wartość kosztów finansowych.

W aktualizacjach rocznych planów finansowych KIT i ITAM na 2020 r., w rocznych planach finansowych KIT na lata: 2021, 2022, 2023 i 2024 oraz rocznych planach finansowych ITAM na lata: 2021, 2022 i 2023 oraz w aktualizacjach wskazanych planów finansowych nie uwzględniono następujących pozycji przychodów wskazanych w art. 63 ust. 2 ustawy o SBŁ³⁵:

³³ Według prezentacji Instytutu: suma przychodów ze sprzedaży prac „B+R” oraz innych przychodów ze sprzedaży (przychodów z działalności, o której mowa w art. 4 ustawy o SBŁ niestanowiącej działalności gospodarczej).

³⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 534.

³⁵ Art. 63 ust. 2 pkt 3a dodany ustawą z dnia 16 kwietnia 2020 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 695), która weszła w życie 18 kwietnia 2020 r. oraz art. 63 ust. 2 pkt 2a, pkt 2b i pkt 2c dodane ustawą z dnia 14 maja 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 875), która weszła w życie 16 maja 2020 r.

- przychodów z działalności gospodarczej – wymienionych w art. 63 ust. 2 pkt 1 tej ustawy, pomimo wyodrębnienia takiej działalności pod względem rachunkowym i finansowym oraz osiągania przychodów z tej działalności,
- dotacji celowych przyznawanych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki zgodnie z przepisami ustawy *Pswin* – wymienionych w art. 63 ust. 2 pkt 2a tej ustawy,
- dotacji podmiotowych przyznawanych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki zgodnie z przepisami ustawy *Pswin* – wymienionych w art. 63 ust. 2 pkt 2b tej ustawy,
- innych środków przekazanych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki – wymienionych w art. 63 ust. 2 pkt 2b ustawy,
- dotacji celowych przyznawanych przez Prezesa CŁ – wymienionych w art. 63 ust. 2 pkt 3 lit. a i lit b, zgodnie z wymagany podziałem:
 - na realizację przez Instytut projektów badawczych w ramach celu Sieci, o którym mowa w art. 1 ust. 2 pkt ustawy,
 - na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji dotyczących realizacji przez Instytut Sieci projektów badawczych w ramach celu Sieci, o którym mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1,
- środków, o których mowa w art. 61a tej ustawy – wymienionych w art. 63 ust. 2 pkt 3a, tj. środków pochodzących z subwencji na koszty działalności oraz realizację zadań CŁ, o których mowa w art. 2 ust. 2 ustawy, przekazanych przez Prezesa CŁ, na podstawie umowy, instytutowi Sieci wyznaczonemu zgodnie z art. 31 ust. 2 ustawy, przy czym KIT i ITAM uwzględniły te przychody w pozycjach *Zadania Prezesa w zakresie „B+R”* oraz *Zadania Prezesa inne* w aktualizacjach planów finansowych na 2022 r., a następnie w planie finansowym KIT na 2023 r. i jego aktualizacjach oraz w planie finansowym na 2024 r.

(akta kontroli str. 492-496, 513-514, 532-534, 648-654, 1997-2199)

Dyrektor Instytutu wyjaśniła, że niewyszczególnienie ww. pozycji w planach finansowych ww. instytutów i ich aktualizacjach wynikało z szablonu planu finansowego utworzonego i przekazanego instytutom do wypełnienia przez CŁ. Wskazała również, że zgodnie z procedurami ustalonymi w CŁ jedynie plany finansowe i ich aktualizacje sporządzone w takiej formie przekazanej przez Centrum były zatwierdzane.

(akta kontroli str. 648-654, 2181-2199)

NIK zwraca uwagę, że zgodnie z art. 63 ust. 1 ustawy o SBŁ, instytut Sieci prowadzi samodzielną gospodarkę finansową na podstawie rocznego planu finansowego ustalanego na okres roku obrotowego, a do zadań dyrektora instytutu należy m.in. sporządzanie projektu rocznego planu finansowego instytutu oraz przedłożenie go do zatwierdzenia Prezesowi CŁ, co wynika odpowiednio z postanowień art. 24 ust. 2 pkt 1 lit. b oraz art. 24 ust. 3 pkt 2 lit b ustawy o SBŁ. W związku z tym to dyrektor instytutu odpowiada za wyodrębnienie w projekcie rocznego planu finansowego instytutu wszystkich pozycji wymienionych w art. 63 ust. 2 ustawy o SBŁ. NIK dostrzega również, że Instytut prowadził ewidencję umożliwiającą ujęcie brakujących pozycji w rocznym planie finansowym oraz ocenę realizacji planu finansowego dla wskazanych rodzajów przychodów, co potwierdza m.in. uwzględnienie tych pozycji w Sprawozdaniu z działalności Instytutu w roku obrotowym obejmującym 2023 r., w rozdziale VII. *Informacje o wysokości środków finansowych przeznaczonych na działalność instytutu, według kategorii przychodów, o których mowa w art. 64 ustawy.*

(akta kontroli str. 556-647, 2915-3017)

W ocenie NIK Instytut, jak i Instytuty Sieci połączone z KIT prawidłowo realizowały zadania ustawowe, w tym związane z prowadzeniem badań naukowych i prac rozwojowych oraz ich komercjalizacją, przy czym Rady tych Instytutów nie opracowały perspektywicznych kierunków działalności badawczej i wdrożeniowej, które powinny obowiązywać w całym okresie objętym kontrolą. Instytuty nierzetelnie przygotowały plany finansowe na lata 2020-2024 w związku z nieuwzględnieniem w nich wszystkich pozycji przychodów i kosztów wymienionych w art. 63 ust. 2 ustawy o SBŁ.

Instytut realizował wnioski i zalecenia pokontrolne wynikające z prowadzonych w Instytucie kontroli, przy czym zalecenia pokontrolne Departamentu Kontroli CŁ dotyczące dokonania weryfikacji wartości wypłaconych wynagrodzeń dyrektorów KIT i ITAM i ich zastępców oraz dostosowania płatności na ich rzecz do zapisów umów o zarządzanie instytutem zostały zrealizowane nierzetelnie, co przedstawiono szczegółowo w obszarze 2 wystąpienia.

2. Gospodarka finansowa Instytutu Sieci

Opis stanu
faktycznego

2.1. Łączna wysokość przychodów ze sprzedaży produktów i usług zrealizowanych przez IO (w 2019 r.) oraz KIT (w latach 2020-2023) wyniosła:

- w 2019 r. – 13 795,5 tys. zł (87% wartości ujętej w planie finansowym, co wynikało w szczególności z wykonania innych przychodów ze sprzedaży oraz dotacji ze źródeł zagranicznych odpowiednio na poziomie 21,2% i 1,7% wartości zaplanowanej), w tym: 4 479,9 tys. zł stanowiła subwencja MNiSW (32,5% przychodów), 3 933,7 tys. zł dotacje ze źródeł krajowych (28,5%), 49,2 tys. zł dotacje ze źródeł zagranicznych (0,4%), 562,1 tys. zł przychody ze sprzedaży prac „B+R” (4,1%), 38,8 tys. zł przychody z komercjalizacji (0,3%), 1 503,2 tys. zł inne przychody ze sprzedaży, tj. przychody z działalności, o której mowa w art. 4 ustawy o SBŁ niestanowiącej działalności gospodarczej (10,9%), 1 796,3 tys. zł przychody z tytułu amortyzacji finansowanej z dotacji lub subwencji (13,0%), 1 434,4 tys. zł zmiana stanu produktów (10,4%);
- w 2020 r.³⁶ – 21 254,4 tys. zł (tj. 78,9% wartości ujętej w ostatecznej wersji planu finansowego, co wynikało w szczególności z wykonania przychodów ze sprzedaży prac „B+R”, przychodów z komercjalizacji oraz z tytułu amortyzacji finansowanej z dotacji lub subwencji na poziomie odpowiednio 57,8%, 49,8% i 77,7% wartości zaplanowanej, a także z ujemnej wartości 4 767 tys. zł w pozycji *Zmiana stanu produktów* będącej wynikiem rozliczenia na koniec roku długoterminowych prac realizowanych w ramach dotacji zewnętrznych), w tym: 9 304,3 tys. zł stanowiła subwencja MNiSW (43,8% przychodów), 557,1 tys. zł dotacja celowa CŁ (2,6%), 8 587,7 tys. zł dotacje ze źródeł krajowych (40,4%), 2 007,8 tys. zł dotacje ze źródeł zagranicznych (9,4%), 685,8 tys. zł przychody ze sprzedaży prac „B+R” (3,2%), 568,3 tys. zł przychody z komercjalizacji (2,7%), 1 365,3 tys. zł inne przychody ze sprzedaży, tj. przychody z działalności, o której mowa w art. 4 ustawy o SBŁ, niestanowiącej działalności gospodarczej (6,4%), 1 958,7 tys. zł przychody z tytułu amortyzacji finansowanej z dotacji lub subwencji (9,2%), co stanowiło 77,7% wartości zaplanowanej oraz 402,4 tys. zł środki z Funduszu Rozwoju (1,9%);
- w 2021 r. – 24 232,7 tys. zł (88,9% wartości ujętej w ostatecznej wersji planu finansowego, co wynikało w szczególności z wykonania przychodów ze sprzedaży prac „B+R” na poziomie 64,2% wartości zaplanowanej, w związku z przesunięciem terminowym realizacji tych prac spowodowanym zerwaniem łańcuchów dostaw na rynku elektronicznym i problemami z dostawą aparatury „B+R”, a także z realizacji niższych przychodów z: dotacji celowych od CŁ, dotacji z innych źródeł krajowych

³⁶ Dane uwzględniają przychody zrealizowane przez IO w okresie od 1 stycznia do 31 marca 2020 r. IO oraz przychody zrealizowane przez Ł-KIT w okresie od 1 kwietnia do 31 grudnia 2020 r.

- i zagranicznych oraz funduszu rozwoju, tj. na poziomie odpowiednio 47,9%, 76,9%, 27% i 35% wartości zaplanowanych oraz ujemnej wartości 1 387 tys. zł w pozycji *Zmiana stanu produktów*, tj. o 644 tys. zł mniej niż zaplanowano), w tym: 9 162,9 tys. zł stanowiła subwencja MEiN (37,8% przychodów), 1 220 tys. zł dotacja celowa CŁ (5%), 7 001,8 tys. zł dotacje ze źródeł krajowych (28,9%), 80,9 tys. zł dotacje ze źródeł zagranicznych (0,3%), 558,1 tys. zł przychody ze sprzedaży prac „B+R” (2,3%), 1 204,8 tys. zł przychody z komercjalizacji (5,0%), 1 789,8 tys. zł inne przychody ze sprzedaży, tj. przychody z działalności, o której mowa w art. 4 ustawy o SBŁ, niestanowiącej działalności gospodarczej (7,4%), 1 370,5 tys. zł przychody z tytułu amortyzacji finansowanej z dotacji lub subwencji (5,7%) oraz 341,4 tys. zł środki z Funduszu Rozwoju (1,4%);
- w 2022 r. – 20 608 tys. zł (72,1% wartości ujętej w ostatecznej wersji planu finansowego, co wynikało w szczególności z wykonania przychodów z komercjalizacji na poziomie 22,7% wartości zaplanowanej, w związku z brakiem klientów oraz przesunięciami terminów realizacji trwających zamówień, a także z: realizacji niższych przychodów z: dotacji celowych od CŁ, dotacji z innych źródeł krajowych, dotacji ze źródeł zagranicznych oraz funduszu rozwoju, tj. na poziomie odpowiednio 48%, 85,4%, 27% i 80,2% wartości zaplanowanych oraz ujemnej wartości 2 373,7 tys. zł w pozycji *Zmiana stanu produktów*, tj. o 1 867,9 tys. zł mniej niż zaplanowano), w tym: 9 719,7 tys. zł stanowiła subwencja MEiN (47,2% przychodów), 2 086,8 tys. zł dotacja celowa CŁ (10,1%), 5 677,3 tys. zł dotacje ze źródeł krajowych (27,5%), 545,3 tys. zł dotacje ze źródeł zagranicznych (2,6%), 211 tys. zł przychody ze sprzedaży prac „B+R” (1,0%), 287,3 tys. zł przychody z komercjalizacji (1,4%), 1 871,1 tys. zł inne przychody ze sprzedaży, tj. przychody z działalności, o której mowa w art. 4 ustawy o SBŁ, niestanowiącej działalności gospodarczej (9,1%), 1 280,5 tys. zł przychody z tytułu amortyzacji finansowanej z dotacji lub subwencji (6,2%) oraz 1 202,7 tys. zł środki z Funduszu Rozwoju (5,8%);
 - 2023 r.³⁷ – 33 418,3 tys. zł, co stanowiło 112,8% ujętej w ostatecznej wersji planu finansowego, w tym: 13 947,5 tys. zł stanowiła subwencja MEiN (41,7% przychodów), 3 928,6 tys. zł dotacja celowa CŁ (11,8%), 6 667,6 tys. zł dotacje ze źródeł krajowych (20%), 892,9 tys. zł dotacje ze źródeł zagranicznych (2,7%), 269,6 tys. zł przychody ze sprzedaży prac „B+R” (0,8%), 2 367,5 tys. zł przychody z komercjalizacji (7,1%), 2 688,2 tys. zł inne przychody ze sprzedaży, tj. przychody z działalności, o której mowa w art. 4 ustawy o SBŁ, niestanowiącej działalności gospodarczej (8,0%), 1 674,5 tys. zł przychody z tytułu amortyzacji finansowanej z dotacji lub subwencji (5,0%), 993,5 tys. zł środki z Funduszu Rozwoju (3,0%) oraz ujemna wartość 11,5 tys. zł w pozycji *zmiana stanu produktów*;
 - I połowie 2024 r. – 16 413,4 tys. zł, co stanowiło 30,1% wartości ujętej w planie finansowym na 2024 r., w tym: 7 496,8 tys. zł stanowiła subwencja MNiSW (23,3% przychodów), 1 123,9 tys. zł dotacja celowa CŁ (6,8%), 2 789,3 tys. zł dotacje ze źródeł krajowych (17%), 591,7 tys. zł dotacje ze źródeł zagranicznych (3,6%), 56,7 tys. zł przychody ze sprzedaży prac „B+R” (0,3%), 1 093,5 tys. zł przychody z komercjalizacji (6,7%), 1 463,9 tys. zł inne przychody ze sprzedaży, tj. przychody z działalności, o której mowa w art. 4 ustawy o SBŁ, niestanowiącej działalności gospodarczej (8,9%), 943,8 tys. zł przychody z tytułu amortyzacji finansowanej z dotacji lub subwencji (5,8%), 378,8 tys. zł środki z Funduszu Rozwoju (2,3%) oraz 474,9 tys. zł zmiana stanu produktów (2,9%).

³⁷ Dane uwzględniają przychody zrealizowane w 2023 r. przez KIT, który został połączony z dniem 1 stycznia 2023 r. z Siecią Badawczą Łukasiewicz – Instytutem Techniki i Aparatury Medycznej (ITAM).

(akta kontroli str. 28-51, 492-498, 502-509, 513-514, 519-530, 532-647, 2915-3017)
Odnosząc się do przyczyn realizacji przez Instytut (IO w 2019 r. oraz KIT od 2020 r.) przychodów ze sprzedaży produktów i usług na poziomie stanowiącym mniej niż 90% wartości ujętej w ostatecznych wersjach rocznych planów finansowych Instytutu sporządzonych na lata 2019-2022, Dyrektor Instytutu wyjaśniła, że:

- Ze względu na zmiany kadr Zarządzających Instytutami oraz procesami łączenia kilku jednostek, a także w związku ze znacznym upływem czasu i rotacją zatrudnienia w Instytucie i jednostkach przyłączonych, precyzyjna odpowiedź na postawione pytanie jest dla obecnej Dyrekcji Instytutu bardzo utrudniona;
- Główne powody braku realizacji planu wynikają z faktu, że po włączeniu do Sieci w latach 2019-2023, Instytut nie mógł samodzielnie planować m.in. takich parametrów własnej działalności jak wielkość zatrudnienia oraz wynik ze sprzedaży produktów i usług. W opracowywaniu planów działalności i planów finansowych są to parametry o kluczowym wpływie na wynik finansowy. Wiele aspektów i parametrów działalności zostało narzuconych odgórnie na podstawie wygórowanych założeń Centrum Łukasiewicz, które wymagało ciągłych wzrostów we wszystkich dziedzinach, mimo braku merytorycznych przesłanek, które by to umożliwiły, jak i odpowiedniego wsparcia finansowego z poziomu subwencji (np. w celu dokonania odpowiedniej modernizacji infrastruktury Instytutów i pokrycia innych niezbędnych wydatków). Mimo corocznego aktualizowania planów finansowych instytut otrzymywał odgórnie cele do realizacji, poniżej których nie mógł tworzyć swojego planu, mimo że od początku było oczywiste, iż prawdopodobieństwo uzyskania oczekiwanych przez Centrum Łukasiewicz wyników było znikome.

Ponadto Dyrektor wskazała na kluczowe bariery dla rozwoju Instytutu, które zostały już wymienione w obszarze 1, w pkt 1.3 wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 648-654, 2181-2199, 2214-2218)

Stosownie do art. 29 ustawy o SBŁ, KIT, ITAM i IZTW wyodrębniły pod względem finansowym i rachunkowym prowadzoną działalność:

- o której mowa w art. 2 ust. 2 pkt 1 i 3-5 albo art. 3 ust. 2;
- o której mowa w art. 4, niestanowiącą działalności gospodarczej,
- gospodarczą.

(akta kontroli str. 502-503, 551-654, 2181-2199, 2214-2218)

Przychody uzyskane przez Instytut z działalności wyodrębnionej gospodarczej, tj. z wynajmu i dzierżawy majątku trwałego, wyniosły: 1 439,6 tys. zł w 2019 r. (przy kosztach na poziomie 408,4 tys. zł), 2 234,8 tys. zł w 2020 r. (przy kosztach na poziomie 583,9 tys. zł), 2 747,5 tys. zł w 2021 r. (przy kosztach na poziomie 1 450,5 tys. zł), 3 278 tys. zł w 2022 r. (przy kosztach na poziomie 1 603 tys. zł, 3 611,5 tys. zł w 2023 r. (przy kosztach na poziomie 2 116,3 tys. zł), 1 727,6 tys. zł w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2024. (przy kosztach na poziomie 984,4 tys. zł).

Oprócz ww. przychodów i kosztów, KIT i ITAM jako przychody i koszty z działalności gospodarczej wyodrębnionej prezentowały – w informacjach dodatkowych stanowiących część sprawozdań finansowych sporządzonych według stanu na dzień kończący rok obrotowy w latach 2020-2023 – przychody i koszty ze sprzedaży usług oraz ze sprzedaży towarów i produktów, które były realizowane przez te instytuty w ramach innej działalności, tj. działalności fakturowanej stanowiącej działalność wymienioną w art. 29 pkt 1 i pkt 2 ustawy o SBŁ. Szerzej kwestię tę opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 502-503, 551-654, 2181-2199, 2214-2218, 2838-2853, 2915-3017)

KIT (w 2019 r. IO) osiągnął następujące wyniki finansowe:

- zysk netto w latach 2019-2022: 394,7 tys. zł w 2019 r. (1 009,3 tys. zł w okresie od 1 kwietnia do 31 grudnia), 1 933,7 tys. zł w 2020 r., 1 920,4 tys. zł w 2021 r. oraz 1 974,6 tys. zł w 2022 r. (854,5 tys. zł po dokonaniu przekształcenia danych jako porównawczych w sprawozdaniu finansowym za 2023 r. z uwagi na połączenie z ITAM), przy czym w latach 2020-2022 Instytut dokonywał sprzedaży oraz aktualizacji wartości majątku, co umożliwiło uzyskanie dodatniego wyniku finansowego, w tym:
 - w 2020 r. Instytut zrealizował zysk ze zbycia nieruchomości w kwocie 868,6 tys. zł oraz osiągnął przychody z aktualizacji wartości inwestycji w nieruchomości w kwocie 1 218,4 tys. zł, które zostały ujęte w *Pozostałych przychodach operacyjnych*,
 - w 2021 r. Instytut osiągnął przychody z tytułu przeszacowania wartości nieruchomości zakwalifikowanych jako inwestycje długoterminowe w kwocie 4 625 tys. zł, które zostały ujęte w *Przychodach finansowych*,
 - w 2022 r. Instytut zrealizował zysk ze zbycia nieruchomości zakwalifikowanych jako inwestycje w kwocie 620,9 tys. zł oraz osiągnął przychody z tytułu przeszacowania wartości nieruchomości zakwalifikowanych jako inwestycje długoterminowe w kwocie 2 370 tys. zł, które zostały ujęte w *Pozostałych przychodach operacyjnych*.
- Wszystkie ww. przychody zostały również zaprezentowane w informacji dodatkowej w sprawozdaniu finansowym jako *przychody o nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie*.
- stratę netto w 2023 r. w kwocie 2 569,4 tys. zł (przy czym strata netto została już wykazana za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2023 r. w kwocie 2 997 tys. zł), która została pokryta z funduszu rezerwowego Instytutu, którego wartość na koniec 2023 r. wynosiła 6 598,6 tys. zł.
- zysk netto w I półroczu 2024 r. w kwocie 694,8 tys. zł wobec zaplanowanego na poziomie 7 tys. zł.

(akta kontroli str. 2214-2218, 2838-2853, 2915-3017)

W sprawie przyczyn wystąpienia w 2023 r. straty netto, Dyrektor wyjaśniła m.in., że:

- Instytut w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 30 czerwca 2023 r. osiągnął przychody ogółem jedynie na poziomie 13 858 tys. zł, przy kosztach ogółem na poziomie 16 885 tys. zł, a pierwotny plan finansowy na 2023 r. zdefiniowany przez poprzednią dyrekcję, w którym założono zrealizowanie w 2023 r. zysku brutto w kwocie 268 tys. zł, po stronie przychodowej znacznie przekraczał możliwości osiągnięcia zakładanych przychodów na podstawie otrzymanej subwencji, podpisanych umów czy aktualnych możliwości komercyjnych;
- przyczyn ujemnego wyniku finansowego Instytutu w pierwszym półroczu 2023 r. upatruje w wielopoziomowych problemach Instytutu, które zostały wskazane w *Sprawozdaniu z działalności Instytutu za rok 2023* w pkt. XII *Uwagi*, w tym sytuacji kadrowej (odpływ kluczowej kadry badawczej i administracyjnej, obniżone morale pracowników np. związanych z nieprawidłowościami dotyczącymi niektórych procesów i wydatków Instytutu), jak i wyzwaniami związanymi z połączeniem Instytutu z ITAM w styczniu 2023 r., a także w braku decyzji ówczesnej dyrekcji o otwarciu subwencji badawczych dla pionu badawczego, przy jednoczesnym spadku działań pracowników na rzecz np. usług komercyjnych;
- wynik brutto Instytutu zrealizowany w drugim półroczu 2023 r. wyniósł 446 tys. zł i był wyższy o 353 tys. zł od zakładanego w zaktualizowanym planie finansowym, co wynikało z wprowadzenia wielopoziomowych zmian zarządczych przez nową Dyrekcję Instytutu, w tym np. zatrzymanie odpływu kolejnych osób (w tym dwóch kierowników projektów) oraz ustabilizowanie pracy Działu Projektów oraz Działu Sprzedaży i Rozwoju Biznesu poprzez zatrudnienie nowej kompetentnej kadry,

otwarcie projektów subwencyjnych „B+R” dla pionu badawczego, wzmożenie działań w kierunku pozyskania nowych projektów „B+R”, zwiększenie działań w kierunku zwiększenia przychodów z tytułu komercji i komercjalizacji.

(akta kontroli str. 648-654, 2181-2199, 2202-2206)

W związku z dwoma zdarzeniami, które miały miejsce w 2023 r. i dotyczyły awarii rozdzielni i transformatorów oraz aktywacji systemu automatyczne gaszenia na terenie serwerowni pomimo braku pożaru, Instytut poniósł w 2023 r. niezaplanowane koszty w wysokości:

- 52,4 tys. zł za przywrócenie do pracy starych transformatorów i rozdzielni,
- 115,5 tys. zł za naprawę serwerowni i sprzętu, w tym za usługi czyszczenia zanieczyszczonych elementów serwerowni oraz usługi mające na celu odzysk danych i jak najszybszy powrót Instytutu do funkcjonowania, przy czym zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektor, Instytut ma w swoich planach również zapewnienie zapasowego centrum danych niezależnie od modernizacji głównej serwerowni,
- 1 140 409,26 zł brutto na zakup macierzy dedykowanej do wykonywania kopii zapasowych wraz z systemem zarządzania *backupem*, klastra serwerów obliczeniowych, macierzy dyskowych oraz systemu przeznaczonego do wirtualizacji i zarządzania serwerami wirtualnymi.

W związku z koniecznością dokonania niezwłocznej modernizacji transformatorów i rozdzielni lub wybudowania nowej nowoczesnej stacji zasilającej obiekty Instytutu z napięciem 15/0,4 kV dla zapewnienia bezpieczeństwa zasilania w energię elektryczną oraz zapewnienia selektywności zabezpieczeń dla poszczególnych działów i zlokalizowanej w nim cennej aparatury, w I kwartale 2024 r. Instytut złożył wniosek do MNiSW w celu pozyskania środków na niezwłoczną budowę nowej rozdzielni i transformatorów, w którym zawarto kosztorys inwestorski takiej inwestycji na łączną kwotę 2 003,4 tys. zł brutto.

(akta kontroli str. 648-654, 2181-2199, 2202-2218, 2915-3017)

Instytut poniósł w 2023 r. koszty utworzenia rezerw na odprawy emerytalne oraz na premię od sprzedaży w wysokości odpowiednio 381,5 tys. zł i 60 tys. zł oraz wyrównania wynagrodzeń dla dyrekcji KIT i ITAM za okres od 1 stycznia 2021 r. do 30 czerwca 2023 r. w wysokości 535,1 tys. zł (w tym wynagrodzenia brutto i nagrody w łącznej kwocie 450,1 tys. zł, koszty Instytutu jako pracodawcy i płatnika składek w kwocie 75,3 tys. zł oraz odsetki za okres wypłaty niższej kwoty wynagrodzenia byłego Dyrektora KIT w kwocie 9,7 tys. zł) w związku z zaleceniami po kontroli przeprowadzonej przez Departament Kontroli CŁ, które w sprawozdaniu finansowym wykazano w pozycji *koszty o nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie*. Przy czym wyrównanie wynagrodzeń dla:

- byłego Dyrektora KIT za okres od 1 sierpnia 2021 r. do 30 czerwca 2023 r. w kwocie 94,2 tys. zł brutto,
- Zastępcy Dyrektora ds. Badawczych KIT (obecny Dyrektor KIT) za okres od 1 października 2021 r. do 31 stycznia 2023 r. w kwocie 37,6 tys. zł,
- Dyrektor Instytutu za okres od 16 maja 2023 r. do 30 czerwca 2023 r. w kwocie 12,4 tys. zł,

zostało nienależnie naliczone i wypłacone w 2023 r. w związku z naruszeniem przez Instytut obowiązujących zapisów umów o zarządzanie i umów o pracę zawartych z ww. pracownikami przez Prezesa CŁ, w których uregulowano sposób wyliczenia wynagrodzenia odwołujący się do obowiązującej podstawy do ustalenia maksymalnej wysokości wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w art. 8 pkt 6a tzw. ustawy kominowej. Analogicznie naliczono zawyżone wynagrodzenia Dyrektora Instytutu za okres od 1 lipca do 30 września 2023 r. i jego dwóch zastępców (za okres od 14 do 30 września 2023 r. oraz za okres od 25 września do 30 września 2023 r.). Szerzej

kwestię tę przedstawiono w pkt 2.3 tego obszaru wystąpienia oraz w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 139-140, 1102-1119, 2348-2578, 2858-2910, 2915-3017)

Po przejęciu ITAM i zidentyfikowaniu błędów w ewidencji księgowej dokonano korekt dotyczących:

- za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. – zmniejszenia kapitału własnego o 443,2 tys. zł w wyniku utworzenia rezerw na zaległe urlopy według stanu na 31 grudnia 2021 r. oraz zwiększenie kapitału własnego o 127 tys. zł w wyniku likwidacji rozliczeń międzyokresowych przychodów dotyczących inwestycji w nieruchomości,
- za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. – zmniejszenia kapitału własnego: o 1 350 tys. zł w wyniku stwierdzenia w produkcji w toku kosztów ogólnowydziałowych i ogólnoinstytutowych, które nie zostały rozliczone w momencie ich poniesienia oraz o 71 tys. zł w wyniku stwierdzenia przedawnionej produkcji w toku dotyczącej niezrealizowanych zleceń, która powinna zostać zamknięta w poprzednich latach.

(akta kontroli str. 2915-3017)

W latach 2019-2020 (I kwartał) łączna wysokość przychodów ze sprzedaży produktów i usług zrealizowanych przez SBŁ-IZTW wyniosła:

- w 2019 r. – 10 859,5 tys. zł (66,1% wartości ujętej w planie finansowym, co wynikało w szczególności z wykonania innych przychodów ze sprzedaży oraz dotacji ze źródeł krajowych odpowiednio na poziomie 3,7% i 58,9% wartości zaplanowanej), w tym: 3 710,2 tys. zł stanowiła subwencja MNiSW (34,2% przychodów), 2 947,2 tys. zł dotacje ze źródeł krajowych (27,1%), co stanowiło 58,9% wartości zaplanowanej, 17,7 tys. zł dotacje ze źródeł zagranicznych (0,2%), 1 039,9 tys. zł przychody ze sprzedaży prac „B+R” (9,6%), 2 044,9 tys. zł przychody z komercjalizacji (18,8%), 308 tys. zł inne przychody ze sprzedaży, w tym przychody z działalności, o której mowa w art. 4 ustawy o SBŁ, stanowiące działalność gospodarczą (2,8%), 803 tys. zł przychody z tytułu amortyzacji finansowanej z dotacji lub subwencji (7,4%), 515 tys. zł środki z Funduszu Rozwoju (4,7%), 34,6 tys. zł przychody ze sprzedaży towarów i materiałów (0,3%) oraz ujemna wartość 560,9 tys. zł w pozycji zmiana stanu produktów,
- w okresie od 1 stycznia do 31 marca 2020 r. – 2 002,7 tys. zł (58,6% wartości ujętej w planie finansowym, co wynikało w szczególności z: wykonania przychodów z komercjalizacji na poziomie 23,4% wartości zaplanowanej, realizacji niższych przychodów z dotacji ze źródeł krajowych i źródeł zagranicznych, innych przychodów ze sprzedaży oraz przychodów z tytułu amortyzacji finansowanej z dotacji lub subwencji, tj. na poziomie odpowiednio 56%, 2,3%, 36,9% i 87,2% wartości zaplanowanych), w tym: 633,2 tys. zł stanowiły dotacje ze źródeł krajowych (31,6%), 1,2 tys. zł dotacje ze źródeł zagranicznych (0,1%), 283,5 tys. zł przychody ze sprzedaży prac „B+R” (14,2%), 82,4 tys. zł przychody z komercjalizacji (4,1%), 46,2 tys. zł inne przychody ze sprzedaży, w tym przychody z działalności, o której mowa w art. 4 ustawy o SBŁ, stanowiące działalność gospodarczą (2,3%), 183,2 tys. zł przychody z tytułu amortyzacji finansowanej z dotacji lub subwencji (9,1%), 0,3 tys. zł przychody ze sprzedaży towarów i materiałów (0,01%) oraz 772,8 tys. zł w pozycji zmiana stanu produktów (38,6%).

(akta kontroli str. 28-51, 492-498, 502-509, 513-514, 519-530, 532-647, 2915-3017)

Odnosząc się do przyczyn realizacji przez IZTW w 2019 r. i w I kwartale 2020 r. przychodów ze sprzedaży produktów i usług na poziomie stanowiącym mniej niż 90% wartości ujętej w ostatecznych wersjach rocznych planów finansowych Instytutu sporządzonych na ten okres, Dyrektor Instytutu wyjaśniła, że ze względu na zmiany

kadr zarządzających instytutami oraz procesami łączenia kilku jednostek, a także w związku ze znacznym upływem czasu i rotacją zatrudnienia w Instytucie i jednostkach przyłączonych, precyzyjna odpowiedź na postawione pytanie jest dla obecnej Dyrekcji Instytutu bardzo utrudniona. Wskazała również, że główne powody braku realizacji planu finansowego pokrywają się z wyjaśnieniami dotyczącymi przyczyn nieosiągnięcia wartości przychodów ze sprzedaży ujętych w planach finansowych KIT.

(akta kontroli str. 648-654, 2181-2199, 2214-2218)

Przychody uzyskane przez IZTW z działalności wyodrębnionej wyniosły:

- 3 529,7 tys. zł w 2019 r, w tym przychody z wynajmu i dzierżawy majątku trwałego 1 176,8 tys. zł w 2019 r. (przy kosztach wynajmu na poziomie 649 tys. zł),
- 441,5 tys. zł w okresie od 1 stycznia do 31 marca 2020 r., w tym 313,7 tys. zł przychody z działalności, o której mowa w art. 4 ustawy SBŁ, stanowiącej działalność gospodarczą, z czego 312,9 tys. zł stanowiły przychody z wynajmu i dzierżawy majątku trwałego (przy kosztach wynajmu na poziomie 204,5 tys. zł).

(akta kontroli str. 502-503, 551-654, 2181-2199, 2214-2218, 2838-2853, 2915-3017)

W 2019 r. IZTW poniósł stratę netto w łącznej kwocie 1 158,8 tys. zł (w tym 544,3 tys. zł w okresie od 1 stycznia do 31 marca 2019 r. i 614,5 tys. zł w okresie od 1 kwietnia do 31 grudnia 2019 r.), co wynikało m.in. z nieosiągnięcia zakładanego poziomu przychodów z projektów, przychodów ze sprzedaży produktów i usług oraz ze sprzedaży zbędnych budynków.

W okresie od 1 stycznia do 31 marca 2020 r. wynik finansowy netto również był ujemny i wyniósł -1 628,6 tys. zł, co wynikało z rozliczenia wszystkich kosztów ogólnych (zarządu) oraz dokonania wymaganych przepisami odpisów aktualizujących wartość aktywów.

Straty poniesione przez IZTW w okresie od 1 kwietnia do 31 grudnia 2019 r., od 1 stycznia do 31 marca 2020 r. oraz niepokryta strata z lat ubiegłych zostały pokryte z funduszu rezerwowego KIT.

(akta kontroli str. 2915-3017)

W latach 2019-2022 łączna wysokość przychodów ze sprzedaży produktów i usług zrealizowanych przez ITAM wyniosła:

- w 2019 r. – 7 185,7 tys. zł (98,4% wartości ujętej w planie finansowym), w tym: 1 335,4 tys. zł stanowiła subwencja MNiSW (18,6% przychodów ogółem), co stanowiło 32,7% wartości zaplanowanej, 1 231,1 tys. zł dotacje ze źródeł krajowych (17,1%), 524 tys. zł przychody sprzedaży prac „B+R” (7,3%), co stanowiło 83,8% wartości zaplanowanej, 1 190,6 tys. zł przychody z komercjalizacji (16,6%), co stanowiło 60,1% wartości zaplanowanej, 1 339,8 tys. zł inne przychody ze sprzedaży, tj. przychody z działalności, o której mowa w art. 4 ustawy o SBŁ, niestanowiącej działalności gospodarczej (18,6%), 593,8 tys. zł przychody z tytułu amortyzacji finansowanej z dotacji lub subwencji (8,3%) oraz 971 tys. zł w pozycji zmiana stanu produktów (13,5%);
- w 2020 r. – 8 820,6 tys. zł (93,3% wartości ujętej w ostatecznej wersji planu finansowego), w tym: 1 663 tys. zł stanowiła subwencja MNiSW (18,9% przychodów), 832,7 tys. zł dotacja celowa CŁ (9,4%), 1 122,7 tys. zł dotacje ze źródeł krajowych (12,7%), co stanowiło 54,7% wartości zaplanowanej, 428,9 tys. zł przychody sprzedaży prac „B+R” (4,9%), co stanowiło 75,5% wartości zaplanowanej, 3 653,2 tys. zł przychody z komercjalizacji (41,4%), 839,2 tys. zł inne przychody ze sprzedaży, tj. przychody z działalności, o której mowa w art. 4 ustawy o SBŁ, niestanowiącej działalności gospodarczej (9,5%), 490,2 tys. zł przychody z tytułu amortyzacji finansowanej z dotacji lub subwencji (5,6%) oraz ujemna wartość 209,4 tys. zł w pozycji zmiana stanu produktów;

- w 2021 r. – 8 365,5 tys. zł (100,2% wartości ujętej w planie finansowym), w tym: 1 705 tys. zł stanowiła subwencja MEiN (20,4% przychodów), 1 671,2 tys. zł dotacja celowa CŁ (20%), 724 tys. zł dotacje ze źródeł krajowych (8,7%), co stanowiło 79,1% wartości zaplanowanej, 500,3 tys. zł przychody sprzedaży prac „B+R” (6%), 1 055 tys. zł przychody z komercjalizacji (12,6%), 951,4 tys. zł inne przychody ze sprzedaży, tj. przychody z działalności, o której mowa w art. 4 ustawy o SBŁ, niestanowiącej działalności gospodarczej (11,4%), 1 282,2 tys. zł przychody z tytułu amortyzacji finansowanej z dotacji lub subwencji (15,3%), 377,6 tys. zł środki z Funduszu Rozwoju (4,5%) oraz 98,9 tys. zł w pozycji zmiana stanu produktów (1,2%);
- w 2022 r. – 9 563,6 tys. zł (101,4% wartości ujętej w planie finansowym), w tym: 2 588,2 tys. zł stanowiła subwencja MEiN (27,1% przychodów), 2 556,5 tys. zł dotacja celowa CŁ (26,7%), 442,5 tys. zł dotacje ze źródeł krajowych (4,6%), 497,8 tys. zł przychody sprzedaży prac „B+R” (5,2%), 1 169,1 tys. zł przychody z komercjalizacji (12,2%), 1 199,6 tys. zł inne przychody ze sprzedaży, tj. przychody z działalności innej niż podstawowa, z wyłączeniem przychodów z najmu (12,5%), 451,1 tys. zł przychody z tytułu amortyzacji finansowanej z dotacji lub subwencji (4,7%), 1 079,9 tys. zł środki z Funduszu Rozwoju (11,3%) oraz ujemna wartość 421,3 tys. zł w pozycji zmiana stanu produktów.

Przychody uzyskane przez ITAM z działalności wyodrębnionej gospodarczej, tj. z wynajmu i dzierżawy majątku trwałego w okresie objętym kontrolą wyniosły: 424,3 tys. zł w 2019 r. (przy kosztach na poziomie 247,4 tys. zł), 459,4 tys. zł w 2020 r. (przy kosztach na poziomie 235,7 tys. zł), 432,4 tys. zł w 2021 r. (przy kosztach na poziomie 292,6 tys. zł), 447,8 tys. zł w 2022 r. (przy kosztach na poziomie 330,4 tys. zł).

(akta kontroli str. 28-51, 492-498, 502-509, 513-514, 519-530, 532-647, 2915-3017)

W latach 2019-2022 ITAM osiągnął zyski z prowadzonej działalności w kwocie: 58,2 tys. zł w 2019 r. (w okresie od 1 kwietnia do 31 grudnia), 407,1 tys. zł w 2020 r., 522,2 tys. zł w 2021 r. oraz 299,9 tys. zł w 2022 r. We wskazanym okresie ITAM nie dokonywał sprzedaży majątku.

(akta kontroli str. 2915-3017)

W latach 2019-2024 (do 31 maja) Instytut, w tym przejęty (w styczniu 2023 r.) ITAM, występowały o zgodę właściwego organu na dokonanie czynności prawnej w zakresie rozporządzenia składnikami aktywów trwałych w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³⁸, zaliczonymi do wartości niematerialnych i prawnych lub rzeczowych aktywów trwałych lub inwestycji długoterminowych, w tym wniesienia ich jako wkładu do spółki lub spółdzielni.

W przypadku KIT o takie zgody występowano w 11 przypadkach (dziewięciu w 2019 r. oraz po jednym w 2022 r. i w 2024 r.). Dotyczyło to:

- podpisania umowy najmu powierzchni użytkowej od 36 m² do 457 m² (w ośmiu przypadkach) w tym miejsc postojowych (od 1 do 45 miejsc; w pięciu przypadkach);
- zawarcia warunkowych umów sprzedaży nieruchomości gruntowej położonych w gminie Bolesław (w 2019 r. i w 2022 r.);
- komercjalizacji patentu (Nr: PL232267) *Sposób modyfikacji naprężeń w warstwie wierzchniej utwardzonych stopów metali* (w 2024 r.).

Wartość rynkowa przedmiotu rozporządzenia ustalana była każdorazowo na podstawie operatów szacunkowych, których przedmiotem były odpowiednio: ustalenie stawek czynszu i dzierżawy; określenie wartości rynkowej nieruchomości (gruntowej) dla potrzeb sprzedaży oraz wycena innowacyjnej technologii. We wszystkich przypadkach Instytut pozyskiwał zgodę Prezesa CŁ.

³⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 120 ze zm.

W przypadku ITAM o takie zgody występowano w czterech przypadkach (po jednym w latach 2019-2022). Dotyczyło to obciążenia hipoteką dwóch budynków (jednego trzykrotnie w latach 2019-2022) na podstawie aneksów do umowy z 19 grudnia 2008 r. zawartej z bankiem.

ITAM każdorazowo pozyskiwał określenie wartości rynkowej przedmiotu, na którym dokonano obciążenia na podstawie operatów szacunkowych. Wartość obciążenia każdorazowo była niższa niż wartość rynkowa i wynosiła w przypadku pierwszego budynku (kolejno): 26%, 15% i 17% (łącznie: 58%), a w przypadku drugiego: 63%. W przypadku pierwszego z budynków ITAM każdorazowo uzyskał zgodę Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku drugiego – zgodę Prezesa CŁ.

Instytut określał wartość rynkową przedmiotu rozporządzania zgodnie z art. 38-40 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym³⁹.

(akta kontroli str. 52-53, 54-59, 1768-1804, 1805-1899)

2.2. W Instytucie utworzono fundusze obowiązkowe zgodnie z art. 65 ustawy SBŁ, tj.:

- fundusz statutowy, na którym zgromadzono środki w wysokości (według stanu na koniec roku):
 - w KIT – 20 856,1 tys. zł w 2019 r., 30 725,3 tys. zł w latach 2020-2022 oraz 33 533,9 tys. zł w 2023 r.,
 - w ITAM – 2 808,6 tys. zł w latach 2019-2022,
 - w IZTW – 13 773,4 tys. zł w 2019 r. i 12 244,8 tys. zł na dzień 31 marca 2020 r.;
- fundusz rezerwowy, na którym zgromadzono środki w wysokości (według stanu na koniec roku):
 - w KIT – 2 717,9 tys. zł w 2019 r., 6 600,8 tys. zł w 2020 r., 5 227 tys. zł w 2021 r., 5 598,5 tys. zł w 2022 r., 6 598,6 tys. zł w 2023 r. oraz 2 608,2 tys. zł według stanu na dzień 10 lipca 2024 r. (w związku z pokryciem ze środków funduszu straty netto Instytutu za 2023 r. oraz straty z lat ubiegłych),
 - w ITAM – 517,8 tys. zł w 2019 r., 534,4 tys. zł w 2020 r., 567,4 tys. zł w 2021 r., 800,1 tys. zł w 2022 r.,
 - w IZTW – 4 997,3 tys. zł na koniec 2019 r. oraz na dzień 31 marca 2020 r.

Ponadto w KIT i IZTW miały miejsce zasilenia funduszu z aktualizacji wyceny, w wyniku czego zgromadzone środki na tym funduszu wyniosły (według stanu na koniec roku):

- w KIT: 65,8 tys. zł w latach 2020-2022 oraz 487,1 tys. zł w 2023 r.,
- w IZTW: 65,8 tys. zł na koniec 2019 r. oraz na dzień 31 marca 2020 r.

(akta kontroli str. 663-665, 2915-3017)

W Instytucie utworzono i zasilano fundusz rozwoju (w KIT w latach 2019-2023, w ITAM w 2020 r. i w 2022 r., w IZTW w 2019 r.). Środki zgromadzone na funduszu rozwoju wyniosły na koniec poszczególnych lat we wskazanych okresach:

- w KIT odpowiednio: 3 306,2 tys. zł, 3 926,3 tys. zł, 4 668,5 tys. zł, 6 939,4 tys. zł i 9 029,8 tys. zł, a wysokość środków wydanych z tego funduszu wyniosła w okresie objętym kontrolą łącznie 3 685,8 tys. zł (299,3 tys. zł w okresie od 1 kwietnia do 31 grudnia 2019 r., 402,4 tys. zł w 2020 r., 341,4 tys. zł w 2021 r., 1 702,2 tys. zł w 2022 r. oraz 940,5 tys. zł w 2023 r.), z czego Instytut wydał 516,9 tys. zł na zakup czterech środków trwałych związanych z realizacją projektów badawczych, tj. dygestorium i stół wyspowy (w 2022 r.), urządzenie do druku 3D (w 2022 r.); piec (w 2023 r.) oraz piec (w 2024 r.). Pozostała kwota 3 168,9 tys. zł została wydana na zakup materiałów związanych z realizacją projektów badawczych oraz na wynagrodzenia, delegacje, patenty, opłaty open access za

³⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 125 ze zm.

- publikacje naukowe, nagrody za publikacje i inne koszty związane z rozwojem pionu badawczego w Instytucie;
- w ITAM odpowiednio: 23,5 tys. zł i 1 532,5 tys. zł, a wysokość środków wydanych z tego funduszu wyniosła: 377,6 tys. zł w 2021 r. i 1 079,9 tys. zł w 2022 r. i została poniesiona na wynagrodzenia, usługi obce i koszty pośrednie;
 - w IZTW 0 zł na koniec 2019 r. oraz na dzień 31 marca 2020 r., a wysokość środków wydatkowanych z tego funduszu wynosiła 515 tys. zł w okresie od 1 kwietnia do 31 grudnia 2019 r., tj. całość środków zgromadzonych na tym funduszu na dzień 1 kwietnia 2019 r., a wydatki te poniesiono na dofinansowanie projektów finansowanych z dotacji oraz prac badawczych finansowanych z subwencji.
(akta kontroli str. 52-53, 54-59, 60-62, 103, 104-140, 2301-2328, 3018-3020)

W wyniku badania zakupu dwóch środków trwałych:

- *urządzenia do druku 3D z materiałów ceramicznych, metalicznych, polimerowych oraz kompozytów;*
- *pieca do 1300°C (używanego z gwarancją);*

stwierdzono, że:

- właściwie wybrano tryb udzielenia zamówienia/przestrzegano wewnętrznych uregulowań obowiązujących w Instytucie (zamówienie o wartości poniżej 50 tys. zł netto);
- zamówienie zostało właściwie udokumentowane;
- prawidłowo dokonano rozliczenia;
- środki trwale były użytkowane w związku z realizacją projektów badawczych⁴⁰.

W przypadku zakupu urządzenia do druku 3D postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego prowadzono na dostawę (kod CPV: 30232100-5 *Drukarki i plotery*)⁴¹. W postępowaniu przyjęto kryteria jakościowe (otwarty dostęp do programowania parametrów technologicznych procesu dla dowolnych materiałów – waga: 15; dostęp do parametrów urządzenia z poziomu serwisanta po upływie okresu gwarancji – waga: 15; okres gwarancji – waga: 10) oraz kryterium ceny (waga 60). Szacunkowa wartość zamówienia wynosiła 2 400 tys. zł i została ustalona 11 marca 2022 r. na podstawie rozeznania rynku. Ogłoszenie o postępowaniu zamieszczono w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej (Nr 2022/S 087-2356298).

Postępowanie było prowadzone w trybie zamówienia z wolnej ręki na podstawie ogłoszenia z 12 stycznia 2023 r. na platformie internetowej Instytutu⁴². Wcześniejsze postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego zostało unieważnione ponieważ jedyna złożona oferta została odrzucona ze względu na jej niezgodność z warunkami zamówienia, na podstawie art. 255 pkt 2 Pzp w związku z art. 226 ust. 1 pkt 5 Pzp (w takiej sytuacji KIT podjął decyzję o wszczęciu postępowania na podstawie art. 214 ust. 1 pkt 6 Pzp, przedstawiając warunki z unieważnionego postępowania podmiotowi zaproszonemu do negocjacji). Zaproszenie do negocjacji wraz z projektem umowy (w języku angielskim) skierowano 29 kwietnia 2022 r.

W postępowaniu (z wolnej ręki) złożono jedną ofertę. Umowę z wykonawcą D. z siedzibą w Höganäs (Szwecja) zawarto 15 listopada 2022 r. na kwotę 542,5 tys.

⁴⁰ Odpowiednio projekty: *Biokompatybilne materiały o podwyższonych właściwościach mechanicznych wytwarzane metodami przyrostowymi* realizowany od 12 czerwca 2021 r. do 30 grudnia 2022 r. o wartości 425,8 tys. zł oraz *Budowa dwóch stanowisk do cyklicznego utleniania materiałów w wysokich temperaturach* realizowany przez Centrum Materiałów i Technologii Wytwarzania KIT, realizowany od 1 września 2023 r. do 1 kwietnia 2024 r. o wartości 170 tys. zł. Celem projektu było poszerzenie oferty badawczej obszaru wysokotemperaturowych badań korozyjnych Instytutu.

⁴¹ Zamówienie obejmowało dostawę, rozładunek, przeniesienie własności, instalację, uruchomienie, szkolenie i przeprowadzenie próbnych testów.

⁴² <https://platformazakupowa.pl/pn/kit.lukasiewicz>; dostęp 24.07.2024 r.

euro netto. W postępowaniu nie wniesiono odwołania. Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia przekazano 30 listopada 2022 r. Urzędowi Publikacji UE (publikacja: 2022/S 234-674514 z 5 grudnia 2022 r.). Odbioru technicznego dokonano 16 grudnia 2022 r.

W przypadku drugiego badanego postępowania, tj. zakupu pieca wyboru dostawcy dokonano w oparciu o jedyne kryterium najniższej ceny oraz o rozeznanie rynku. Na podstawie faktury VAT Instytut dokonał płatności na rzecz firmy P. z siedzibą w Berlinie na kwotę 46,1 tys. zł. Środki finansowe na ten cel pochodziły z funduszu rozwoju.

(akta kontroli str. 52-53, 54-59, 60-62, 103, 104, 1542-1590, 1611-1697, 3018-3020)

W Instytucie utworzono i zasilano ze zrealizowanych zysków fundusz nagród (w KIT w latach 2019-2023, w ITAM w latach 2020-2022, w IZTW przed 2019 r.). Środki zgromadzone na funduszu nagród wynosiły według stanu na dzień wypłaty środków na nagrody pracowników:

- w KIT odpowiednio: 119,1 tys. zł w 2019 r.; 122,9 tys. zł w 2020 r.; 822,9 tys. zł w 2021 r., 1 024 tys. zł w 2022 r. i 262,8 tys. zł w 2023 r.,
- w ITAM odpowiednio: 50 tys. zł w 2021 r. oraz 61,6 tys. zł w 2022 r.,
- w IZTW 156,1 zł w okresie od 1 kwietnia 2019 r. do 31 marca 2020 r., przy czym w tym instytucie nie wypłacano nagród, a wskazana kwota stanowiła pozostałość środków z lat ubiegłych (po roku 2011 r.).

W 2024 r. nie zasilono funduszu nagród w KIT w związku z niezrealizowaniem przez Instytut zysku w 2023 r.

W latach 2019-2023 z funduszu nagród wypłacono⁴³:

- w KIT:
 - w 2019 r. 96,4 tys. zł na nagrody dla 88 osób (19 lipca 2019 r.) w wysokości od 102 zł do 4,2 tys. zł,
 - w 2021 r. 98,9 tys. zł na nagrody dla 102 osób (27 stycznia 2021 r.) w wysokości od 60 zł do 2,9 tys. zł,
 - w 2022 r. 1 023,2 tys. zł na nagrody dla 184 osób (29 lipca 2022 r.) w wysokości od 291 zł do 20,2 tys. zł,
 - w 2023 r. 258,1 tys. zł na nagrody dla 244 osób (1 sierpnia 2023 r.) w wysokości od 27 zł do 4,1 tys. zł;
- w ITAM:
 - w 2021 r. 50 tys. zł dla 4 osób (od 4 lutego do 20 lipca 2021 r.) w wysokości od 3,6 tys. zł do 14,9 tys. zł,
 - w 2022 r. 61,6 tys. zł dla 9 osób (od 11 sierpnia do 6 października 2022 r.) w wysokości od 3,6 tys. zł do 13,8 tys. zł.

(akta kontroli str. 52-53, 54-59, 60-62, 103, 104-117, 510-512, 657-659, 2219-2300)

W Instytucie obowiązywały:

- w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 31 marca 2023 r. – *Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy* (dalej: ZUZP),
- od 1 kwietnia 2023 r. do 29 lutego 2024 r. *Regulamin premiowania i nagradzania Pracowników Sieci Badawcza Łukasiewicz – KIT za sprzedaż usług i produktów, komercjalizację, wdrożenia własne, pozyskanie projektów, nagród za publikację, nagród zadaniowych Dyrektora, nagród z Funduszu Nagród, dodatków zadaniowych oraz premii (wynagrodzenia dodatkowego) oraz realizacji projektów* (dalej: *Regulamin premiowania i nagradzania*) stanowiący Załącznik nr 3 do *Regulaminu Wynagradzania Sieci Badawczej Łukasiewicz – KIT*,

⁴³ Kwoty brutto wraz z tzw. kosztami ZUS pracodawcy.

- od 1 marca 2024 r. – *Regulamin Premiowania i Nagradzania Pracowników Sieć Badawcza Łukasiewicz – KIT* stanowiący Załącznik nr 2 do *Regulaminu Wynagradzania Pracowników Sieć Badawcza Łukasiewicz – KIT*.

Na podstawie badanej próby nagród przyznanych pracownikom Instytutu i wypłaconym z Funduszu Nagród w latach 2022-2023⁴⁴ ustalono, że:

- Dyrektorzy Instytutu zdecydowali o wypłacie i wysokości nagród w kwocie brutto wraz z kosztami (narzutem) pracodawcy po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego Instytutu, bez zasięgnięcia wymaganej opinii przedstawicieli związków zawodowych w sprawie wypłaty nagród z tego funduszu, w tym zarówno poziomu tych nagród, jak i sposobu ich przyznawania;
- wysokość nagrody (wynagrodzenie brutto wraz ze składkami ZUS finansowanymi przez pracodawcę) przyznanej i wypłaconej pracownikowi w 2022 r. została ustalona zgodnie z wymogami określonymi w obowiązującym ZUZP, a łączna kwota wypłaconych nagród nie przekroczyła wysokości zgromadzonych środków na Funduszu Nagród;
- wysokość nagrody (wynagrodzenie brutto wraz ze składkami ZUS finansowanymi przez pracodawcę) przyznanej i wypłaconej pracownikowi w 2023 r. została ustalona zgodnie z wymogami określonymi w *Regulaminie premiowania i nagradzania*, a łączna kwota wypłaconych nagród nie przekroczyła wysokości zgromadzonych środków na Funduszu Nagród;
- różnica między wysokością przyznanego wynagrodzenia pracownikom KIT i pracownikom ITAM wynikała z tego, że w 2023 r. dokonano wypłaty nagrody z zysku za 2022 roku, w którym istniały osobne instytuty – KIT i ITAM, w związku z czym powstały dwie wpłaty na Zakładowy Fundusz Nagród – z części zysku dotyczącej KIT oraz z części dotyczącej ITAM. Następnie wypłaty nagród dla pracowników KIT zostały dokonane z ustalonej części zysku KIT, a dla pracowników ITAM z ustalonej części zysku ITAM. Dla pracowników KIT przyjęto jako łączną kwotę wyjściową do wypłat nagród 200 tys. zł, dla pracowników ITAM kwota ta wynosiła 60 tys. zł – zgodnie z przyjętymi podziałami zysku dla obu instytutów.

(akta kontroli str. 103, 104-117, 2219-2300, 2915-3017)

KIT utworzył fundusz wdrożeń, którego wartość wynosiła 7,1 tys. zł według stanu na dzień wejścia w życie ustawy o SBŁ. Od 1 kwietnia 2019 r. fundusz ten został zasilony jedynie czterema wpłatami o łącznej wysokości 25 tys. zł od dwóch kontrahentów użytkujących licencje IO (ostatnia wpłata z 31 sierpnia 2020 r.), które zostały wydane do końca 2020 r. Od 2021 r. Instytut nie kontynuował już współpracy z tymi podmiotami, a współpraca w zakresie komercjalizacji wyników badań Instytutu u przedsiębiorców odbywała się głównie w drodze komercjalizacji bezpośredniej, polegającej na sprzedaży patentów, natomiast przychody z udzielania licencji były ewidencjonowane jako przychody ze sprzedaży, nie zasilając funduszu wdrożeń.

IZTW oraz ITAM nie zgromadziły środków na funduszu wdrożeń.

(akta kontroli str. 52-63, 2181-2199, 2329-2347)

2.3. W latach 2019-2024 (do 31 maja) w instytutach obowiązywały łącznie 22 umowy o zarządzanie oraz stosunki pracy (nawiązane na podstawie powołania i umów o pracę) z 14 osobami pełniącymi funkcję dyrektora i jego zastępców, w tym:

- w KIT (IO do 30 marca 2020 r.) – trzy umowy dotyczące pełnienia funkcji dyrektora, jedna umowa dotycząca pełnienia funkcji p.o. dyrektora, osiem umów dotyczących

⁴⁴ Badaniem objęto dziewięć nagród, w tym pięć wypłaconych w 2022 r. i cztery w 2023 r. Doboru próby dokonano w sposób celowy – z uwzględnieniem najwyższej, najniższej oraz średniej wartości nagrody wypłaconej w danym roku.

pełnienia funkcji zastępcy dyrektora oraz jedna dotycząca pełnienia funkcji p.o. zastępcy dyrektora,

- w ITAM – dwie umowy dotyczące pełnienia funkcji: p.o. dyrektora i dyrektora oraz trzy umowy dotyczące pełnienia funkcji zastępcy dyrektora,
- w IZTW – dwie umowy dotyczące pełnienia funkcji dyrektora oraz dwie umowy dotyczące pełnienia funkcji zastępcy dyrektora.

(akta kontroli str. 60-62, 63, 75, 90-94, 95-99)

Ustalona przez Prezesa CŁ w umowach o zarządzenie oraz umowach o pracę, a następnie wyliczana w instytutach wysokość wynagrodzenia miesięcznego dla dyrektorów instytutów, ich zastępców oraz głównych księgowych, nie przekroczyła w okresie objętym kontrolą maksymalnej wysokości miesięcznego wynagrodzenia określonego w art. 8 pkt 6a lit. a tzw. ustawy kominowej, tj. dziesięciokrotności (sześciokrotności w przypadku głównych księgowych) obowiązującej w danym roku wartości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku:

- w czwartym kwartale 2018 r. – w przypadku wynagrodzeń w 2019 r.,
- w czwartym kwartale 2019 r. – w przypadku wynagrodzeń w 2020 r. oraz w 2021 r., w związku z obowiązkiem uwzględnienia podstawy do naliczenia wynagrodzenia wynikającej z art. 16 ustawy z dnia 19 listopada 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021⁴⁵,
- w czwartym kwartale 2020 r. – w przypadku wynagrodzeń w 2022 r. oraz w 2023 r., w związku z obowiązkiem uwzględnienia podstawy do naliczenia wynagrodzenia wynikającej z: art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2022⁴⁶ oraz art. 12 ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023⁴⁷.

(akta kontroli str. 2348-2461, 2870-2895)

Nagrody roczne dyrektorów KIT i ITAM, ich zastępców oraz głównych księgowych zatrudnionych w tych instytutach zostały przyznane zgodnie z wymogiem określonym w art. 10 ust. 7a tzw. ustawy kominowej, tj. w kwotach nieprzekraczających czterokrotności (dla głównego księgowego – trzykrotności) ich przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w roku poprzedzającym rok przyznania nagrody, tj. nagrody przyznane:

- Dyrektorowi KIT w 2021 r. i 2022 r. – stanowiły odpowiednio: trzykrotność oraz dwukrotność jego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w roku poprzedzającym rok przyznania nagrody,
- dwóm Zastępcom Dyrektora KIT w 2021 r. i 2022 r. – stanowiły odpowiednio 2,5-krotność i 1,5-krotność ich przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w roku poprzedzającym rok przyznania nagrody,
- Głównemu księgowemu KIT w 2021 r. i 2022 r. – stanowiły odpowiednio 2,5-krotność i 1,5-krotność jego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w roku poprzedzającym rok przyznania nagrody,
- Dyrektorowi ITAM oraz jego Zastępcy w 2021 r. i w 2022 r. – stanowiły odpowiednio dwukrotność i jednokrotność ich przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w roku poprzedzającym rok przyznania nagrody,
- Głównemu księgowemu ITAM w 2019 r., 2020 r. i 2021 r. – stanowiły mniej niż trzykrotność przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w roku poprzedzającym

⁴⁵ Dz. U. poz. 2400 ze zm.; dalej: *ustawa o budżecie na 2021 r.*

⁴⁶ Dz. U. poz. 2445 ze zm.; dalej: *ustawa o budżecie na 2022 r.*

⁴⁷ Dz. U. poz. 2666 ze zm.; dalej: *ustawa o budżecie na 2023 r.*

rok przyznania nagrody (w pismach dyrektora Instytutu o przyznaniu nagrody rocznej nie wskazywano zastosowanej krotności wynagrodzenia, a jedynie kwotę nagrody).

Nagrody zostały wypłacone pracownikom zgodnie z treścią decyzji o ich przyznaniu, z uwzględnieniem wartości przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w roku poprzedzającym rok przyznania nagrody, z wyjątkiem nagrody przysługującej Dyrektorowi KIT za 2021 r., która została wypłacona w zawyżonej wysokości w związku z dokonaniem nienależnego wyrównania przez Instytut jego wynagrodzenia za okres od 1 sierpnia do 31 grudnia 2021 r. Szerzej kwestię tę przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 2348-2578, 2858-2910)

Dyrektor Instytutu oświadczyła, że w ramach realizacji zaleceń pokontrolnych z kontroli planowych przeprowadzonych w KIT i ITAM dotyczących rodzajów i źródeł wynagrodzeń oraz innych świadczeń otrzymywanych przez Dyrektorów i Zastępców Dyrektorów Instytutu w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 30 czerwca 2022 r. przeprowadzonej przez Departament Kontroli CŁ, w Instytucie dokonano weryfikacji płatności na rzecz Dyrektora Instytutu, jego Zastępców, a także Głównego Księgowego w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 30 czerwca 2022 r. w zakresie wielkości wynagrodzenia określanego przez wskaźnik przeciętnego zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego ogłaszanego przez Prezesa GUS. Wskazała również, że w Instytucie:

- dostosowano płatności na rzecz dyrektorów KIT i ITAM Instytutu, jego zastępców oraz Głównego Księgowego do zapisów umowy o zarządzanie instytutem, zgodnie z treścią opinii Prokuratury Generalnej RP z dnia 6 marca 2023 r., czyli za okres od 1 stycznia 2021 r. do 30 września 2023 r., przy czym wskazała również, że Instytut nie dysponuje pełną treścią opinii, na którą powoływali się kontrolujący w protokołach pokontrolnych,
- dokonano korekty podatku *PIT* w wynagrodzeniach Dyrektora ITAM oraz jego Zastępcy naliczonych przy zastosowaniu tzw. kosztów autorskich za 2021 r. i 2022 r.

Zgodnie z treścią protokołów pokontrolnych z kontroli (protokoły z: 25 maja 2023 r. z kontroli w KIT oraz 17 maja 2023 r. z kontroli w ITAM), konstrukcja umów o zarządzanie odnosząca się w zakresie wysokości wynagrodzenia do krotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego ogłaszanego przez Prezesa GUS nie wymagała od instytutów – zgodnie z ww. opinią Prokuratury Generalnej RP – stosowania wskaźników wynagrodzenia zgodnych z art. 16 ustawy o budżecie na 2021 r. (przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2019 r.) oraz z art. 12 ustawy o budżecie na 2022 r. w przypadku:

- Dyrektora KIT w okresie od 1 stycznia do 31 lipca 2021 r. oraz jego dwóch z trzech zastępców w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 30 czerwca 2022 r., tj.: Zastępcy ds. Finansowych i Operacyjnych oraz Zastępcy ds. Komercjalizacji (do 30 kwietnia 2021 r. Zastępcą ds. Produkcji i Sprzedaży),
- Dyrektora ITAM i jego Zastępcy ds. Badawczych w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 30 czerwca 2022 r.

Pomimo, że zgodnie z treścią protokołu z kontroli w KIT oraz opinii Prokuratury Generalnej PR Instytut, naliczając wynagrodzenia: byłego Dyrektora KIT za okres od 1 sierpnia 2021 r. do 31 sierpnia 2023 r., Zastępcy Dyrektora ds. Badawczych w KIT (obecny Dyrektor KIT) za okres od 1 października 2021 r. do 31 stycznia 2023 r., Dyrektora Instytutu za okres od 16 maja 2023 r. do 30 września 2023 r., Zastępcy Dyrektora ds. Komercjalizacji w KIT w okresie od 14 do 30 września 2023 r. oraz Zastępcy Dyrektora ds. Finansowych i Operacyjnych w KIT w okresie od 25 do 30

września 2023 r., powinien stosować wskazaną w umowach o zarządzanie lub umowach o pracę tych pracowników *obowiązującą podstawę do ustalenia maksymalnej wysokości wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w art. 8 pkt 6a ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi*, z uwzględnieniem obowiązujących ustaw o budżetach, to pracownikom naliczono i wypłacono w 2023 r. wyrównania wynagrodzeń za okres od 1 stycznia 2021 r. do 30 czerwca 2023 r. i nagród rocznych (w przypadku byłego Dyrektora KIT) oraz wynagrodzenia w okresach po 30 czerwca 2023 r. w kwocie wyższej niż przysługująca pracownikowi zgodnie z treścią umowy o zarządzanie lub umowy o pracę. Szerzej kwestię tę przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 2348-2578, 2858-2910)

W związku z otrzymaniem w dniu 17 października 2023 r. Polecenia Nr 1 Prezesa CŁ, w którym wskazano do przyjęcia za obowiązującą w 2023 r. niezmienną kwotę stosowaną jako podstawa do ustalania wynagrodzenia, o której mowa w art. 12 ustawy o budżecie na 2023 r. (przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2020 r., tj. 5 655,43 zł), w Instytucie dokonano przeliczenia krotności wynagrodzenia określonego w umowie o zarządzanie Dyrektora KIT, jego zastępców oraz głównego księgowego względem wskazanej w poleceniu podstawy i tak wyliczone wynagrodzenie wypłacano w okresie od 1 października do 31 grudnia 2023 r.

Następnie w związku z otrzymaniem pism Prezesa CŁ z:

- 29 stycznia 2024 r., w którym wskazano, że do końca miesiąca, w którym wejdzie w życie art. 2 ustawy o budżecie na rok 2024, wysokość wynagrodzenia miesięcznego dla osób, o których mowa w art. 8 pkt 6a tzw. ustawy kominowej, za styczeń 2024 r. powinna być ustalana na podstawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku 2023, ogłoszonego przez Prezesa GUS, tj. 7 767,61 zł – w Instytucie dokonano przeliczenia krotności wynagrodzenia określonego w umowach o zarządzanie ww. pracowników względem wskazanej w wytycznych podstawy i wynagrodzenie wyliczone według wskazanego przez Prezesa CŁ schematu wypłacane było w okresie od 1 stycznia do 29 lutego 2024 r.;
- 8 lutego 2024 r., w którym wskazano, że w związku z wejściem w życie przepisu regulującego wymiar podstawy ustalenia maksymalnej wysokości wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w art. 8 tzw. ustawy kominowej (art. 2 ustawy z dnia 16 stycznia 2024 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2024⁴⁸), pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu ogłoszenia ustawy o budżecie, tj. w dniu 1 marca 2024 r., począwszy od tego dnia do 31 grudnia 2024 r. maksymalna wysokość wynagrodzenia miesięcznego dla osób, o których mowa w art. 8 pkt 6a tzw. ustawy kominowej, powinna być ustalana na podstawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2020 r. – w Instytucie dokonano przeliczenia krotności wynagrodzenia określonego w umowach o zarządzanie ww. pracowników względem wskazanej w wytycznych podstawy i wynagrodzenie wyliczone według wskazanego przez Prezesa CŁ schematu jest wypłacane od 1 marca 2024 r.

(akta kontroli str. 2348-2578, 2858-2910)

Zatrudnienie według stanu na koniec roku wynosiło:

- w KIT:

⁴⁸ Dz. U. z 2024 r. poz. 123

- w 2019 (w IO) – 101 osób, w tym 39 w pionie badawczym i 62 w pionie wsparcia,
- w 2020 r. – 181 osób, w tym 56 w pionie badawczym i 125 w pionie wsparcia,
- w 2021 r. – 162 osoby (154,25 etatów), w tym 48 osób (47,5 etatów) w pionie badawczym i 114 osób (107 etatów) w pionie wsparcia,
- w 2022 r. – 145,2 etaty, w tym 46,5 etatów w pionie badawczym i 98,7 etatów w pionie wsparcia,
- w 2023 r. – 210,9 etatów, w tym 76 etatów w pionie badawczym i 134,8 etatów w pionie wsparcia,
- w IZTW – w 2019 r. 116 osób, w tym 26 w pionie badawczym i 90 w pionie wsparcia,
- w ITAM:
 - w 2019 (w IO) – 57 osób (51,1 etatów), w tym 23 osoby (19,9 etatów) w pionie badawczym i 34 osoby (31,2 etatów) w pionie wsparcia,
 - w 2020 r. – 60 osób (54,1 etatów), w tym 24 osoby (20,9 etatów) w pionie badawczym i 36 osób (33,2 etatów) w pionie wsparcia,
 - w 2021 r. – 68 osób (63 etaty), w tym 25 osób (22,1 etatów) w pionie badawczym i 40 osób (37,9 etatów) w pionie wsparcia,
 - w 2022 r. – 59,9 etatów, w tym 26,7 etatów w pionie badawczym i 33,2 etatów w pionie wsparcia.

(akta kontroli str. 2915-3017)

2.4. W latach 2019-2024 (do 31 maja) zawierano umowy cywilno-prawne (zlecenia, o dzieło), w tym z pracownikami instytutów oraz osobami spoza Instytutu:

- w KIT:
 - w 2019 r. 48 umów (w tym 32 umowy zlecenia) o wartości od 400 zł do 13,5 tys. zł,
 - w 2020 r. 61 umów (w tym 49 umów zlecenia) o wartości od 150 zł do 25 tys. zł, w tym cztery umowy z pracownikami instytutu o łącznej wartości 5,9 tys. zł,
 - w 2021 r. 46 umów (w tym 38 umów zlecenia) o wartości od 250 zł do 17,5 tys. zł, w tym jedna umowa z pracownikiem instytutu o łącznej wartości 7,2 tys. zł,
 - w 2022 r. 38 umów (w tym 29 umów zlecenia) o wartości od 250 zł do 7,2 tys. zł, w tym dwie umowy z pracownikami instytutu o łącznej wartości 9,9 tys. zł,
 - w 2023 r. 30 umów (w tym 10 umów zlecenia) o wartości od 300 zł do 18 tys. zł, w tym dwie umowy z pracownikami instytutu o łącznej wartości 10,8 tys. zł,
 - w 2024 r. 10 umów (w tym 6 umów zlecenia) o wartości od 1 tys. zł do 36 tys. zł; w tym dwie umowy z pracownikami instytutu o łącznej wartości 13 tys. zł,
- w ITAM:
 - w 2019 r. 12 umów (w tym 8 umów zlecenia) o wartości od 418,2 zł do 30,5 tys. zł, w tym trzy umowy z pracownikami o łącznej wartości 36,2 tys. zł,
 - w 2020 r. 5 umów (w tym 3 umowy zlecenia) o wartości od 700 zł do 12 tys. zł,
 - w 2021 r. 4 umowy (w tym 1 umowa zlecenia) o wartości od 3,1 tys. zł do 14,2 tys. zł; w tym jedna umowa o dzieło zawarta z zespołem trzech pracowników o wartości 14,2 tys. zł,
 - w 2022 r. 7 umów (w tym 1 umowa zlecenia) o wartości od 3,4 tys. zł do 16 tys. zł, w tym dwie umowy o dzieło z pracownikami o łącznej wartości 14,9 tys. zł,
- w IZTW:
 - w 2019 r. 6 umów (w tym 4 umowy zlecenia) o wartości od 700 zł do 13,5 tys. zł, w tym trzy umowy z pracownikami o łącznej wartości 5,6 tys. zł,
 - w 2020 r. 1 umowę zlecenia o wartości 12,5 tys. zł.

W okresie objętym kontrolę w instytutach nie zawierano umów cywilno-prawnych z członkami ich kierownictwa.

(akta kontroli str. 103, 104-135, 1591-1610)

Na podstawie badanej próby dziewięciu umów (sześciu umów zlecenia i trzech umów o dzieło), w tym czterech umów zawartych z pracownikami Instytutu (dwóch umów zawartych w 2024 r. przez KIT oraz dwóch umów zawartych w 2022 r. przez ITAM) oraz pięciu umów zawartych z osobami spoza Instytutu w latach 2023-2024 ustalono, że:

- umowy były zawierane w sposób celowy i rozliczane zgodnie z regulacjami wewnętrznymi KIT i ITAM,
- zadania zlecone pracownikom wykraczały poza zakres obowiązków pracowników i były wykonywane poza godzinami pracy i w sposób przewidziany w umowie, co zostało udokumentowane,
- zadania zlecone osobom spoza instytutu nie mieściły się w zakresie obowiązków pracowników instytutu,
- wyniki prac wykonanych w ramach tych umów zostały wykorzystane w działalności instytutów.

(akta kontroli str. 661, 1983, 2579-2837)

2.5. W latach 2019-2024 (do 30 czerwca) koszty zakupu usług obcych wyniosły:

- w KIT:
 - w 2019 r. (IO) 1 284,1 tys. zł (666 zleceń), w tym usług prawnych 3,5 tys. zł (4 zlecenia), co stanowiło 0,3% kosztów usług obcych ogółem,
 - w 2020 r. 1 713,6 tys. zł (776 zleceń), w tym usług prawnych 15,2 tys. zł (2 zlecenia), co stanowiło 0,6% kosztów usług obcych ogółem,
 - w 2021 r. 4 196 tys. zł (2 020 zleceń), w tym usług prawnych 45,4 tys. zł (7 zleceń) i usług marketingowych 0,3 tys. zł (1 zlecenie), co stanowiło odpowiednio 1,1% i 0,01% kosztów usług obcych ogółem,
 - w 2022 r. 2 560,7 tys. zł (1 753 zlecenia), w tym usług prawnych 0,5 tys. zł (2 zlecenia) i usług marketingowych 4,9 tys. zł (6 zleceń), co stanowiło odpowiednio 0,1% i 0,3% kosztów usług obcych ogółem,
 - w 2023 r. 4 291,8 tys. zł (2 569 zleceń), w tym usług prawnych 291,1 tys. zł (13 zleceń) i usług marketingowych 5 tys. zł (1 zlecenie), co stanowiło odpowiednio 0,5% i 0,04% kosztów usług obcych ogółem;
 - w I półroczu 2024 r. 1 756 tys. zł (1 145 zleceń), w tym usług prawnych 296 tys. zł (6 zleceń) i usług marketingowych 3,4 tys. zł (1 zlecenie), co stanowiło odpowiednio 0,5% i 0,1% kosztów usług obcych ogółem;
- w ITAM:
 - w 2019 r. 506,7 tys. zł (629 faktur), w tym usług prawnych 12 tys. zł (12 faktur), co stanowiło 2,4% kosztów usług obcych ogółem,
 - w 2020 r. 779,7 tys. zł (622 faktury), w tym usług prawnych 12 tys. zł (12 faktur), co stanowiło 1,5% kosztów usług obcych ogółem,
 - w 2021 r. 564,5 tys. zł (631 faktur), w tym usług prawnych 12 tys. zł (12 faktur), co stanowiło 2,1% kosztów usług obcych ogółem,
 - w 2022 r. 605,6 tys. zł (582 faktury), w tym usług prawnych 10 tys. zł (10 faktur), co stanowiło 1,7% kosztów usług obcych ogółem;
- w IZTW:
 - w 2019 r. 1 564,2 tys. zł, w tym usług marketingowych 11,7 tys. zł, co stanowiło 0,7% kosztów usług obcych ogółem, a Instytut ten nie ponosił kosztów usług prawnych,
 - w I kwartale 2020 r. 253,8 tys. zł, w tym usług marketingowych 2,6 tys. zł, co stanowiło 1% kosztów usług obcych ogółem, a instytut ten nie ponosił kosztów usług prawnych.

(akta kontroli str. 2579-2636, 2915-3017)

- Na zadania inwestycyjno-remontowe poniesiono wydatki inwestycyjno-remontowe:
- w KIT – w okresie 2019-2023 łącznie 10 982,7 tys. zł , w tym 6 138,1 tys. zł na inwestycje i 4 844,6 tys. zł na remonty,
 - w ITAM – w okresie 2019-2022 łącznie 753,7 tys. zł, w tym 567,5 tys. zł na inwestycje i 186,2 tys. zł na remonty,
 - w IZTW – w okresie 2019-2020 (I kwartał) łącznie 517,6 tys. zł, w tym 510 tys. zł na inwestycje i 7,6 tys. zł na remonty.

KIT, ITAM oraz IZTW nie zbywały składników mienia nabytych i zaliczonych do środków trwałych w latach 2019-2024.

(akta kontroli str. 2579-2636, 2915-3017)

W latach 2019-2024 (do 27 maja) w Instytucie udzielono 51 zamówień na zakupy powyżej 130 tys. zł (do 31 grudnia 2020 r. powyżej 30 tys. euro), w tym 31 w ramach podstawowego trybu zamówienia; 17 w ramach przetargu nieograniczonego i trzy w ramach zamówienia z wolnej ręki (w tym w 2022 r. dwa zamówienia na podstawie art. 214 i art. 305 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁴⁹).

W KIT dokonano również 24 zakupów o wartości od 50 tys. do 130 tys. zł w trybie zapytań ofertowych (Instytut nie podpisywał umów na zakup towarów i usług w tych zamówieniach, sporządzano protokoły zdawczo-odbiorcze, rozliczenie odbywało się na podstawie faktur VAT).

W przypadku ITAM udzielono 14 zamówień na zakupy powyżej 130 tys. zł, w tym sześć w ramach podstawowego trybu zamówienia, siedem w ramach przetargu nieograniczonego i jednego w ramach partnerstwa innowacyjnego (na podstawie art. 297 Pzp), przy czym w siedmiu przypadkach postępowania prowadziły inne instytuty Sieci. W ITAM dokonano także dziewięciu zakupów o wartości od 50 tys. do 130 tys. zł.

W przypadku IZTW udzielono w 2019 r. trzy zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego (powyżej 130 tys. zł).

(akta kontroli str. 60-62, 63, 64-74, 75, 76-94)

W Instytucie obowiązywał *Regulamin udzielania zamówień Instytutu Odlewnictwa* wprowadzony Zarządzeniem Nr 10 Dyrektora Instytutu (IO) z dnia 24 czerwca 2014 r. (ze zm.), zmieniony Zarządzeniem Nr 8 Dyrektora Instytutu z dnia 25 kwietnia 2019 r. oraz wprowadzone Zarządzeniem Nr 18 Dyrektora KIT z dnia 29 listopada 2022 r.:

- Regulamin udzielania zamówień o wartości mniejszej bądź równej 50 tys. PLN netto;
- Regulamin udzielania zamówień o wartości netto przekraczającej kwotę 50 tys. PLN netto oraz mniejszej niż 130 tys. PLN netto
- Regulamin udzielania zamówień o wartości netto równej bądź przekraczającej kwotę 130 tys. PLN netto.

(akta kontroli str. 3018-3020)

Instytut sporządzał roczne sprawozdania o udzielonych zamówieniach publicznych. Na podstawie sprawozdań KIT prowadził:

- w 2019 r.:
 - pięć postępowań na dostawy w trybie przetargu nieograniczonego zakończonych udzieleniem zamówienia (albo zawarciem umowy ramowej), zawierając pięć umów o wartości 874,8 tys. zł,
 - jedno postępowanie na usługi w trybie przetargu nieograniczonego zakończone udzieleniem zamówienia (albo zawarciem umowy ramowej) o wartości 429 tys. zł,

⁴⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1605 ze zm.; dalej: Pzp. Ustawa obowiązuje od 1 stycznia 2021 r.

- zamówienia, których wartość nie przekraczała wyrażonej w złotych równowartości kwoty, o której była mowa w art. 4 pkt 8 Pzp z 2004 r. wyniosły 1 985,7 tys. zł;
- w 2020 r.:
 - siedem postępowań na dostawy w trybie przetargu nieograniczonego zakończonych udzieleniem zamówienia (albo zawarciem umowy ramowej), o wartości 1 597,8 tys. zł,
 - zamówienia, których wartość nie przekraczała wyrażonej w złotych równowartości kwoty, o której była mowa w art. 4 pkt 8 Pzp z 2004 r. wyniosły 2 967,6 tys. zł,
 - ponadto KIT prowadził jedno postępowanie na świadczenie usług medycznych z zakresu medycyny pracy oraz dodatkowej opieki medycznej (tj. zamówienie na usługi społeczne), zawierając umowę o wartości (netto) 676,8 tys. zł;
- w 2021 r. (Pzp z 2019 r.):
 - dziewięć postępowań na dostawę w trybie podstawowym, o którym mowa w art. 275 pkt 1 Pzp, w wyniku, których zawarto umowy o wartości (netto) 1 654,5 tys. zł,
 - jedno postępowanie na usługi w trybie podstawowym, o którym mowa w art. 275 pkt 1 Pzp, w wyniku, którego zawarto umowę o wartości (netto) 528,5 tys. zł,
 - udzielił zamówień klasycznych, których wartość była mniejsza niż 130 tys. zł o wartości (netto) 3 133,9 tys. zł;
- w 2022 r.:
 - pięć postępowań na dostawę w trybie podstawowym na dostawy, o którym mowa w art. 275 pkt 1 Pzp, w wyniku, których zawarto umowy o wartości (netto) 1 533,1 tys. zł,
 - dwa postępowania na usługi w trybie podstawowym na usługi, o którym mowa w art. 275 pkt 1 Pzp, w wyniku, którego zawarto umowy o wartości (netto) 764,5 tys. zł,
 - jedno postępowanie na roboty budowlane w trybie z wolnej ręki, w wyniku którego zawarto umowę o wartości (netto) 299,8 tys. zł,
 - cztery postępowania na dostawy o wartości równej lub przekraczającej progi unijne o wartości łącznej 7 653,3 tys. zł (od 65,5 tys. zł do 2 758,3 tys. zł; dwa postępowania na podstawie art. 132 Pzp i po jednym postępowaniu na podstawie art. 214 ust. 1 pkt 5 i art. 214 ust. 1 pkt 6),
 - jedno zamówienia na usługi społeczne (karnety sportowe) na podstawie art. 132 Pzp, zawierając umowę o wartości (netto) 73,9 tys. zł,
 - udzielił zamówień klasycznych, których wartość była mniejsza niż 130 tys. zł o wartości (netto) 4 275,6 tys. zł;
- w 2023 r.:
 - jedno postępowanie na robotę budowlaną w trybie podstawowym, o którym mowa w art. 275 pkt 1 Pzp, w wyniku, których zawarto umowę o wartości (netto) 193,5 tys. zł,
 - dziewięć postępowań na dostawy w trybie podstawowym, o którym mowa w art. 275 pkt 1 Pzp, w wyniku, którego zawarto umowy o wartości (netto) 1 918,6 tys. zł,
 - jedno postępowanie na usługi w trybie podstawowym, o którym mowa w art. 275 pkt 1 Pzp, w wyniku którego zawarto umowę o wartości (netto) 188 tys. zł,
 - trzy postępowania na dostawy o wartości równej lub przekraczającej progi unijne o wartości łącznej 4 037,7 tys. zł (od 167,4 tys. zł do 2 943,1 tys. zł, na podstawie art. 132 Pzp),
 - dwa zamówienia na usługi społeczne (*usługa ochrony mienia oraz obsługa prawną, doradztwo prawne, konsultacje wraz z zastępstwem procesowym*) na

podstawie art. 275 pkt 1 Pzp, zawierając umowy o wartości łącznej 2 172,2 tys. zł (odpowiednio 1 110,2 tys. zł i 1 062 tys. zł),

- o udzielił zamówień klasycznych, których wartość była mniejsza niż 130 tys. zł o wartości (netto) 7 049,4 tys. zł.

Sprawozdania przygotowano zgodnie z Pzp.

(akta kontroli str. 1702-1767)

W wyniku badania dwóch umów, które zostały zawarte w wyniku postępowań prowadzonych na podstawie ustawy Pzp, tj. o wartości powyżej 130 tys. zł netto rocznie, na:

- *Obsługę prawną, doradztwo prawne, konsultacje wraz z zastępstwem procesowym (przed sądami powszechnymi, administracyjnymi i Krajową Izbą Odwoławczą);*
 - *Dostawę sprzętu i oprogramowania komputerowego IV;*
- ustalono, co następuje:

- właściwie wybrano tryb udzielenia zamówienia;
- postępowania zostały właściwie udokumentowane;
- zamówienia zrealizowano zgodnie z zawartymi umowami;
- Instytut prawidłowo dokonał rozliczeń z tytułu zawartych umów

1. W przypadku zamówienia na *Obsługę prawną, doradztwo prawne, konsultacje wraz z zastępstwem procesowym*:

- Wniosek do zamówienia o rozpoczęcie procedury zamówienia publicznego (Nr ZP/10/2023) z 25 lipca 2023 r. wskazywał m.in. cenę 1 080 tys. zł (koszt netto: 878 tys. zł), ustaloną w oparciu o rozeznanie rynku; termin realizacji zamówienia: 18 miesięcy (od dnia zawarcia umowy) oraz proponowany tryb: przetarg nieograniczony (wskazany omyłkowo). Uzasadnienie zamówienia wskazywało: konieczność obsługi prawnej dla KIT w ramach *outsourcingu*, której zasadność została ukazana w notatce Dyrektora Instytutu z 5 lipca 2023 r.⁵⁰ Przedmiot zamówienia jako usługi społeczne oznaczono pierwotnie kodem CPV: 79110000-8 (*Usługi w zakresie doradztwa prawnego i reprezentacji prawnej*), następnie: 79100000-5 (*Usługi prawnicze*). Szacowania kosztów zamówienia dokonano (telefonicznie i e-mailowo) 30 czerwca 2023 r. na planowany okres (od 60 tys. zł do 199,4 tys. zł).
- Na podstawie kosztów wynagrodzeń zespołu prawników Instytutu w 2023 r. oszacowano średnią miesięczną kwotę obsługi prawnej w pełnym zakresie w wysokości 33,3 tys. zł (suma wynagrodzeń wraz z kosztami pracodawcy liczonymi dla pięciu osób na sumarycznie 3,75 etatu).
- Dyrektor Instytutu Zarządzeniem Nr 25 z dnia 5 lipca 2023 r. przyjęła, że obsługa prawna zorganizowana będzie w formie zlecenia, na podstawie umowy cywilnoprawnej świadczenia usług prawnych, podmiotom świadczącym pomoc prawną zgodnie z przepisami ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych⁵¹ lub przepisami ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze⁵².
- KIT 5 lipca 2023 r. zawarł umowę z *Kancelarią Prawną R. Z.* z siedzibą w Warszawie, na podstawie której Wykonawca zobowiązał się świadczyć na rzecz Instytutu pomoc prawną w zakresie przygotowania i przeprowadzenia postępowania w trybie podstawowym bez negocjacji, za wynagrodzeniem w wysokości 6,1 tys. zł. Na podstawie faktury VAT z 18 października 2023 r. KIT dokonał płatności z tego tytułu 17 listopada 2023 r.

⁵⁰ Założono obecność co najmniej jednego radcy prawnego/adwokata w siedzibie KIT w wymiarze minimum cztery razy w tygodniu.

⁵¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 499; dalej: *ustawa o radcach prawnych*.

⁵² Dz. U. z 2022 r. poz. 1184 ze zm.; dalej: *Prawo o adwokaturze*.

- Zarządzeniem Nr 27 Dyrektora Instytutu z dnia 25 lipca 2023 r. odstąpiono od powierzenia komisji przetargowej działającej w KIT czynności w postępowaniu. Obsługę techniczną postępowania wykonywał pracownik Instytutu.
- Specyfikacja warunków zamówienia z 26 lipca 2023 r. opracowana została w ramach postępowania w trybie podstawowym na podstawie art. 275 pkt 1 Pzp w związku z art. 359 pkt 2 Pzp (Nr referencyjny: ZP/7/23). W ramach postępowania Instytut na potwierdzenie spełniania warunków wymagał przedłożenia m.in. wykazów: usług wykonanych w okresie ostatnich pięciu lat oraz osób skierowanych przez wykonawcę do realizacji zamówienia publicznego dysponujących doświadczeniem niezbędnym do realizacji zamówienia.
- Zamówienie prowadzono na platformie zakupowej Instytutu od 27 lipca 2023 r.⁵³ Nr ogłoszenia: 2023/BZP 00328337/01.
- Terminy składania i otwarcia ofert wyznaczono pierwotnie na 7 sierpnia 2023 r., w związku z zadawanymi pytaniami do Specyfikacji Warunków Zamówienia (SWZ) i Opisu Przedmiotu Zamówienia przez wykonawców, przedłużono dwukrotnie (3 i 8 sierpnia) i ustalono ostatecznie na 11 sierpnia 2023 r.⁵⁴ Termin związania ofertą ustalono ostatecznie na 9 września 2023 r.
- Instytut przyjął kryterium ceny (waga: 40) oraz kryteria jakościowe (rodzaj: organizacja, kwalifikacje zawodowe i doświadczenie osób wyznaczonych do realizacji zamówienia): doświadczenie osób (waga 40) i forma zatrudnienia (waga: 20).
- W trakcie postępowania (16 sierpnia 2023 r.) właściciel Kancelarii prowadzącej postępowanie wyłączył się z udziału w postępowaniu z uwagi na konflikt interesów (art. 56 ust. 2 pkt 3 Pzp).
- W postępowaniu złożono dwie oferty (na: 729,5 tys. zł i 1 306,3 tys. zł); różnica w ofertach wynosiła 576,7 tys. zł. KIT przeznaczył na realizację zamówienia kwotę 1 080 tys. zł.
- W dniu 24 sierpnia 2023 r. Dyrektor KIT wystąpił, na podstawie art. 224 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 Pzp, do wykonawcy oferującego niższą cenę, z wezwaniem do złożenia wyjaśnień, w tym złożenia dowodów, w przedmiocie wyliczenia ceny wskazując m.in., że cena złożonej oferty była niższa o ponad 30% od wartości zamówienia, powiększonej o należny podatek od towarów i usług, ustalonej przed wszczęciem postępowania. W wyznaczonym terminie udzielenia odpowiedzi (28 sierpnia 2023 r.) wykonawca przedłożył wyjaśnienia, które nie zostały przyjęte.
- KIT wezwał drugiego wykonawcę (z którym następnie zawarto umowę) do złożenia podmiotowych środków dowodowych (5 września 2023 r.) oraz złożenia wyjaśnień w przedmiocie złożonych środków dowodowych (15 września 2023 r.), a także do uzupełnienia podmiotowych środków dowodowych (25 września 2023 r.).
- Informacja o wyborze najkorzystniejszej oferty (która uzyskała 86 pkt na 100 pkt możliwych) została umieszczona przez KIT 29 września 2023 r. Oferta wykonawcy z niższą ceną, została odrzucona na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 12, art. 226 ust. 1 pkt 8 w związku z art. 224 ust. 6 Pzp.
- W trakcie postępowania nie wniesiono odwołania.
- W dniu 12 października 2023 r. Instytut zawarł umowę z Wykonawcą: Kancelarią Ł. i K. z siedzibą w Katowicach. Miesięczne wynagrodzenie z tytułu realizacji usług ustalono w kwocie 72,6 tys. zł, łączne wynagrodzenie Wykonawcy za cały okres świadczenia usługi będącej przedmiotem umowy (18 miesięcy) ma wynieść 1 306,3 tys. zł (zgodnie ze złożoną ofertą). Umowa nie przewidywała powierzenia

⁵³ <https://platformazakupowa.pl/pn/kit.lukasiewicz>; dostęp: 02.07.2024 r.

⁵⁴ Wyjaśnienia treści SWZ Instytut przekazał do wiadomości wykonawców: 4 i 7 sierpnia 2023 r.

wykonania części zamówienia podwykonawcom. Ogłoszenie o wyniku postępowania KIT opublikował 7 listopada 2023 r.

- Na podstawie faktur VAT przedłożonych przez Wykonawcę od 2 listopada 2023 r. do 5 czerwca 2024 r. Instytut dokonał płatności (w wyznaczonych terminach) na łączną kwotę 542,6 tys. zł⁵⁵.

(akta kontroli str. 160-200, 201-353, 354-377, 666-686, 687-746, 747-779, 780-800, 1532)

Dyrektor Instytutu wyjaśniła, że uzasadnieniem dla zlecenia przez KIT obsługi prawnej na zewnątrz był m.in. brak odpowiedniego wsparcia ze strony zespołu prawników (zatrudnionych przez byłą dyrekcję), ale i zaufania. *Prace, które powinny być wykonywane na rzecz Instytutu przez ten zespół nie były wykonywane. Dodała, że (...) zmiany pozwolą zabezpieczyć bardzo zróżnicowane potrzeby prawne oraz umożliwią sprawne procedowanie spraw i efektywne działanie KIT (...).*

(akta kontroli str. 801-805, 806-825)

Dyrektor Instytutu wyjaśniła, że świadczenie usług przez 18 miesięcy *to odpowiedni czas, w którym rzetelnie można ocenić ewentualną współpracę z Kancelarią i przyjętą formułę pomocy prawnej. Był to też maksymalny okres, który mogę zaplanować, biorąc pod uwagę budżet KIT, którym dysponowałem w 2023 r. i o jaki aplikowałam w 2024.*

(akta kontroli str. 801-805, 806-825)

Odnosząc się do uzasadnienia dla zlecenia zewnętrznej kancelarii prawnej świadczenia na rzecz Instytutu pomocy prawnej w zakresie przygotowania i przeprowadzenia postępowania, Dyrektor KIT wskazała m.in., że z uwagi na nieprawidłowości we wcześniej realizowanych przetargach, zasadnym i odpowiedzialnym było powierzenie tego zakresu niezależnej i niezwiązanej z Instytutem kancelarii, dodatkowo spoza Krakowa (w celu minimalizacji potencjalnego konfliktu interesów). *Po przeprowadzeniu konsultacji ze środowiskiem naukowym wysłałam zapytanie o możliwość wykonania ww. usługi do Kancelarii Prawnej R. Z., która była mi rekomendowana. Dodała, że cenę ustalono na podstawie negocjacji oferty ww. Kancelarii.*

(akta kontroli str. 801-805, 806-825)

Dyrektor KIT wyjaśniła, że warunki udziału w postępowaniu zostały określone w taki sposób, aby zagwarantować Instytutowi, że oferty złożą kancelarie legitymujące się wysokim poziomem merytorycznym, funkcjonujące na rynku od pewnego czasu i posiadające zespół prawników o wszechstronnym doświadczeniu i umiejętnościach.

(akta kontroli str. 801-805, 806-825)

Dyrektor Instytutu wyjaśniła, że kryterium minimalnej liczby czterech osób dysponujących uprawnieniami do wykonywania zawodu adwokata lub radcy prawnego wydawało się uzasadnionym z punktu widzenia potrzeb KIT, które dodatkowo wzrosły o nowe dziedziny naukowe i tematyczne w styczniu 2023 r. (po połączeniu z ITAM).

(akta kontroli str. 801-805, 806-825)

Wyjaśniając jakie było uzasadnienie dla zawarcia w wyniku przeprowadzonego postępowania umowy przewidującej łączne wynagrodzenie wykonawcy za cały okres świadczenia usługi będącej przedmiotem umowy (18 miesięcy) w wysokości 1 306,3 tys. zł, podczas gdy wysokość środków przeznaczonych na realizację zamówienia na etapie postępowania wyniosła 1 080 tys. zł, Dyrektor KIT wskazała, że *była to istotna potrzeba korzystania przez Instytut z kompleksowej obsługi prawnej (w świetle*

⁵⁵ Za październik 2023 r. wynagrodzenie wynosiło 44,5 tys. zł; za listopad i grudzień 2023 r. po 67,6 tys. zł; w pozostałych miesiącach po 72,6 tys. zł (o czym mowa w dalszej części wystąpienia).

paraliżu obsługi prawników etatowych) oraz fakt, że różnica ceny od przyjętych założeń wynosiła ok. 17%, a KIT posiadał takie środki.

(akta kontroli str. 801-805, 806-825)

W okresie od maja 2023 r. (zmiany na stanowisku dyrektora KIT) do dnia zawarcia umowy o udzielenie zamówienia publicznego (12 października 2023 r.) Instytut dokonał płatności na rzecz Kancelarii będącej wykonawcą zamówienia publicznego, na łączną kwotę 167,1 tys. zł z tytułu siedmiu umów. Umowy te obejmowały m.in. doradztwo i konsultacje prawne z wyłączeniem prawa karnego oraz podatkowego; świadczenie pomocy prawnej odnośnie awarii w budynku serwerowni KIT i zniszczenia/uruchomienia serwerów; świadczenie pomocy prawnej polegającej na reprezentowaniu interesów Instytutu, w tym sporządzenie odpowiedzi na dwa pozwy byłych pracowników KIT zatrudnionych na stanowiskach dyrektorskich (stosunek powołania) oraz strategii i zastępstwa procesowego w tych sprawach.

(akta kontroli str. 378, 379-424)

W dniu 30 maja 2023 r., na wniosek Dyrektora Instytutu, Rada KIT wyraziła, poprzez aklamację, pozytywną opinię w zakresie wprowadzenia obsługi prawnej na podstawie umowy cywilnoprawnej przez podmiot lub podmioty świadczące pomoc prawną zgodnie z przepisami ustawy o radcach prawnych lub przepisami ustawy o adwokaturze.

Na posiedzeniu Rady Instytutu (23 czerwca 2024 r.) także omawiano zmianę formy obsługi prawnej – przejście z formuły umów o pracę na formułę kancelarii zewnętrznej.

(akta kontroli str. 378, 379-424)

Koszty obsługi prawnej Instytutu w latach 2019-2023 (do dnia zawarcia umowy o udzielenie zamówienia publicznego) wyniosły:

- łączne wynagrodzenie wszystkich radców prawnych w 2019 r. wyniosło 78,1 tys. zł;
- łączne koszty obsługi prawnej KIT w 2020 r. wyniosły 129,7 tys. zł (w tym łączne wynagrodzenie wszystkich radców prawnych: 111 tys. i wynagrodzenie J. G. Kancelaria adwokacka z siedzibą w Krakowie 18,7 tys. zł);
- łączne koszty obsługi prawnej Instytutu w 2021 r. wyniosły 206,5 tys. zł (w tym łączne wynagrodzenie wszystkich radców prawnych: 151,8 tys. i wynagrodzenie J. G. Kancelaria radcy prawnego z siedzibą w Krakowie 54,7 tys. zł);
- łączne wynagrodzenie wszystkich radców prawnych w 2022 r. wyniosło 272,6 tys. zł;
- łączne koszty obsługi prawnej Instytutu w 2023 r. (do 12 października) wyniosły 492,1 tys. zł, w tym łączne wynagrodzenie wszystkich radców prawnych: 324,9 tys. i wynagrodzenie kancelarii radców prawnych Ł. i K. Kancelaria Prawna z siedzibą w Katowicach: 167,1 tys. zł (w ramach siedmiu umów, od maja do września 2023 r.). Ponadto na rzecz ww. Kancelarii KIT przekazał w styczniu 2024 r. 1,2 tys. zł tytułem umowy na udzielenie pomocy prawnej w sprawie karnej.

W latach 2020-2021 osoba zatrudniona w charakterze radcy prawnego w KIT świadczyła również usługi prawne na podstawie zleceń przekazywanych dla J. G. Kancelaria adwokacka i J. G. Kancelaria radcy prawnego (obie kancelarie mieściły się pod tym samym adresem w Krakowie).

W całym 2023 r. łączne wynagrodzenie wszystkich radców prawnych wyniosło 375,9 tys. zł, a w 2024 r.: 48,8 tys. zł (ostatni stosunek pracy na stanowisku radcy prawnego uległ rozwiązaniu 31 marca 2024 r.).

(akta kontroli str. 378, 379-424, 778-779)

Odnosząc się do sposobu potwierdzenia realizacji przez wykonawcę zamówienia publicznego dyżurów w siedzibie Instytutu od 12 października 2023 r. do 24 czerwca

2024 r., Dyrektor KIT wskazała, że dyżury w okresie od grudnia 2023 r. odbywały się nie w pełnym zakresie z uwagi na kłopoty i opóźnienia pracowników etatowych w sporządzeniu i przekazaniu zestawienia spraw i problemów do nowej kancelarii. *Udało się to dopiero 20 grudnia 2023 r. i po przejęciu spraw przez nową kancelarię, od stycznia 2024 r. dyżury odbywają się zgodnie z umową. Nadmieniam, że za okres, w którym dyżury nie odbywały się w pełnym zakresie faktury Kancelarii zostały obniżone.*

Dodała, że zestawienia godzin w zakresie wszystkich miesięcznych płatności na rzecz ww. Kancelarii nie są prowadzone, gdyż wynagrodzenie ma charakter ryczałtowy. Protokoły odbioru nie są tworzone. Terminy dyżurów ustala się na bieżąco.

(akta kontroli str. 378, 379-424)

W latach 2019-2024 (do 30 czerwca) w Instytucie zatrudnionych było pięciu radców prawnych w różnym wymiarze etatowym i w różnych okresach zatrudnienia (od 3/8 etatów do pełnego etatu w przypadku dwóch osób).

Zakresy obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności pracownika dla radców prawnych zatrudnionych w Instytucie wskazywały m.in. na zakres obowiązków szczegółowych obejmujących obsługę prawną projektów realizowanych w KIT oraz opiniowanie projektów zarządzeń, regulaminów, instrukcji pod względem ich zgodności z obowiązującymi przepisami prawa.

(akta kontroli str. 425, 426-466)

Dyrektor Instytutu wskazała, że wymiar czasu pracy dla zespołu prawników jest ciężki do zdefiniowania, gdyż np. pomimo zatrudnienia na pełen etat prawnicy pojawiali się dwa razy w tygodniu (ilość godzin w KIT nie była analizowana przez byłą dyrekcję, a jedynie sam fakt obecności prawnika w Instytucie, który był dokumentowany podpisem prawnika na liście w sekretariacie. Dodała, że praca zdalna (pozostałe trzy dni w tygodniu w przypadku prawników pełnoetatowych) poprzednich prawników była w dużej mierze fikcją, większość tych osób poświęcało się w tym czasie innym aktywnościom zawodowym.

(akta kontroli str. 425, 426-427, 469-480, 3018-3020)

W okresie objętym kontrolą pracownicy potwierdzali swoją obecność na liście obecności, korzystali przy tym z urlopów: macierzyńskich, rodzicielskich, ojcowskich, okolicznościowych, wychowawczych i bezpłatnych oraz zwolnień z tytułu opieki nad dzieckiem/członkiem rodziny oraz przebywali na zwolnieniach lekarskich. Dwoje pracowników było objętych zadaniowym systemem czasu pracy, potwierdzając obecność oświadczeniem o ilości godzin przepracowanych w danym okresie rozliczeniowym.

(akta kontroli str. 425, 426-427, 481-491, 3018-3020)

Kancelaria realizująca zamówienie publiczne przydzieliła do obsługi Instytutu 10 osób (pięciu radców prawnych, dwóch adwokatów, dwóch aplikantów radcowskich, jednego aplikanta adwokackiego); jeden adwokat i jeden aplikant adwokacki byli wydelegowani do pełnienia dyżurów w siedzibie Instytutu.

(akta kontroli str. 425, 426-427)

W okresie od 12 października 2023 r. do 30 czerwca 2024 r. Kancelaria realizująca zamówienie publiczne na rzecz Instytutu m.in. udzieliła 318 bieżących porad i konsultacji prawnych oraz przygotowała 252 opinie o projektach umów, pism i innych dokumentach.

(akta kontroli str. 1096-1099, 1100-1101, 3018-3020)

2. W przypadku zamówienia na *Dostawę sprzętu i oprogramowania komputerowego IV:*

- Jego przedmiotem były serwery obliczeniowe, macierze dyskowe oraz systemy informatyczne przeznaczone do wirtualizacji oraz „backupu” danych. Instytut przewidział udzielenie zamówienia w częściach, z których każda stanowiła przedmiot odrębnego postępowania, i możliwość składania ofert częściowych. Wartość zamówienia ustalono na podstawie rozeznania rynku.
- Uzasadnienie zamówienia wskazywało m.in. na konieczność ustabilizowania pracy systemów kluczowych oraz zabezpieczenia danych w nich zawartych jako konsekwencji aktywacji systemu gaszenia w serwerowni Instytutu.
- Specyfikacja warunków zamówienia z 3 listopada 2023 r. opracowana została w ramach postępowania w trybie przetargu nieograniczonego na podstawie art. 132 Pzp (Nr referencyjny: ZP/13/23).
- Zamówienie prowadzono na platformie zakupowej Instytutu od 6 listopada 2023 r. Ogłoszenie o zamówieniu przekazano 3 listopada 2023 r. Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Nr publikacji ogłoszenia: 00673607-2023); zmiany ogłoszenia dokonano 15 listopada 2023 r. (Nr publikacji zmiany ogłoszenia: 00695441-2023).
- Termin składania ofert wyznaczono na podstawie art. 138 ust. 2 pkt 2 Pzp.
- W postępowaniu oferty złożyło pięciu wykonawców, w tym jeden na wszystkie cztery części zamówienia.
- Jedynym kryterium oceny ofert była cena. Na tej podstawie KIT dokonał wyboru dwóch wykonawców (jednego dla dwóch części postępowania i jednego dla jednej części postępowania). Postępowanie w czwartej części zostało unieważnione na podstawie art. 255 pkt 3 Pzp.
- Zawiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty oraz unieważnieniu postępowania (w części IV) przekazano: 29 listopada 2023 r., 5 grudnia 2023 r. i 12 grudnia 2023 r. przez platformę zakupową.
- W trakcie postępowania nie wniesiono odwołania.
- W wyniku postępowania Instytut zawarł umowy: 19 grudnia 2023 r. z Wykonawcą E. z siedzibą w Warszawie – na część II i III postępowania, oraz 23 grudnia 2023 r. z Wykonawcą Z. z siedzibą w Krakowie – na część I postępowania. Przekazanie sprzętu z tytułu zawartych umów nastąpiło 28 grudnia 2023 r.
- Na podstawie faktur VAT przedłożonych 28 grudnia 2023 r. przez Wykonawców zamówienia Instytut dokonał płatności zgodnie z zawartymi umowami.
(akta kontroli str. 1226-1295, 1296-1411, 1412-1531, 1532)

W wyniku badania dwóch zamówień, które zostały zawarte bez stosowania prowadzonych na podstawie ustawy Pzp na:

- *Usługę doradztwa prawnego w zakresie strategii procesowej oraz zastępstwa procesowego w związku z awarią w budynku serwerowni KIT;*
 - *Przeglądy konserwacyjne i okresowe systemów tomografii komputerowej „CT”;*
- ustalono, co następuje:
- przestrzegano wewnętrznych uregulowań obowiązujących w KIT w tym zakresie;
 - postępowania zostały właściwie udokumentowane;
 - zamówienia zostały zrealizowane zgodnie z zawartymi umowami;
 - Instytut prawidłowo dokonał rozliczeń z tytułu zawartych umów.

W przypadku zamówienia na *Usługę doradztwa prawnego w zakresie strategii procesowej oraz zastępstwa procesowego w związku z awarią w budynku serwerowni KIT* umowa zlecenia została zawarta 8 lipca 2023 r. po przeprowadzeniu rozeznania rynku. Umowa została zawarta na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 2 lit. a i b Pzp z Ł. i K. Kancelaria Prawna S.J. z siedzibą w Katowicach⁵⁶. Jej przedmiotem była pomoc prawna odnośnie awarii w budynku serwerowni KIT i zniszczenia/uruchomienia serwerów, tj. doradztwa przedprocesowego, tj. koncepcji i strategii postępowania,

ustalenia przyczyn i kręgu podmiotów/osób odpowiedzialnych oraz reprezentowania Instytutu w postępowaniach mających na celu uzyskanie odszkodowania oraz ustalenia przyczyny i osób/podmiotów odpowiedzialnych za ww. zdarzenie. Sytuacja awaryjna miała miejsce 30 czerwca 2023 r. w trakcie wykonywania naprawy klimatyzacji (nastąpiło uruchomienie automatycznego systemu gaszenia serwerowni). Umowę zawarto na czas *niezbędny do realizacji zlecenia, czyli do zakończenia postępowania/postępowań sądowych*. Tytułem realizacji umowy, na podstawie faktury VAT, Instytut przekazał Wykonawcy środki finansowe w wysokości 92,2 tys. zł.

W przypadku zamówienia na *Przeglądy konserwacyjne i okresowe systemów tomografii komputerowej „CT”* umowa (serwisowa) została zawarta 11 stycznia 2023 r. na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 1 Pzp z *I. Sp. z o.o. Sp. k.* z siedzibą w Skórzewie⁵⁷. Jej przedmiotem były dwa systemy tomografii komputerowej *N. i V.* znajdujące się w siedzibie KIT. Wykonawca został wybrany na podstawie jedynego kryterium najniższej ceny, jako jedyny podmiot, który złożył ofertę w odpowiedzi na zaproszenie do składania ofert. Umowę zawarto na okres 12 miesięcy, liczonych od dnia zawarcia umowy. KIT dokonał zapłaty na podstawie otrzymanych od wykonawcy ośmiu raportów serwisowych (z okresu od lutego do grudnia 2023 r.). Tytułem realizacji umowy, na podstawie czterech faktur VAT, Instytut przekazał wykonawcy środki finansowe w wysokości zgodnej z zawartą umową, tj. 78,5 tys. zł.

(akta kontroli str. 1120-1153, 1154-1197, 1198-1225, 1532, 3018-3020)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. KIT i ITAM zaprezentowały w nocy 51d *Działalność gospodarcza wyodrębniona* zawartej w informacjach dodatkowych stanowiących część sprawozdań finansowych sporządzonych według stanu na dzień kończący rok obrotowy w latach 2020-2023 przychody i koszty z działalności gospodarczej wyodrębnionej w kwocie wyższej, niż wynikająca z wartości ujętej w ewidencji księgowej na kontach przypisanych do tej działalności wskazanej w art. 29 pkt 3 ustawy o SBŁ i dotyczącej w instytutach wynajmu i dzierżawy majątku trwałego, w związku z uwzględnieniem w ww. nocy przychodów i kosztów ze sprzedaży usług oraz ze sprzedaży towarów i produktów, które były realizowane i ewidencjonowane przez te instytuty w ramach prowadzenia innych działalności wymienionych w art. 29 pkt 1 i pkt 2 ustawy o SBŁ, tj.:
 - w sprawozdaniu finansowym KIT za rok obrotowy 01.01.2020 r. – 31.12.2020 r. – przychodów i kosztów ze sprzedaży usług w wysokości odpowiednio 2 245,8 tys. zł i 3 101,2 tys. zł oraz przychodów i kosztów ze sprzedaży towarów i produktów w wysokości odpowiednio 373,7 tys. zł i 617,9 tys. zł. Wysokość przychodów i kosztów z wyodrębnionej działalności gospodarczej, o której mowa w art. 29 pkt 3 ustawy o SBŁ, wynosiła odpowiednio 2 234,8 tys. zł i 583,8 tys. zł;
 - w sprawozdaniu finansowym KIT za rok obrotowy 01.01.2021 r. – 31.12.2021 r. – przychodów i kosztów ze sprzedaży usług w wysokości odpowiednio 2 560,4 tys. zł i 2 462,8 tys. zł oraz przychodów i kosztów ze sprzedaży towarów i produktów w wysokości odpowiednio 992,3 tys. zł i 906,4 tys. zł. Wysokość przychodów i kosztów z wyodrębnionej działalności gospodarczej, o której mowa w art. 29 pkt 3 ustawy o SBŁ, wynosiła odpowiednio 2 747,5 tys. zł i 1 450,5 tys. zł;

- w sprawozdaniu finansowym KIT za rok obrotowy 01.01.2022 r. – 31.12.2022 r. – przychodów i kosztów ze sprzedaży usług w wysokości odpowiednio 2 139,9 tys. zł i 1 969,6 tys. zł oraz przychodów i kosztów ze sprzedaży towarów i produktów w wysokości 229,5 tys. zł i 526,6 tys. zł.
Wysokość przychodów i kosztów z wyodrębnionej działalności gospodarczej, o której mowa w art. 29 pkt 3 ustawy o SBŁ, wynosiła odpowiednio 3 278 tys. zł i 1 603 tys. zł;
- w sprawozdaniu finansowym KIT za rok obrotowy 01.01.2023 r. – 31.12.2023 r.: przychodów i kosztów ze sprzedaży usług w wysokości odpowiednio 2 594,8 tys. zł i 2 742,4 tys. zł oraz przychodów i kosztów ze sprzedaży towarów i produktów w wysokości 2 460,9 tys. zł i 1 814,1 tys. zł.
Wysokość przychodów i kosztów z wyodrębnionej działalności gospodarczej, o której mowa w art. 29 pkt 3 ustawy o SBŁ, wynosiła odpowiednio 3 611,5 tys. zł i 2 116,3 tys. zł;
- w sprawozdaniu finansowym ITAM za rok obrotowy 01.01.2020 r. – 31.12.2020 r.: przychodów i kosztów ze sprzedaży usług w wysokości odpowiednio 839,2 tys. zł i 942,2 tys. zł.
Wysokość przychodów i kosztów z wyodrębnionej działalności gospodarczej, o której mowa w art. 29 pkt 3 ustawy o SBŁ, wynosiła odpowiednio 459,4 tys. zł i 235,7 tys. zł;
- w sprawozdaniu finansowym ITAM za rok obrotowy 01.01.2021 r. – 31.12.2021 r. – przychodów i kosztów ze sprzedaży usług w wysokości odpowiednio 951,4 tys. zł i 1 037,8 tys. zł.
Wysokość przychodów i kosztów z wyodrębnionej działalności gospodarczej, o której mowa w art. 29 pkt 3 ustawy o SBŁ, wynosiła odpowiednio 432,4 tys. zł i 292,6 tys. zł;
- w sprawozdaniu finansowym ITAM za rok obrotowy 01.01.2022 r. – 31.12.2022 r. – przychodów i kosztów ze sprzedaży usług w wysokości odpowiednio 1 199,6 tys. zł i 1 122,2 tys. zł.
Wysokość przychodów i kosztów z wyodrębnionej działalności gospodarczej, o której mowa w art. 29 pkt 3 ustawy o SBŁ, wynosiła odpowiednio 447,8 tys. zł i 330,4 tys. zł.

(akta kontroli str. 502-503, 551-654, 2181-2199, 2214-2218, 2838-2853, 2915-3017)

Prezentowanie przez instytuty zawyżonych wartości przychodów i kosztów z działalności gospodarczej w sprawozdaniach finansowych stanowiło działanie nierzetelne, które mogło skutkować tym, że odbiorcy sprawozdań finansowych analizujący treść tych mogli wyciągnąć błędy wniosek, że przychody i koszty z działalności gospodarczej stanowią istotnie większą część przychodów i kosztów instytutu ogółem, np. uwzględniając ww. zawyżone wartości, przychody z działalności gospodarczej KIT w 2023 r. stanowiły 23% przychodów ogółem, a koszty te stanowiły 16,6% kosztów ogółem, wobec prawidłowej wartości udziału tych przychodów i kosztów w wartościach ogółem wynoszącej odpowiednio 9,6% i 5,3%.

(akta kontroli str. 2181-2199, 2214-2218, 2915-3017)

Dyrektor Instytutu wyjaśniła, że w nocy 51d informacji dodatkowej zawarto całą działalność fakturowaną w podziale na wynajem, sprzedaż usług i sprzedaż towarów i produktów, a taki podział wynikał z wyodrębniania działalności fakturowanej przed wejściem do SBŁ. W informacji dodatkowej wykazywano wówczas działalność gospodarczą wyodrębnioną jako ogół prowadzonej w Instytucie działalności fakturowanej, która dotyczy podstawowej działalności Instytutu. Wskazała również, że w związku z tym nota 51d nie odpowiada ustawowemu terminowi działalności gospodarczej zgodnie ustawą o Sieci Badawczej Łukasiewicz, a CŁ bardzo

skrupulatnie sprawdzało informacje dodatkowe instytutów w kolejnych latach i nigdy nie kwestionowało tej pozycji.

(akta kontroli str. 648-654, 2181-2199)

2. Dyrektorzy Instytutu zdecydowali w 2022 r. i 2023 r. o wypłacie nagród z Funduszu Nagród Instytutu:

- dla 184 pracowników Instytutu w łącznej kwocie 1 023 158,69 zł (decyzja ówczesnego Dyrektora z 29 lipca 2022 r.),
- dla 244 pracowników Instytutu w łącznej kwocie 258 136,79 zł (decyzja p.o. Dyrektora Instytutu z 31 lipca 2023 r.),

nie zasięgając opinii przedstawicieli związków zawodowych w sprawie wypłaty nagród przed podjęciem decyzji. Tym samym dyrektorzy nie wykonali obowiązku określonego w § 13 ust. 3 pkt 3 *Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy Instytutu* obowiązującego w 2022 r. oraz § 8 ust. 1 pkt 2 *Regulaminu premiowania i nagradzania Pracowników Sieć Badawcza Łukasiewicz – Krakowskiego Instytutu Technologicznego za sprzedaż usług i produktów, komercjalizację, wdrożenia własne, pozyskanie projektów, nagród za publikację, nagród zadaniowych Dyrektora, nagród z Funduszu Nagród, dodatków zadaniowych oraz premii (wynagrodzenia dodatkowego) od realizacji projektów* stanowiącego Załącznik Nr 3 do *Regulaminu Wynagradzania Sieć Badawcza Łukasiewicz – Krakowskiego Instytutu Technologicznego* obowiązującego od 17 marca 2023 r. Zgodnie z przytoczonymi regulacjami wewnętrznymi Instytutu o wypłacie nagrody z tego funduszu oraz jej wysokości decyduje Dyrektor, w terminie jednego miesiąca po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego Instytutu przez Prezesa CŁ, po zasięgnięciu opinii przedstawicieli związków zawodowych.

(akta kontroli str. 103, 104-117, 2219-2300, 2915-3017)

Dyrektor Instytutu wyjaśniła, że niezasięgnięcie przez nią opinii związków zawodowych w sprawie wypłaty nagród z Funduszu Nagród, w tym zarówno poziomu tych nagród, jak i sposobu ich przyznawania, wynikało z przyjęcia przez nią założenia, że skoro poziomy Funduszu Nagród zostały już zaakceptowane przez Radę Instytutu w dniu 29 marca 2023 r., tj. przed objęciem przez nią funkcji p.o. Dyrektora, to były też konsultowane ze związkami zawodowymi. Wskazała również, że od maja 2023 r. wszystkie istotne dla Instytutu decyzje są konsultowane ze związkami zawodowymi.

(akta kontroli str. 2219-2220)

3. Wynagrodzenia:

- byłego Dyrektora KIT za okres od 1 sierpnia 2021 r. do 31 sierpnia 2023 r.,
- Zastępcy Dyrektora ds. Badawczych w KIT za okres od 1 października 2021 r. do 31 stycznia 2023 r.,
- byłej Dyrektora Instytutu za okres od 16 maja 2023 r. do 30 września 2023 r.,
- Zastępcy Dyrektora ds. Komercjalizacji w KIT w okresie od 14 do 30 września 2023 r.,
- Zastępcy Dyrektora ds. Finansowych i Operacyjnych w KIT w okresie od 25 do 30 września 2023 r.,

zostały naliczone i wypłacone z naruszeniem postanowień zawartych z tymi osobami umów o zarządzanie lub o pracę.

Pracownikom tym naliczono i wypłacono w dniach 27 lipca i 11 sierpnia 2023 r. wyrównania wynagrodzeń za okres od 1 stycznia 2021 r. do 30 czerwca 2023 r. i wyrównanie nagrody rocznej (w przypadku byłego Dyrektora KIT) oraz naliczono i wypłacono wynagrodzenia za miesiące od lipca do września 2023 r. w kwocie wyższej niż przysługująca pracownikowi zgodnie z treścią umowy o zarządzanie lub umowy o pracę. I tak w przypadku:

- byłego Dyrektora KIT wynagrodzenie zostało zawyżono o kwotę 110 131,33 zł (133 236,88 zł z uwzględnieniem kosztów: składek ZUS za pracownika oraz wpłat podstawowych do rachunku PPK pracownika finansowanych przez pracodawcę), w tym:
 - wynagrodzenie brutto za okres od 1 sierpnia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.
 - zostało ostatecznie zawyżone o 8 055,00 zł (9 744,94 zł z kosztami pracodawcy), co wynikało z przyjęcia jako podstawy wymiaru miesięcznego wynagrodzenia – ogłaszanej przez Prezesa GUS – wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku 2020 (5 655,43 zł), zamiast w czwartym kwartale roku 2019 (5 367,71 zł), pomimo że w zawartym 21 lipca 2021 r. aneksie do umowy o zarządzanie z 28 lutego 2020 r. (obowiązującym w okresie od 1 do 31 sierpnia 2021 r.) wskazano jako podstawę wymiaru miesięczne wynagrodzenie – ogłaszane przez Prezesa GUS – wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2019 r., a w aneksie do umowy zawartym 12 sierpnia 2021 r. postanowiono, że wynagrodzenie będzie stanowiło *krotność obowiązującej podstawy do ustalenia maksymalnej wysokości wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w art. 8 pkt 6a ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami*, czyli wynikającej z ustawy o budżecie na 2021 r.;
 - wynagrodzenie brutto za okres od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r.
 - zostało ostatecznie zawyżone o 37 992,00 zł (45 962,72 zł z kosztami pracodawcy), co wynikało z przyjęcia jako podstawy wymiaru miesięcznego wynagrodzenia – ogłaszanej przez Prezesa GUS – wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku 2021 (6 220,80 zł), zamiast w czwartym kwartale roku 2020 (5 655,43 zł), pomimo że w aneksie do umowy zawartym 12 sierpnia 2021 r. postanowiono, że wynagrodzenie będzie stanowiło *krotność obowiązującej podstawy do ustalenia maksymalnej wysokości wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w art. 8 pkt 6a ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami*, czyli wynikającej z ustawy o budżecie na 2022 r.;
 - nagroda roczna za 2021 r. – została ostatecznie zawyżona o 1 188,33 zł brutto (1 437,64 zł z kosztami pracodawcy) w związku z zawyżeniem przeciętnego wynagrodzenia pracownika za okres 5 miesięcy 2021 r. (od sierpnia do grudnia);
 - wynagrodzenie brutto za okres od 1 stycznia 2023 r. do 31 sierpnia 2023 r.
 - zostało ostatecznie zawyżone o 62 896,00 zł (76 091,58 zł z kosztami pracodawcy), co wynikało z przyjęcia jako podstawy wymiaru miesięcznego wynagrodzenia – ogłaszanej przez Prezesa GUS – wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku 2022 (6 965,84 zł), zamiast w czwartym kwartale roku 2020 (5 655,43 zł), pomimo że w aneksie do umowy zawartym 20 grudnia 2022 r. postanowiono, że wynagrodzenie będzie stanowiło *krotność podstawy do ustalenia maksymalnej wysokości wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w art. 8 pkt 6a ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami*, czyli wynikającej z ustawy o budżecie na 2023 r.

Ponadto Instytut wypłacił temu pracownikowi 7 730,64 zł nienależnych odsetek od nieterminowo wypłaconych wynagrodzeń w związku ze złożonym przez niego wnioskiem dot. okresu, za który dokonano nienależnego wyrównania wynagrodzenia za okres od 1 sierpnia 2021 r. do 30 czerwca 2023 r.;

- byłej Zastępcy Dyrektora ds. Badawczych w KIT (w okresie od 1 października 2021 r. do 31 stycznia 2023 r.), p.o. Dyrektor (w okresie od 16 maja do 20 sierpnia 2023 r.), a następnie Dyrektor Instytutu (od 21 sierpnia 2023 r.) wynagrodzenie zostało zawyżono o kwotę 74 226,00 zł (89 798,61 zł z uwzględnieniem kosztów: składek ZUS za pracownika oraz wpłat podstawowych do rachunku PPK pracownika finansowanych przez pracodawcę), w tym:
 - wynagrodzenie brutto za okres od 1 października do 31 grudnia 2021 r. – zostało ostatecznie zawyżone o 3 627,00 zł (4 387,94 zł z kosztami pracodawcy), co wynikało z przyjęcia jako podstawy wymiaru miesięcznego wynagrodzenia – ogłaszanej przez Prezesa GUS – wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku 2020 (5 655,43 zł), zamiast w czwartym kwartale roku 2019 (5 367,71 zł), pomimo że w umowie o zarządzanie z dnia 27 sierpnia 2021 r. postanowiono, że wynagrodzenie będzie stanowiło *krotność obowiązującej podstawy do ustalenia maksymalnej wysokości wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w art. 8 pkt 6a ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami*, czyli wynikającej z ustawy o budżecie na 2021 r.;
 - wynagrodzenie brutto za okres od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. – zostało ostatecznie zawyżone o 28 488,00 zł (34 464,78 zł z kosztami pracodawcy), co wynikało z przyjęcia jako podstawy wymiaru miesięcznego wynagrodzenia – ogłaszanej przez Prezesa GUS – wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku 2021 (6 220,80 zł), zamiast w czwartym kwartale roku 2020 (5 655,43 zł), pomimo że w umowie o zarządzanie z dnia 27 sierpnia 2021 r. postanowiono, że wynagrodzenie będzie stanowiło *krotność obowiązującej podstawy do ustalenia maksymalnej wysokości wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w art. 8 pkt 6a ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami*, czyli wynikającej z ustawy o budżecie na 2022 r.;
 - wynagrodzenie brutto za okres od 1 stycznia 2023 r. do 30 września 2023 r. – zostało ostatecznie zawyżone o 42 111,00 zł (50 945,89 zł z kosztami pracodawcy), co wynikało z przyjęcia jako podstawy wymiaru miesięcznego wynagrodzenia – ogłaszanej przez Prezesa GUS – wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku 2022 (6 965,84 zł), zamiast w czwartym kwartale roku 2020 (5 655,43 zł), pomimo że w umowie o pracę z dnia 15 maja 2023 r. (obowiązującej od 16 maja do 20 sierpnia 2023 r.) oraz umowie o zarządzanie z dnia 19 sierpnia 2023 r. (obowiązującej od 21 sierpnia 2023 r.) postanowiono, że wynagrodzenie będzie stanowiło *krotność obowiązującej podstawy do ustalenia maksymalnej wysokości wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w art. 8 pkt 6a ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami*, czyli wynikającej z ustawy o budżecie na 2023 r.;

- Zastępcy Dyrektora ds. Komercjalizacji w KIT w okresie od 14 do 30 września 2023 r. wynagrodzenie zostało zawyżone o kwotę 3 145,14 zł (3 805,03 zł z kosztami pracodawcy), co wynikało z przyjęcia jako podstawy wymiaru miesięcznego wynagrodzenia – ogłaszanej przez Prezesa GUS – wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku 2022 (6 965,84 zł), zamiast w czwartym kwartale roku 2020 (5 655,43 zł), pomimo że w umowie o zarządzanie z 12 września 2023 r. (obowiązującej od 14 września 2023 r.) postanowiono, że wynagrodzenie będzie stanowiło *krotność obowiązującej podstawy do ustalenia maksymalnej wysokości wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w art. 8 pkt 6a ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami*, czyli wynikającej z ustawy o budżecie na 2023 r.;
- Zastępcy Dyrektora ds. Finansowych i Operacyjnych w KIT w okresie od 25 do 30 września 2023 r. wynagrodzenie zostało zawyżone o kwotę 1 310,47 zł (1 565,75 zł z kosztami pracodawcy), co wynikało z przyjęcia jako podstawy wymiaru miesięcznego wynagrodzenia – ogłaszanej przez Prezesa GUS – wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku 2022 (6 965,84 zł), zamiast w czwartym kwartale roku 2020 (5 655,43 zł), pomimo że w umowie o zarządzanie z 15 września 2023 r. (obowiązującej od 25 września 2023 r.) postanowiono, że wynagrodzenie będzie stanowiło *krotność obowiązującej podstawy do ustalenia maksymalnej wysokości wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w art. 8 pkt 6a ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami*, czyli wynikającej z ustawy o budżecie na 2023 r.

Przepisy ustaw o budżecie obowiązujących w latach 2021-2023 określały wskazaną w umowach o zarządzanie lub umowach o pracę tych pracowników podstawę wymiaru jako *obowiązującą podstawę do ustalenia maksymalnej wysokości wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w art. 8 pkt 6a ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi*:

- w 2021 r. – na poziomie ustalonym dla roku 2020 określając, że stanowi ono przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku 2019, ogłaszane przez Prezesa GUS (5 367,71 zł),
- w latach 2022-2023 – na poziomie ustalonym dla roku 2021 określając, że stanowi ono przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku 2020, ogłaszane przez Prezesa GUS (5 655,43 zł).

Naliczanie i wypłata wyrównań wynagrodzeń i zawyżonych wynagrodzeń za wskazane okresy stanowiło również nierzetelne i nieprawidłowe zrealizowanie zaleceń pokontrolnych określonych w protokole z kontroli w KIT (z 25 maja 2023 r.) przeprowadzonej przez Departament Kontroli CŁ, w którym powoływano się na opinię Prokuratury Generalnej RP z dnia 6 marca 2023 r., w treści których wskazano, że:

- konstrukcja umów o zarządzanie odnosząca się w zakresie wysokości wynagrodzenia do *krotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego ogłaszanej przez Prezesa GUS* nie wymagała od instytutów stosowania wskaźników wynagrodzenia zgodnych ustawami o budżecie jedynie w przypadku wynagrodzeń wypłaconych:

Dyrektorowi KIT w okresie od 1 stycznia do 31 lipca 2021 r., jego dwóm z trzech zastępców w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 30 czerwca 2022 r., tj.: Zastępcy ds. Finansowych i Operacyjnych oraz Zastępcy ds. Komercjalizacji (do 30 kwietnia 2021 r. Zastępcą ds. Produkcji i Sprzedaży) oraz Dyrektorowi ITAM i jego Zastępcy ds. Badawczych w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 30 czerwca 2022 r.

- Instytut powinien stosować wskazaną w umowach o zarządzanie lub umowach o pracę ww. pracowników *obowiązującą podstawę do ustalenia maksymalnej wysokości wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w art. 8 pkt 6a ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi, z uwzględnieniem obowiązujących ustaw o budżetowych.*

(akta kontroli str. 2348-2578, 2858-2910)

Była Dyrektor Instytutu, która podjęła – w wyniku weryfikacji naliczenia wynagrodzenia Dyrektorów, ich Zastępców oraz Głównego księgowego za okres od 1 stycznia 2021 r. do 30 czerwca 2023 r. wykonanej w Instytucie w związku z zaleceniami po kontroli przeprowadzonej przez Departament Kontroli CŁ – decyzję o naliczeniu i wypłacie wyrównań wynagrodzeń dla ww. członków kierownictwa Instytutu za okres od 1 stycznia 2021 r. do 30 czerwca 2023 r. oraz naliczeniu i wypłacie im zawyżonych wynagrodzeń w okresie od 1 lipca do 30 września 2023 r., wyjaśniła m.in., że:

- sposób wyliczania wynagrodzeń uległ zmianie z uwagi na wyraźne i jednoznaczne stanowisko wskazane w protokole pokontrolnym z maja 2023 r., w którym wskazano, iż brak było podstaw w analizowanym okresie do „zamrożenia” wskaźnika w stosunku do dyrektora i jego zastępców oraz nakazano przeprowadzanie weryfikacji poprawności wyliczania wynagrodzeń;
- każdorazowo poddano analizie, czy wypłacane kwoty nie przekraczają maksymalnych kwot przewidzianych ustawą kominową dla dyrektorów, zastępców i głównego księgowego przy uwzględnieniu „zamrożonego” wskaźnika GUS i w żadnym wypadku nie miało to miejsca;
- Instytut nie dysponował i nadal nie dysponuje pełną treścią opinii prawnej Prokuratury Generalnej RP, na którą powoływali się kontrolujący z Departamentu Kontroli CŁ w protokołach pokontrolnych z maja 2023 r., wobec czego może odnieść się wyłącznie do jej fragmentów, które zostały zacytowane w protokole pokontrolnym i są wyrwane z kontekstu, przez co nie można wykluczyć, że ostateczne wnioski płynące z opinii były odmienne, przy czym wskazała również, że zgodnie z cytowanym fragmentem opinii wskazano, że *Kształt postanowień Umów o zarządzanie zawartych z kadrą zarządzającą Sieci Badawczej Łukasiewicz w okresie od 2019 roku do sierpnia 2021 roku, dotyczących zasad wynagradzania dyrektorów i ich zastępców, sprzeciwia się przyjęciu, że treść tychże postanowień odnosi się wprost do obowiązującej podstawy wyliczenia wynagrodzenia maksymalnego wskazanego w treści Ustawy Kominowej i w konsekwencji współdzieli los tego przepisu w tym znaczeniu, że ustawodawca postanowił o zamrożeniu wskazanej w tym przepisie podstawy wynagrodzeń w ramach Ustaw o budżetowych na rok 2021 i 2022 (...), a umowa pomiędzy Instytutem a nią jako Zastępcą Dyrektora, została zawarta 27 sierpnia 2021 r., a więc wskazany fragment opinii odnosi się również do jej uposażenia biorąc pod uwagę wskazane ramy czasowe zawieranych umów;*
- różnica pomiędzy zapisami w umowach o zarządzanie między umową zawartą z nią a pozostałymi członkami ówczesnego kierownictwa miała charakter wyłącznie redakcyjny i nie zmieniała istoty, wedle której wynagrodzenie powinno być wypłacane – zgodnie z protokołem pokontrolnym – nie

uwzględniając „zamrożenia” stawek, w związku z czym wszystkim osobom objętym przedmiotową kontrolą wypłacono wyrównanie wynagrodzeń, a przeciwna interpretacja naruszałaby zasadę równości, która przyświecała jej przy decydowaniu o wyrównaniu wynagrodzenia wszystkich osób, co do których zastosowanie znajdowały wnioski płynące z protokołu pokontrolnego, gdyż powodowałaby, iż pozostali zastępcy dyrektorów i dyrektor otrzymaliby wyrównanie, a ona zostałaby go pozbawiona. Wskazała przy tym również, że zasada równości pracowników, wyrażona m.in. w art. 11² oraz w art. 18^{3a} Kodeksu pracy stanowi jedną z naczelných zasad prawa pracy i musi stanowić fundament zarówno stosowania, jak i interpretacji przepisów prawa i treści indywidualnych stosunków pracy pracowników;

- nawet gdyby uznać, iż istnieją różne możliwości interpretacji zarówno przepisów prawa jak i protokołu pokontrolnego, to należy odwołać się do przepisów kodeksu pracy (wszak dyrektor oraz zastępcy dyrektorów pozostają w stosunkach pracy z Instytutem), a zgodnie z ogólnymi zasadami prawa pracy, wszelkie nieścisłości czy też wątpliwości powinny być interpretowane na korzyść pracowników;
- w odniesieniu do przyczyn podjęcia decyzji o nieuwzględnieniu obowiązującej podstawy do ustalenia maksymalnej wysokości wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w art. 8 pkt 6a tzw. ustawy kominowej, tj. obowiązującej w 2023 r. niezmienną kwoty stosowanej jako podstawa do ustalania wynagrodzenia, o której mowa w art. 12 ustawy o budżecie na rok 2023 (5 655,43 zł, tj. wartość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2020 r. ogłoszonego przez Prezesa GUS) w naliczeniu wynagrodzenia: dla Zastępcy Dyrektora ds. Komercjalizacji w okresie od 14 do 30 września 2023 r. oraz Zastępcy Dyrektora ds. Finansowych i Operacyjnych w okresie od 25 do 30 września 2023 r., wyjaśniła, że takie działanie nastąpiło w oparciu o zasadę równości wszystkich pracowników, bowiem dla dyrektora i zastępców dyrektorów, których wynagrodzenia objęte były kontrolą zakończoną protokołem z maja 2023 r., nakazano dla wyliczeń przyjąć aktualną stawkę, w związku z czym przyjęcie stawki „zamrożonej” dla wskazanych zastępców Dyrektora KIT stanowiłoby przejaw ich dyskryminacji.
- w odniesieniu do przyczyn wypłaty wyrównania wynagrodzenia byłemu Dyrektorowi KIT za okres od 1 sierpnia 2021 r. do 30 czerwca 2023 r. oraz podjęcia decyzji o nieuwzględnieniu obowiązującej podstawy do ustalenia maksymalnej wysokości wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w art. 8 pkt 6a tzw. ustawy kominowej, tj. obowiązującej w 2023 r. (5 655,43 zł) w naliczeniu jego wynagrodzenia za okres od 1 lipca do 31 sierpnia 2023 r. wyjaśniła, że przyczyny były tożsame z przyczynami, z jakich takie wyrównanie zostało wypłacone wszystkim pozostałym członkom kadry zarządzającego Instytutu w badanym okresie.

(akta kontroli str. 2559-2578, 2869)

W ocenie NIK zapisy umów o zarządzanie oraz umów o pracę zawartych z ww. członkami kierownictwa Instytutu oraz postanowienia ustaw o budżecie obowiązujących w latach 2021-2023 precyzyjnie i jednoznacznie określały wysokość wynagrodzenia członków kierownictwa Instytutu, tj. jako ustaloną w umowie krotność:

- *przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku 2019, ogłaszanego przez Prezesa GUS* – w przypadku wynagrodzenia byłego Dyrektora KIT za okres od 1 sierpnia do 31 sierpnia 2021 r.;

- obowiązującej podstawy do ustalenia maksymalnej wysokości wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w art. 8 pkt 6a ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami, w przypadku której
- zgodnie z treścią protokołu z kontroli oraz opinii prawnej Prokuraturii Generalnej RP – w każdym przypadku należy brać pod uwagę odwołujące się wprost do tej podstawy przepisy ustaw okołobudżetowych.

(akta kontroli str. 2348-2578, 2858-2910)

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie NIK sposób prowadzenia gospodarki finansowej Instytutu nie był w pełni rzetelny i gospodarny.

Wynagrodzenia czterech członków kierownictwa KIT (w tym jednej osoby pełniącej funkcję Zastępcy Dyrektora ds. Badawczych oraz p.o. Dyrektora, a następnie Dyrektora) zostały wypłacone niezgodnie z umowami o zarządzanie i umowami o pracę zawartymi z tymi pracownikami przez Prezesa CŁ w związku z niezastosowaniem – jako podstawy wymiaru miesięcznego wynagrodzenia – określonej w tych umowach obowiązującej podstawy do ustalenia maksymalnej wysokości wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w art. 8 pkt 6a tzw. ustawy kominowej. Skutkowało to zawyżeniem przez Instytut wypłaty wynagrodzeń o 187,6 tys. zł brutto, nagrody rocznej byłego Dyrektora KIT za 2021 r. o 1,2 tys. zł brutto oraz wypłatą 7,7 tys. zł nienależnych odsetek od nieterminowo wypłaconych wynagrodzeń w związku ze złożonym przez tego pracownika wnioskiem dotyczącym okresu od 1 sierpnia 2021 r. do 30 czerwca 2023 r., za który dokonano nienależnego wyrównania wynagrodzenia.

Instytut nie zrealizował przychodów ze sprzedaży produktów i usług na poziomie ujętym w rocznych planach finansowych na lata 2019-2022, co zdaniem jego kierownictwa wynikało z narzucania przez CŁ odgórnie wielu aspektów i parametrów działalności Instytutu takich jak wielkość zatrudnienia, wynik ze sprzedaży produktów i usług oraz ciągły wzrost we wszystkich dziedzinach, mimo braku merytorycznych przesłanek, które by to umożliwiły, jak i odpowiedniego wsparcia finansowego z poziomu subwencji. Wskazane przychody KIT (IO w 2019 r.) stanowiły odpowiednio: 87% w 2019 r., 78,9% w 2020 r., 88,9% w 2021 r. oraz 72,1% w 2022 r. wartości zaplanowanych. W przypadku IZTW plan przychodów został zrealizowany na poziomie 66,1% w 2019 r. i 58,6% w okresie od 1 stycznia do 31 marca 2020 r.

Stosownie do art. 29 ustawy o SBŁ, KIT, ITAM i IZTW wyodrębniły pod względem finansowym i rachunkowym działalności wskazane w tym przepisie. W sprawozdaniach finansowych sporządzonych za lata 2020-2023 KIT i ITAM ujęły określone w art. 29 pkt 3 ustawy o SBŁ przychody i koszty z działalności wyodrębnionej gospodarczej w zawyżonej wysokości w związku z uwzględnieniem w tej pozycji przychodów ewidencjonowanych jako przychody z działalności fakturowanej stanowiącej działalność wymienioną w art. 29 pkt 1 i pkt 2 ustawy o SBŁ, co było działaniem nierzetelnym.

Instytut wydatkował gospodarnie i zgodnie z przeznaczeniem środki z utworzonych funduszy rozwoju, nagród i wdrożeń (w latach 2019-2020). W instytutach nie zawierano umów cywilno-prawnych z dyrektorami i zastępcami dyrektorów, a umowy z pracownikami instytutu oraz innymi osobami były zawierane przez KIT i ITAM w sposób celowy i gospodarny.

KIT dokonywał zakupu usług, w tym inwestycyjnych zgodnie z obowiązującymi uregulowaniami i w sposób gospodarny.

IV. Uwagi i wnioski

Uwagi

NIK nie formułuje uwag.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Uwzględnianie w planach finansowych Instytutu przychodów z działalności gospodarczej, dotacji celowych, dotacji podmiotowych oraz innych środków przekazanych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, dotacji celowych przyznawanych przez Prezesa CŁ na realizację przez Instytut projektów badawczych w ramach celu Sieci, o którym mowa w art. 1 ust. 2 pkt ustawy o SBŁ oraz na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji dotyczących realizacji przez instytut Sieci projektów badawczych w ramach celu Sieci, o którym mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1 ustawy o SBŁ.
2. Prezentowanie w sprawozdaniu finansowym wartości przychodów i kosztów z wyodrębnionej działalności gospodarczej wskazanej w art. 29 pkt 3 ustawy o SBŁ zgodnie z prowadzoną ewidencją księgową.
3. Zasięganie opinii przedstawicieli związków zawodowych przed podejmowaniem decyzji o wypłacie nagród dla pracowników ze środków Funduszu Nagród oraz ich wysokości.
4. Podjęcie działań zmierzających do odzyskania przez Instytut kwot wynagrodzeń wypłaconych członkom kierownictwa Instytutu w zawyżonej wysokości.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury w Krakowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kraków, 2 sierpnia 2024 r.

Kontrolerzy:

*/-/ Paweł Lipowski
główny specjalista
kontroli państwowej*

*/-/ Przemysław Sala
główny specjalista
kontroli państwowej*

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie
Zastępca Dyrektora
/-/ Marcin Kopeć

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonał:

Janusz Klimek
Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Krakowie
/podpisano elektronicznie/